

Faydası var panik gereksiz

30 BÜYÜKŞEHİR ve Zonguldak'ta 48 saatlık sokaklara çıkma yasağı kararı, iki saat kala açıklandı. Marketlerdeki yığılma endişe yarattı. Kararın buluşmayı azaltacağını belirten uzmanlar, yasağın diğer haftasonları sürmesini istedi. Uzmanlar, ilk hafta panigin doğal olduğunu, gençlerin kararları aynı anda duyurulmasının faydalı olacağını ifade etti. **9'da**

Istanbul'un tarihi ve en kalabalık meydanlarından Eminönü, ilk kez bu kadar boştu.

Soylu: 250 bin kişi hareket etti **9'da**

Hikayesini OKU karekodundan DİNLE

AYAŞ YOLLARINDAN AŞTIM DA GELDİM

MEHMET ERENLER, EMİNE SAGLAM AKFIRAT'A ANLATTI **SAYFA 15'TE**

ÖNLÜ MÜZİSYEN ANJELİKA AKBAR:

Çevremize moral verelim

ERSOY İRS'ine haberi 13'te

Bu filmi kaçırmayın!

BUGÜN SAAT 23.00'TE ULUSAL KANAL'DAN İZLEYEBİLİRSİNİZ.

Aydınlık

VATAN
EMEĞİ
NAMUSU

KURULUŞ: 1921

12 NİSAN 2020, PAZAR

HUZUREVİNDEKİLERİ ÖLÜME TERK ETTİLER

ABD ve Avrupa'da huzurevleri, ölüm kampına döndü. Kaderine terk edilen binlerce kişi ilgisizlik ve tesislerin yetersizliği nedeniyle hayatını kaybetti. Ölenlerin bazıları resmi sayılara bile dahil edilmedi

ABD

İNGİLTERE

İSVEÇ

FRANSA

Odalar morga çevrildi

NEW York Times gazetesine göre salgının merkezi olan New York'taki huzurevlerinde yaklaşık 2 bin kişi öldü. Haberde New York'un 613 lisanslı bakım evinin yarısından fazlasında toplam 4 bin 630 vaka ve bin 439 ölüm bildirildiği kaydedildi. Ayrıca New Jersey'deki huzurevinde de 252 kişinin hayatını kaybettiği öğrenildi. Brooklyn'deki bir huzurevinde bir oda geçici olarak morga dönüştürüldü.

Yoğun bakıma alınyorlar

AVRUPA'daki durum da farklı değil. İsveç'te bir hastane, 80 yaş üstü hastaların yoğun bakıma alınmaması yönünde doktorlara talimat verdi. Guardian gazetesi, İngiltere'de huzurevlerinde ailenin yalvarış-kınayışına rağmen resmi sayılara dahil edilmediğini yazdı. Almanya'da sekiz huzurevinde 46 kişi öldü. Fransa'da bu sayı 800'e ulaştı. İtalya'da 20 günde 600, İspanya'da bin 600'den fazla yaşlı hayatını kaybetti. **14'te**

Dört sülûğün saltanatının sonu

SAYIN Cumhurbaşkanı, "borsadan, faizden, spekülasyon araçlarından" kazanç sağlayan zümrenin saltanat devrinin arkada kaldığını işaret ediyor. Biz onlara "Dört sülûk" adını vermiştik. ABD merkezli küreselleşme sürecinde, emekçiler bastırılırken, sanayicilerin ve tüccarların sistemin kenarına sürüldüğü bir dönem yaşadık. Şimdi Türkiye, siyasette ve ekonomide iktidar değişikliği sürecine girmiştir.

"DOĞU PERİNÇEK" in yazısı 8'de

Küresel sistem demir tarıyor

BATI, yarattığı iki devasa kötülüğün (nükleer ve çevre tahribatı) daha büyük felaketlere yol açmadan kontrol altına alınması gerektiği ile yüzleşiyor. Ulus devletlerin gücünün döneminin sonu geliyor. Siyasette kemalizm rehber edilecek yenilenen dünya, karaya oturan insanlığı selamette açık denize çıkaracak tek receptör.

AMIRAL CEM GÖRDEMİR'in yazısı 17'de

Ölmeyi emir almışız başımız üzere

TEKALİF-i Millîye nedir diye sorarsanız, bize bir talep emri değildir. Bir millet olma ve vatanı sahip çıkma, gönüllü vermedir... Bir çift corabım sözü mü olur.

SULE PERİNÇEK'in yazısı 4'te

ÖKTAY YILDIRIM
Devlet plan yapar

MUSTAFA PAMUKOĞLU
Hangi önlemler alınabilir?

İSMEYİ ÖZCELİK
Sosyal medya: Zaman katili

ONUR CAYMAZ
Sıkılma sakın

ATILLA ÖZALP
Futbol masalı

Adları: Fedakârlık

Onlar salgına karşı en ön cephede, hayatlarını hiçe sayarak savaşıyor. Kimi evine gitmiyor kimi çocuğunu görmüyor. Motivasyon kaynakları ise vatan görevi...

GAZİ Üniversitesi'nden sağlık çalışanları zorlu mesleklerini anlattı. Doktor Sakir Hakan Aksu, hastalık buluşturmak için ailesinin yanına gitmiyor. Hasretlerini telefonla duyurarak konuşturarak diyorlar. Doktor Merve Türk en büyük endişesinin virüs kapıp görevine devam edememek olduğunu söylüyor. Uzman paramedik Bahar Alkaş'ın en büyük özlemi çocuğuna sarılmak. Hemşire Tümer Bilmiş, "Ailemiz önemli ama vatan görevi kutsaldır diyerek motive oluyoruz" diyor. **8'de**

Doktorların yoğun mesalleri yüzlerine yansıyor...

YA İSTİKLAL YA ÖLÜM DİZİSİ-6 Tarihiçi Mustafa Solak: Atatürk'te birleştiriyor

SOLAK, TRT'nin beğenilen dizisinin Atatürk'ün Milli Mücadele'yi ilmek ilmek örüştüğünü gösterdiğini söyledi. Solak, "Dizi 'Atatürk'te birleşim' dediğimiz ortamın hazırlanmasına katkı sunuyor" dedi. **11'de**

İNGİLİZ GENETİK BİLİMCİ PETER FORSTER:

Virüsün atası ABD'de **HABERİ 14'te**

'Sinyor' Can Bartu unutulmadı **SPOR'da**

SATIR ARAŞINDA KALANLAR

DURDURUN

Koronavirüsü durdurabilmek için önce sunulan durdurmalar: "Bu virüsü falanca devlet üretip falanca devletin üstüne sald" ya da "Bu virüs gerçek olsaydı fotoğrafı olurdu" şeklinde alıdan ve bilmeden uzak tuhaf iddialar yapan şöhrat budalası komuk teorisyenleri...

"Filanca şehirde sala ve duaları yuhalyorlar" ya da "Bu virüsü Allah bizi cezalandırmak için gönderdi" diye din sömürüsü yaparak toplumsal dayanışmayı bozmayla çalışan, bu uğurda Atatürk'e bile saldıran din bezirganları...

Süper lüks yatından ya da bilmeden kaç metrekarelik evinden "Haydi eller havaya" kovanında paylaşımlar yaparak, topluma güya moral veren, ama çalışmak için sokağa çıkmak zorunda olan emekçiyi aşağılayan birçoklu ünlü sonradan görmelerin sosyal medya zipçıkları...

İster itkidir, ister muhalefettin olsun, şu süreçte çok ihtiyacımız olan toplumsal dayanışmayı umursamayan, toplumun günyayın zedeleyecek işleri yapan, en yanlış düşünceleri kuran, ortak istiklal Marşı okuma çağrısına bile bölücülük yapan siyaset, bürokrasi ve medya sosyopatlarını...

Çünkü bunlar koronavirüsün en önemli müttefik ve işbirlikçileri...

KOMPLO İMPARATORLUĞU

ABD etkisinin yansı askeri gücü, yansı da propagandadır. Valdi zamanında bir virüs buluşturmışlar cümle alemle kendi kendilerini bir şey yapmasın gerek kalmadan kendi kendine bir propaganda yürüyor. En olmadık zamanlarda, en olmadık durumlarda ABD'nin "tanrısal" gücünü zihinlerine işleyen kurgularda virüsün hemen ortaldı.

Korona salgını da bu komploterileri için bulurmuş fırsattı. İlk haberler çıktığında, "Çin'in Uygur soykırımını yapmak için 200 bin tıp virüsü tasfırken Uygurlar tarafından bu kamyonun patladığı ve Çin'in kendi silahıyla vurulduğu" iddiaları "Vallahi doğru" ya da "Oradaki çok yakın arkadaşımın duyduğu" şeklinde paydamlarla yazılıp çizilmeye başlandı.

Bu fazla tutarısma, bütün işin başını bir yasa corbası oldu haberi kapladı piyasayı. Yarası yiyen kadın videoların dört yıl ön-

cesine ait olduğu ortaya çıktı sonra. Ardından Çin'in 5G teknolojisi suçlandı, ama İran ya da Arabistan'ın birçok yerinde 5G bile yokken neden hastalıkların kırıltıldan kimsenin aklına gelmiyordu.

Trump "Çin virüsü" dedi, Çin, "Mısırakaya gelen ABD askerleri getirdi" dedi, ama her ikisinin de kanıtı yoktu. Yani... Bu kavga'nın virüsle ilişkisi yok, kitresel sistem çoktıyor, yeni de değil. "Neo Keynesyen Dönem" başlıdı makalemizin Teori derisinde yayınlanma tarihi 25 Ocak 2020, Nostradamus dediği hiç biliriz, ama o zamandan belittiyi yeni bir kitresel sistemin kurulacağı, bu yıkılma sancılarda kaçınılmaz. Sistem çökerten virüs dediği yani, sistem çöküttüğü işin virüsü bu kadar etkili oldu, virüs sadece işi hızlandıran bir rol oynadı.

Birçok yazar sistemin artık eski-

si gibi olmayacağını, kapitalizmin 1929 buhranından sonraki bu en büyük krizini aşamayacağını yazmaya başladı. Vay, demek öyle ha! Bill Gates'in kehaneti çıktı ortaya, meğer bütün zengin Amerikalılar bir şekilde kendilerini koruma ya almışlar, elit bir azınlık Bill Gates'in ürettiği bir çipi bütün dünyaya takarak insanlığı yönetecekmış. Bill Gates de bunu daha 2019 yılında anlatmış. Yani yine ABD cı-kıyordu işin altından, etkileyci değil mi? Semvioruz ama bu hikayelerle ABD'nin büyüldüğünü kabul ediyoruz işte, hatta birbirimize de dayatıyoruz. Asıl virüs bu.

Oysa... ABD, Suriye'deki PKKYPG'ye bile tıbbi yardım yapıyordu, ama en büyük çoklu gemisini virüsün koruyamamış, hatta kendisi için maske depolamamıştı. ABD'iler, Fransa'nın Çin'den aldığı maskeleri, bir

Ali Cengiz oyunuyla daha havallımanındayken alıverdiler. Fransa da gıdılıp İtalya ve İspanya'nın kılınları çoktu. Almanya, İsviçre ve Güney Kore'de ABD ise Almanya'nın kılınları ABD'ye giriş yapan maskelerin durumu da farklı değildi. Massachusets'e giden New York'ta kımın el koyduğu belli değildi.

Geçenlerde ABD'de yaşanan Ahu Tuğba anlatıyordu, "Millet sokaklarda ölüyor" diye. Silah satılan patlamalar, bakanların açıklamaları bir bir el çelişiyor. Trump önce bir şey söylüyor, sonra başka bir şey. Ne yapacaklarını şaşırmış durumdadılar, kendileri asayişlerini sağlamak bile sorun olabiliyor ki, ulusal muhafızlar ve yedekler görevle çağırılıyor.

Peki... ABD bu haliyle mi kuracak şu yeni çipli kitresel sistem?

Yani yılanın sadece Atlantik imparatorluğu değil, bu komplot imparatorluğu da yıkılıyor.

DÜŞMAN YİNE DÜŞMAN

KORONAVİRÜS haberleri doğal olarak bütün gündemi kapladı, ama First'in doğusu ve kılıbı dedi durum s-caldığı koronayı. Düşman düşmanlığı devam ediyor.

ABD bir yandan PKKYPG'ye 1 milyon 200 bin dolarlık tıbbi malzeme yardımını yaparken diğer taraftan kendi kontrolündeki çatılgan da karşıtarkar kılıbı de denetimin sağlanmasını engel-

lemeye çalışıyor. Türkiye'nin Astana ve Soç'de verdiği radikal teröristler imdallardan ayrıntıma garantisini bölgelere ükileri ile itfakları doğru bir zeminde sürmesi işi kilitlenmiş. Türkiye'nin bu sorunlu-ğu nasıl ve neden aldığı bir yana tek-

başına yerine getirmesi işi mümkün değil. Korona, göç dalgası, PKK derken kılıbı konusunda Suriye ile bir asgari müşterek yarınatması daha yalok bir zorunluluk. Yani, düşman yine düşman, ama dost-suz kalma olasılığı da kapıda bekliyor.

DEVLET PLAN YAPAR

DURUMA dayalı eğitim hem her aşkının bil-diği bir kavramdır. En küçük birlik seviyesinden en büyüğüne kadar, bir tek nöbet mevzısından bütün ülke coğrafyasına kadar hali hazırda farklı olağanüstü durum senaryoları oluşturulur ve bunlara karşı hareket tarzları planlanır. Sonra bu hareket tarzları, düşünme süresi dahil kaybedilen her zamanın yitici etkisine karşı refleksle dönüşüncüye kadar eğitim konusu olur. Tatbikat sırasında bile kimsenin haberi verilmemiş, bir anda olağanüstü durum ilan edilmiş ve birliklerin tepki seviyesi ölçülür, daha sonra da eksikler tamamlanır.

Karşı karşıya kalınacak heren her tehlike bu olaüstü durum senaryolarının konusudur. O sırada yığın ya da saldıran yoktur, ama bunların olma olasılığına karşı hareket tarzları planlanır, herkeşe görevler dağıtılır ve olumsuz gibi eğitim yapılır. O durum ortaya çıkınca da kimsin "Şimdi ne yapacağız" diye düşünmeden planı uygulamaya koyulur.

Devlet plan yapar. Türkiye aylardır Korona tehdidi ile yüzleşiyor ve sokağa çıkma yasağı tartışılıyor. Demek ki bu olaüstü durum ve buna karşı bir plan yapılmış. Çözümler de neme ganiyine yolağı eğremenin ağır sonuçları geçmiştir. Cuma akşamı ilan edilen sokağa çıkma yasağı bu gereği yaşamamıza sebep oldu. Zaman planlaması doğru yapılmayan yanlışları pa-niçe kapılan halkın sokağa çıkmasını ya da İstanbul belediye başkanının "Biz şimdi ne yapacağımızı bilmiyoruz" sözleriyle açıklaması böyle bir planlamamanın bakanlık düzeyinde de belediye düzeyinde de yapılmadığını ortaya koydu. Belediye ne yapacağını bilmiyorsa sıradan vatandaş ne bilecektir? Öyle ki de bir "Yerel hükümet-merkezli hükümet" diyerek karizma deşirmeye olmuyor, hazırlık olmak gerek.

Olmaması gereken şeydi, bu tehliht ortaya çıktığı andan itibaren kamu ve yerel yönetimler bir sokağa çıkma yasağı durumunda ne-ler yapacağını bakanlık ko-ordinasyonuyla planlan-malıydı. Yasak iki saat önce değil, yasak saatinde ilan edilmeli, ilan edilmeden hemen önce kolluk ve za-bıta sokağa çıkışları engel-lemek için tedbirler almalıydı. Yasak süresi boyunca ahalinin elzem ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağı işi birkaç saat sonra duyurulmalıydı. Çünkü tehdit, toplumun bir araya gelmesini ya-sağı iki saat önceden du-yurulması yanlış ve kor-ulan oldu. Bunu eleştirilen de "neden daha önce duyurulmadı" diye eleştirildi ki, o da yanlış. İki gün önce ilan edilse, aynı kaos iki gün sürerdi.

Bu dersin ağır bedeli, haftalardır sürdürülen izolasyonun yarattığı faydadan birkaç saatte yok olup git-meydi. Şimdi bu pahalı derken unutmamalıyız. Devlet erkani oturma plan yap-malı. Sadece tekerla ile edilebilecek bir sokağa çıkma yasağına karşı değil, bu koşullar altında olasıla-cak her duruma karşı. Yangınlar, asayiş sorunları, toplu hareketler, vs... Bütün o kamu ve belediye bürokratlarının varlık nedeni bu. Bütün bunlara bu olaüstü durumlarda görev ve sorumlulukları dağıtıl-malı ve sadece kurum yö-neticilerinin kilitliğin plan tatbikatları sık sık yapılmalı. Plan tatbikatlarını halk bil-meye, ama da devletin ref-leks üretme süresini kısılatır, çözümleri kolaylaştırır. Bu hazırlıklarda medya yöneti-cileri de dahil edilmeli, toplumu rahatsızlamak yön-e-timi oluşturmamalı.

O zaman ne halk sokağa çıkma kökülleri, ne de "biz ne yapacağımızı bilmiyoruz" di-yerek, halkı başının carisi-ne balmak için sokağa çıkma-yışları keşfatan belediye başkanları olur.

Tecrübelerimiz var, bir startı olağanüstü durum ya-sağıdır, her görevde gönüllü-yüz, para pul da istemio-ruz, brakan yardım edelim.

Dışarı çıkmamanın ne demek olduğunu bilirim

EBRU ÖZTÜRK

ÜÇ gün önce dünya sağlık günüyüdü. 2. Dünya Savaşından sonra, 1948 yılında, Çin ve Brezilya delegelerinin daveti ile toplanan Birleşmiş Milletlerin, kendisine bağli ülkelerle bir araya gelip kurdukları örgüttür; Dünya Sağlık Örgütü (WHO). Bu kuruluş gününe, Dünya Sağlık Günü adı verildi. Toplum sağlığı ile ilgilenen Dünya Sağlık Örgütü, her sene o yıl için bir isim verir ve o konuda araştırmalar yapar. Bu sene'nin adı Health and Power yani "Sağlık ve İnsan Gücü" oldu.

Hayat her geçen gün farklı sorulara, sorulara gebe... Bizlerde kendi branşımız olan konularda düşünmek, fikirler üretmek, bunları paylaşmak, hatta tartışmak bizim sonucunda da karılar almak gibi görevleri yerine getiren kişiler olarak dünyayı birer nefezdir. Her branş kendi içinde farklı konulara önem verse de, unutmamamız bir gerek vardır ki; sağlık olmadığı zaman, hiçbirisi işlemez; işleyemez!

UNUTULMUŞ SALGIN HASTALIKLAR

Sağlık denen kavram, aslında hayatımızda ilk ve en önemli noktada olsa da, bizlerin sahipken değerini bilmediği, hovardaca kullandığı bu terim, kaybettığı anda

"en önemli" unsur olarak karşımıza çıkar. Sağlık; beden, ruhan ve sosyal yönden tam bir iyilik hali olarak tanımlanmaktadır.

14. yüzyılda Avrupa'da başlayan veba, 15. yüzyılda Amerika'da başlayan çiçek hastalığı, 1801'de Haiti'de başlayan sarıhumma, 1888 yılında başlayan sığır vebası, 2019 yılında Çin'de başlayan korona yani Covid-19 salgını şeklinde, dünyanın büyük bir kısmında etkisini göstermiş salgınlardır. Salgın hastalıklar denildi ama birçok kişi, bu salgın hastalıklardan dolayı hayatını kaybetmiştir... Önceki dönemlerde, hastalıklara bazı önlemler ve çözümler getirilse de; bugünkü gibi hızlı iletişim olmadığı için, sorunların duyulması da, farklı fikirlerin birleştirilip; beyin fırtınası haline gelmesi de, uzun bir süreçte yayılıyor-du...

Teknolojinin, diğer salgın dönemlerinden çok daha ileri olduğu bugünlerde, herhangi bir bilgi için uzaklara gitmeye, bilgi alabilmek için Diyojen gibi geymeye gerek yok! Tamamen elektronik ortamdan elde olduğumuz bugünlerde, dünyanın en uzak diyarlarından söylenen sözün, birkaç saniye içinde farklı bir noktadan duyulduğumuz hepimiz biliyoruz. Bu nedenle elimizdeki imkânları değerlendirerek, evin içinde de sanal bir dünya da yaşamak

mümkün! Önemli olan kişinin kendi kendine yetebilmesidir! Kimselerin olmadığı yerde, internetin kecmediği sanal dünyada kitaplar, el işleri, mutfak, farklı fikirler üzerinde düşünerek, yazarlar zaman harcamak, telefonla almış... İnsanlık teknolojinin olmadığı en ücra köşede bile bunlar var. Bir de teknoloji o bölgede varsa ki dünyanın neredeyse tamamına yakın kısmında olan televizyon, radyo, bilgisayar, internet, sosyal medya gibi bir-e dünya yani sanal dünya ile tek başımıza kendimize yeteriz, aynen Dünya Sağlık Örgütü'nün isimlendirdiği gibi! Tüm bunları yapmak için bir tek şey e-htiyacımız var. O da sağlık! Zaten tim e-htiyacımız da, onun getirmesi için yapılmıyor mu? Rahmetli Vehbi Koç'un bir anlatımı, hiç aklımdan çıkmıyor. Şöyle di-

yardı: "Sağlığımız varsa 10 puan, refişeniz bir sıfır daha koyun, çalışırsanız bir sıfır daha, evlitseniz bir sıfır daha, çocuğunuz varsa bir sıfır daha, sağlığı işi bir sıfır daha, kendi işinizde çalışırsanız bir sıfır daha... Eğer sağlığımız yoksa, basmaddaki biri kaldırılır!" Bu örneği, birçok toplantı-katı konuşmamda dinleyicilerime hatırlattım. Dünyadaki en önemli kavramdır, sağlık!

UMUT VE SAĞLIK

Ben daha önce geçirdiğim epilepsi hastalığımdan dolayı sürekli büyük nöbetler geçiriyordum. Sizler gibi 2-3 hafta değil, 2-5 yıl evden dışarı bir çıkmak almaya cıkı'mıy-dan yaşıyordum. Sadece kitaplarımla, fikirlerimle, walkmanım, arada bir sevdiğim televizyon ile. Hem de ne zaman nöbet gelip, fenalaşacağım bilinmediği için, anncm

okuldan gelene kadar "ocağı yakma, bal-kona çıkma, şöbeni açma, bacak-makas el-me, ütüyü kullanma" denen ortamda... 1997 öncesinde internete evde zaman geçirmeye diye bir kavram yoktu. Ama bir umut vardı! İşte umut denenen kavramı biliyorsanız, sağlık kilesiminden de güçlü olu-yun anlayacaksınız!

Dünya Sağlık Örgütü bu yılı "Sağlık ve İnsan Gücü Yılı" ilan etti. Sağlığımız işin gücümüzü kullanmam, sağlığı gücümüzü kullanmam, çevremizdekilerin sağlığına yardım için gücümüzü kullanmam... Sahip olduğumuz değerleri bilerek yü-rüdüğümüz zaman, aslında "evinde kal" fikrinin hiç de zor olmadığını görecektiz. Umudumuzu yitirmeden "evde kal" programı huzurlu bir şekilde uygulayabilmemiz dileğiyle... Sağlıkla kalın, umutla kalın, mutlu kalın...

Sağlıktan, tarıma yüzlerce üründe kullanılan beyaz bentonit Ordu'nun en yüksek ikinci ihracat kalemi... Halk arasında kil olarak bilinen bentonit ihracatıyla 100 milyon dolar döviz elde edilmesi bekleniyor

Kil ihracatında hedef 100 MİLYON DOLAR

ORDU'dan bu yıl 500 bin ton beyaz bentonit ihracat edilecek diye 100 milyon dolar döviz girişi sağlanmasa planlanıyor. Kentten geçen yıl 601 aşkın ton beyaz bentonit satıldı. Kedi kumu, deterjan ile kozmetik ürünlerinde ham madde olarak kullanılan ve halk arasında "kil" olarak bilinen beyaz bentonitin ihracatından 85 milyon dolar gelir elde edildi.

Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Servet Şahin, beyaz bentonitin kentte fiktardan sonra en fazla ihracat edilen ikinci ürün olduğunu söyledi.

Onye ve Fatsa ilçelerinde bentonit üreten 5 firmada yaklaşık bin kişinin istihdam edildiğini belirten Şahin, ürünün hemden hemden tamamının yurt dışına satıldığını dile getirdi. Şahin, Ordu'da çok ciddi bentonit rezervi bulunduğuna dikkati çekerek, "Bu yıl 500 bin ton ihracat karşılığında yaklaşık 100 milyon dolar döviz girişi hedef-

lenmektedir. Bu yılın ilk 3 ayında ise 40 bin tonu aşkın beyaz bentonit ihracat edildi" dedi.

SAĞLIKTA DA KULLANILIYOR

Yüksek rakımlı dağlardan çıkarılan beyaz bentonite ilginin arttığını belirten Şahin, şöyle devam etti: "Ordu'dan başta Avrupa ülke-

ri olmak üzere, Amerika, Japonya, Çin, Kolombiya, Hindistan ve Pakistan'ın da aralarında bulunduğu 60'ta aşkın ülkeye beyaz bentonit ihracat ediliyor. Almanya, Hollanda ve Hindistan'a ihracat miktarları oldukça fazla." Şahin, bu ürünün daha çok sanayi, tarım ve sağlık sektöründe kullanıldığını söyledi. Beyaz bentonitten endüstriyel olarak se-

ramik, kağıt, boya ve deterjan gibi ürünlerin üretiminde yararlanıldığını belirten Şahin, kilin vücutta toksin, ağır metal, radyasyon, virüs ve parazitlerin yok edilmesine yardımcı olduğunu bildirdiğini, Türkiye'de de sağlık sektöründeki kullanımının gittikçe arttığını kaydetti.

FARKLI RENKLER DE VAR

Onye Maden Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Hamit Teceer de dünyada farklı renklerde bentonit bulunduğunu belirtti.

Beyaz bentonitin ise sadece birkaç ülkede çıkarıldığını dile getiren Teceer, "Beyaz bentonitte en büyük rezerv Türkiye'de. Dünyada beyaz bentonitin yatağı oldukça sınırlı. Türkiye bu konuda dünyanın en büyüğü. Türkiye'nin de en büyük rezervi Onye ve Fatsa bölgesindedir" diye konuştu.

Teceer, bentonitin iğneden ipliğe yüzlerce üründe kullanıldığını ifade etti.

BOREL HAFTAYA RAFLARDA!

YERLİ ve milli bor katkıları el dezenfektanı BOREL seri üretimde. Haftaya raflardaki yerini alacak. Ankara'da Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN) tarafından geliştirilen bor katkılı el dezenfektanında seri üretim başladı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Yerli ve milli bor katkıları el dezenfektanımız BOREL seri üretimde. Haftaya raflardaki yerini alacak. Covid-19 ile mücadelede bütün kurumlarımızla milletimizin yardımlaşarak mücadeledeyiz" ifadesini kullandı. Bor katkılı el de-

zenfektanının 100 CCTik şişelerle satılacağı ve fiyatının da piyasadakilerin altında olacağı ifade edildi.

CİLT DOSTU DEZENFEKTAN

İçinde alkol, aloe vera, lavanta yağı, çay ağacı yağı ve gliserin bulunan dezenfektan cilt dostu olarak gösteriliyor. Borlu el dezenfektanı, içeriği nedeniyle ellerin fazla kuruyup pyramması önüyor. Eli nemli bırakıp yumuşaklık hissi veren dezenfektan ayrıca içinde bulunan bor nedeniyle antimikrobiyal özelliği taşıyor. Alkol ve esansiyel yağlar uçtukları sonra borun elde kaldığı ve mikropları öldürüp yaraları iyileştirdiği ifade edildi.

Yaptıkları takılarla sokak hayvanlarına bakıyorlar

ANKARA'nın Hasköy Mahallesi'nde yaşayan Saim Hrs, kendisine destek olan eş ve kızıyla, evde yaptıkları takıların satışından elde ettikleri geliri sokak hayvanlarına harıyor.

Evinde 35 kedi besleyen Hrs, 10 yıl önce bir kedi aldığını ve o günden sonra hayvan sevgisinin katlanarak arttığını söyledi. Yaklaşık 7 yıldır Hasköy, Akyurt ve Çubuk'ta sokak hayvanlarını besledikleri anlatan Hrs, şunları kaydetti: "Eşim işi emeklis. Emekli maasıyla geçimimizi sağlıyoruz. Ben de evde yaptığım takıların internetten satıyorum. Elde ettiğim parayla araca gaz ve hayvanlar için mama alıyorum. Eşim ve kızım emekle bana kıyorlardı ama şimdi bana eşlik ediyorlar ve onlar da hayvanları çok seviyor."

Hayvan sevgisi yüzünden bazı yakınları ve komşuları da arasının açıldığını belirten Saim Hrs, ev değiştirmek zorunda kaldıklarını dile getirdi.

Hrs, Çubuk Sokak Hayvanları Doğal Yaşam Parkı'nın örnek bir yer olduğunu söyleyerek, "Burası çok güzel oldu. İlk geldiğim zamanla şu an arasında dünya kadar fark var. 'Şurada bir eliks var.' dediğimiz zaman gelip yapıyorlar. Bahane bulmuyorlar" ifadesini kullandı.

Lzzet Hrs da hava koşulları nedeniyle sokak hayvanları için mama alıyorum. Eşim ve kızım emekle bana kıyorlardı ama şimdi bana eşlik ediyorlar ve onlar da hayvanları çok seviyor."

Besiciler hayvanları kırmaya başladılar

TEKİRDAĞ, Edirne ve Kırklareli'nde besiciler, havalının ısınmasıyla hayvanlarını kırmaya ve baktırmaya başlamışlar.

Kıyıkbaş hayvan sahipleri, sıcakların artmasıyla başlamasıyla koyunların serinlemesi ve besicilerden alınan verimin artmasını için yapları kırma işleminin telasını yapıyor. Tekirdağ'ın Malkara ilçesinde makas ve kompresör destekli özel üretilen makinelerle kırma işlemini gerçekleştiren besiciler, koyunlara iç ve dış parazit ilaçları veriyor, merada zararlı böceklerle karşılaşıyor ve

hayvanın kime ait olduğunu belirlemesi için üzerine bir miktar boya sürüyor.

KİLOSU 3 LIRA

Besiciler elde edilen yünlerin kilogramın 3 liradan satışa sunuyor. İlde hayvancılık yapan Tekirdağ Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Cemalettin Tuluca, havalının ısınmasıyla başlamasıyla, koyunların daha rahat emeleri için yünlerinin kırıldığını söyledi. Yaz mevsimi yaklaştıkça bu işlemin yapılması gerektiğini belirten Tulu-

ca, "Hayvanın üzerindeki yaprak birkir. Bu hayvanların yazın sıcakta otlamaz. Bit, pire, kene kapar. Bu nedenle yünlerinin alınması lazım. Yerine yeni tüyler çıkacak" dedi.

İNCE İŞLEM

Koyun kıran Mustafa Doğanlı da senebe bir kez yapılan bu işlemin koyunların temizlenmesi olduğunu ifade etti. Koyun kırmanın çok ince bir işlem olduğunu anlatan Doğanlı, "Günde 50-60 koyun kırıyoruz. Bir koyundan 3 kilogram civarında yapağı çıkıyor" diye konuştu.

Çiriş otu kadınların geçim kaynağı

KARLARIN erimesi ve ilkbaharın gelmesiyle doğada kendiliğinden yetişen ve sifa kaynağı olarak bilinen çiriş otu, Ovacak ilçesinde kadınların geçim kaynağı oldu.

Zengin bitki örtüsü çeşitliliği ve sahip olduğu endemik türler bakımından ön çıkan Ovacak'ta, ilkbahar aylarında dağılık alan, orman ve dere kenarlarında kendiliğinden yetişen çiriş otu toplanmaya başlandı.

Bahar zahmetle toplanan çiriş otlarını çamur ve yabancı otlardan temizleyen kadınlar, çiriş otunun bir kısmını yemelerde kullanmak üzere kendilerine ayırarak, ihtiyaç fazlasını da kilogram 5 liradan manav ve seyyar satıcılara satıyor. Yörede "gulik" olarak da adlandırılan ve yemeklere kezlet katan çiriş otundan genellikle çorba, gözleme ve konserve yapılıyor.

Kadınlardan Aysel Eren, çiriş otunun insan sağlığına faydalı olduğunu söyledi. Çiriş otunu tazeceken topladıklarını belirten Eren, "Bizim burada karların erimesiyle bu ot ortaya çıkıyor. Biz de genelde yemelerde kullanmak ya da satmak için toplamaya çıkıyoruz. Topladığımız bu otu evde doğrayıp kuruyoruz ve gözleme, çorba, konserve ve yağlı kurumunu yapıyoruz. Bazı zamanlarda da isteyen olursa kilosunu 5 liradan satıyoruz."

Zühre Geziç de çiriş otunun, doğada kendiliğinden yetiştiği için organik olduğunu ve lezzetliyle damaklarda ayrı bir tat bıraktığını kaydetti. Çiriş otunu hem yemelerde kullanıldığını hem de satarak para kazandıklarını aktaran Geziç, doğanın cınamasıyla bu bitkiyi bolca topladıklarını anlattı.

MEDENİYETLERE YÖN VEREN UYGARLIKLAR

Tarihi yeniden okuma zamanı

10 KİTAP

Sümerler
Eski Yunan
Roma Cumhuriyeti Tarihi
Hint Uygarlığı
Mısır
Çin
İnkalar
Mayalar
Aztekler
Türk Uygarlığı

10 Kitap

59 TL

+Kargo

GÖNÜLLÜLER
ULUSAL
GÖNÜLLÜLERİ
ONE ÇIKSIN

0212 245 81 81

Tarım Kredi İşlemlerinde KORBİS dönemi

Tarım Kredi, ortaklarının, kooperatif ile ilgili bilgilerine hızlı ve kolay erişmelerine, çeşitli işlemleri mobil ortamda yapmalarına olanak sağlayan KORBİS'i hizmete sundu. KORBİS sayesinde Tarım Kredi ortakları, borç ve birikimlerini online olarak görebilecek, senet, kredi ve sermaye bilgilerini de anlık takip edebilecek

TÜRKİYE Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği (Tarım Kredi), yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle artan dijital platformlara ayak uydurarak, çiftçilerin hızlı ve kolay erişimle birçok işlemi yapabileceği Kooperatif Ortak Bilişim Sistemi'ni (KORBİS) hizmete aldı. AA muhabirinin edindiği bilgiye göre, Tarım Kredi, bilişim sisteminin kurumsal ihtiyaçlara cevap verebilmesi, iş süreçlerinin güvenli ve hızlı yapılmasını sağlama ve ortakların teknolojik gelişmelerden faydalanma amacıyla başlattığı e-Dönüşüm çalışmalarına devam ediyor.

Ortakların kredi kullanma işlemlerini hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirebilmelerinin yanı sıra sahada da yapabilemelerine imkan veren ve PTT işbirliğiyle hazırlanan Ortak Kartı çiftçilerin hizmetine sunan

Tarım Kredi, dijital dönüşüm çalışmalarında yeni bir aşamaya geldi. Devreye alınan KORBİS ile Türkiye'de dijital kooperatifçilik uygulamaları başlatılmaya başlandı.

Çiftçilerin, Tarım Kredi ile ilgili bilgilerine hızlı ve kolay erişebilmesine, kooperatif ile ilgili işlemleri mobil ortamda yapabilmelerine olanak sağlayarak ortaklara gelişen teknolojiyi kurumsal manada yanından KORBİS, bu kesimin kooperatiflerde kayıtlı bilgilerini anlık görebilmelerine imkan tanıyor.

ÇİFTÇİLERİN HAYATINI KOLAYLAŞTIRACAK

KORBİS sayesinde Tarım Kredi ortakları, borç ve birikimlerini online olarak görebilecek, senet, kredi ve sermaye bilgilerini de anlık takip edebilecek.

Kooperatif ortakları uygulama üzerinden

sözleşmelerini görebilirken kefil ve teminat durumlarını da kontrol edebilecek. Yapılan tüm alışverişleri izleme ve e-faturalara anlık ulaşma imkanı veren KORBİS ile çiftçiler, keşilen sigorta poliçelerini görebilecek, anlık sigorta teklifleri alabilecek.

Tarım Kredi ortaklarının kooperatif personeli ya da ziraat mühendisleriyle anlık yazışarak destek alabilecek ve çağrı merkezine ulaşabilecek uygulamaya, ürün değerlendirme ve üretim sözleşmelerine, yetiştirilen ürünleri ait çiftçi kayıt sistemi ve hayvan bilişim sistemi verilerine, Tarım Kredi Ortak Kartı ile yapılan tüm işlemlere ve bakiye bilgilerine ulaşabilecek.

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğü Fahrettin Poyraz, dijital dönüşümün son yıllarda tüm dünyada önemini arttıran işaret ederek, bu gelişmeden tüm

sektörler gibi tarımın da etkilendiğini dile getirdi. Dijital dönüşüm çalışmalarını kapsamında KORBİS'i çiftçilerin hizmetine sunduklarını belirten Poyraz, "KORBİS uygulamamız geliştirme noktasında bazı alanlarda pilot çalışmalarımız da tamamlanmış. Dijital çağa küresel düzeyde uyum sağlamak önemli yatırımlar gerektiriyor ve bu yatırımları yapıyoruz. Bu dönüşüm bizim için elzem bir durumdur. Üstelik tüm dünyada yaşanan koronavirüs salgını bu çalışmaların ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gösterdi" dedi.

İLERLEYEN DÖNEMDE YENİ ÖZELLİKLER

Poyraz, dijital dönüşümü hedefleyen yenilikçi ürünlerin etkili şekilde uygulanmasına çok önem verdiklerini vurgulayarak şun-

ları kaydetti:

"Bu kapsamda ortaklarımız en iyi ürün ve hizmetlerimizle buluştururken, onlar için tarımsal üretimi sürdürülebilir ve kolay bir hale getirmeye çalışıyoruz. Çiftçilerimiz KORBİS'in hayatı kolaylaştıran tüm özelliklerini kişiselleştirebilir ve uygulamamıza asistan olarak kullanabilirler. Bunun en güzel yanı ise tüm bu işlemleri bulundukları yerden ayrılmadan, evlerinden ya da tarlalardan akıllı telefonlarıyla yapabilirler."

Poyraz, KORBİS uygulamasına ilerleyen dönemlerde uydulan tarla izleme sistemi, hızlı anket, e-Devlet kullanıcısı doğrulama, sipariş yönetimi, ürün ve toprak bilgilendirme sistemi, senal pos ile tahsilat işlemleri, tahsilat hava bilgilendirme ve afet erken uyarı, arayan ortagi tam gibi özellikler ekleyeceklerini bildirdi.

Başkentte üreticiye tohum desteği

AYDINLIK / ANKARA

ANKARA Büyükşehir Belediyesi, Başkent'te kırsal kalkınmayı desteklemek için üreticilere bu yıl 190 kilogram Adli Fiş Tohumu, 54 kilogram Korunga Tohumu ve 2 bin 758 tona Mısırlı Tohumu dağıttı. Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı koronavirüs salgını nedeniyle dağıtımın kontrollü ve sosyal mesafe kuralı doğrultusunda Tarım Kredi Kooperatifleri ile bağlı depolarda yaparken, 16 ilçede basyuruda bulunan bin 694 çiftçi tohumlarını teslim aldı. Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, kırsal kalkınmayı desteklemek amacıyla çiftçilere yem bitkisi tohumu desteği vereceklerini

açıklayarak, "Üretim yapacak çiftçilere yem bitkisi tohumu dağıtımına devam edeceğiz. Üreten, güçlü bir kent olma yolunda emin adımlarla ilerliyoruz" dedi. Ankara'yı tarımın da başkentini yapmaya kararlı olduklarını belirten Başkan Yavaş'ın bu açıklamasının ardından Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı, bin 694 çiftçiye tohum desteği sağladı.

'Pehlivan07' ile 100 milyon liralık katkı

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, bakanlığa bağlı araştırma enstitülerince geliştirilen "Pehlivan07" adlı sılsık mısır çeşidinin standart türleri göre yüzde 7.7 daha fazla verime sahip olduğunu, bu tohumların ekilmesiyle ekonomide 100 milyon lira katkı sağlanacağını kaydetti.

Pakdemirli, yaptığı yazılı açıklamada, bakanlığa bağlı Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM) ve Mısır Araştırma Enstitüsünün işbirliğiyle geliştirilen "Pehlivan07" sılsık mısır çeşidinin, 11 lokasyonda 2 yıl süren denemelerin sonunda Tohumluk Teslim ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü tarafından geçen yıl tesli edildiğini belirtti.

Sılsık mısırın hayvan beslenmesinde önemli rolü olduğunu işaret eden Pakdemirli, "Yeni geliştirilen 'Pehlivan07' adlı sılsık mısır çeşidi, standart çeşitlere göre yüzde 7.7 daha fazla verime sahip. Böylece birim alandan daha fazla

ürün alınacak ve hayvancılığında da önemli katkı sağlanacak" değerlendirmesinde bulundu.

Pakdemirli, yeni çeşidin üretim ve satışının tahile 6 yıllığına özel bir firmaya devredildi-

ğini belirterek, "Pehlivan07'den 125 ton sertifikalı tohumluk üretilerek ve bu tohumların ekilmesiyle de ülke ekonomisine yaklaşık 100 milyon liralık katkı sağlanmasını öngörüyoruz" ifadesini kullandı.

Refik SAYDAM

TÜRKİYE, bir ay aşkın süredir bütün dünyayı saran küresel koronavirüs salgınıyla savaşım veriyor. Bu savaşımın en cephesinde hiç kuşkusuz yorgunluk nedir bilmeyen, şehitler veren ama karahıllıkla başıyaya odaklanan yığıt bin insanlarımız ve sağlık ordumuz var. Şehitlerimizi, yitirdiğimizi zihin canlarımızı saygıyla anıyoruz.

Salgının yayılımı boyutu ve yitirdiğimiz canlar arttıkça devletin adını almak uygulamaya koyduğu önlemler de yoğunlaşıyor. Önce altmış beş yaş ve üstü, daha sonra yirmi yaş ve altındaki yurttaşlar için uygulamaya konulan sokağa çıkma yasasının ardından şimdi de 31 büyük ilimizde ilk gün süreye nüfusun geneli için sokağa çıkma yasası uygulamaya karar alındı. Karar uygulamaya konuldu. Bu ilerin zaten kısa bir süre önce il dışı giriş ve çıkışlara kapatılmış.

'TÜRKİYE'YE GÜVENLİM'

Sağlık Bakanı Dr. Fahrettin Koca 10 Nisan günü aldığı yaptığı basın toplantısında savadığı gelenen son noktayı açıkladı: "Salgınla mücadelede 31 Aralık 2019'dan bu yana sözün bütün adamlarına buralacağı bir sağlık sorunu olarak gördüklerini, yoğun

Çözüm 23 Nisanların 17 Nisanların devrimci ruhuna sarılmaktır

bakım olarak Avrupa'nın önünde olduğumuz ve 40'tan fazla ülkeye koruyucu ağırlık malzeme gönderimi yapıldığını" vurguladı. Bakan, "Çin Bilim Kuruluya bugün görüştük. Türkiye olarak geldiğimiz durum paylaşıldı. Çin'in ifade ettiği, Türkiye olarak sağlık sisteminin Çin'den daha güçlü olduğunu. Bu süreçteki yaklaşımın doğru olduğunu ifade ettiler. Türkiye'ye güvenelim. Bu kadar altıyapı güçlü bir ülkede yorgun duralım. Erken davranışımızı dünya biliyor" dedi.

Koronavirüs salgınına karşı savaşımın başını iş zorunlu olarak alınan önlemler, ülke ekonomisinde, çalışma yaşamında, eğitiminde doğal olarak uygulamaya, yöntemde değişikliği beraberinde getirdi. Evrensel çalışma, uzaktan eğitim gibi uygulamalara geçildi. Öte yandan bu süreçte işten çıkarılmaları önleme gereğiyle 41857 sayılı İş Kanunu'nun (...) 17. ve 29. maddeleri uyarınca iş sözleşmelerinin feshi ve toplu işten çıkarılma talepleri Kovid-19 salgınının yarattığı ciddi ve yakın tehlike sebebiyle aile aile süreye alması ayrılmıştır. Bu süreçte bir katına artırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilileri" maddesinin eklenmesi hakkında da yasa tasarımı hazırlandı.

KAYNAĞI BELİRSİZ PAYLAŞIMLARDA BATIYA ÖVGÜ

Salgına karşı adım adım yoğunlaşmaların önlemleri gerek toplumu bir bölünümü olus-

turan kitlelerin ve gereke eğitimciler, aydın olgusu dışlanırlar dahil çoğunluğu örgütüzü bireylerin davranışlarında, yaklaşımlarında bazı değişimleri yol açtı. Sosyal medya ortamlarında halk arasında tedirginlik, kararsızlık, umutsuzluk yaygın kaygı belirsiz (psikolojik) savaş malzemesi olduğu açık paylaşımlar hızla yaygınlaştı. Bu paylaşımlarda, koronavirüse karşı savadığımız bazı kalen, yıldızdan dokümen emperyalist bazı teklifler, onların ilerlerine övgüler yapıldı; kende ilkesini, halkını küçümseyen, yapılan her şeyi muhafet eden bir yaklaşım öne çıktı. Alınan önlemlerden çok kısa bir süre önce "Derisim" belirsiz başkanı olduğunu söyleyen zatla birlikte bir grup yandaş, sanayi, sendikacı ve kamuoyunda Atatürkçü olarak bilinen kişi, basına yaptığı açıklamada "Suriye topraklarında askeri varlığımız derhal son bulmalı, askerlerimizi salımlar evlerine dönüşleri sağlanmalıdır" çağrısı yaptı. Bu çağrının emperyalizme karşı ulusal sınırlarımız sınır ötesinden korunmasında vazgeçilmesini istemesi bir yana son bölünümdeki ifade dikkat çekti. Dikkat edilsin; askerlerin kılması, birliğe dönmeye değil: evlerine dönüşüne yarı terhis edilmesi, ülkenizin askersiz bırakılması isteniyordu. Bu istem, yitizlin başında ilkesinde emperyalistler tarafından Sev'de dayatılmış. Kendini Atatürkçü olarak tanıtan bazı televizyonlar-

da sıldıkla karşımıza karşı aydınlar, herhalde bu metni okuyarak inzulanslardı.

Öte yandan su uyudu, düşman uyumadı. Öğretmenin, işçinin, Mehmetçik'in kundaktaki beşebün, binlerce yurttaşımızın katli bölücü terör örgütünün halka yönelik saldırılarının örneklerini bile dinlemedi. Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde odun toplama giden 5 köylümüz PKK tarafından katledildi. 21 çocuk yetim bırakıldı. Katiller 8 ay önce de aynı yerde 7 köylümüzü katletmişti.

Sokağa çıkma yasasının açıldığında 10 Nisan alsamı iş kentlilerinin alanlarında, market önlerinde toplanan kalabalıklardan davranışları üzütünü veriyordu. Hiç kuşkusuz bu görüntü, Cumhuriyet devrimini yansıtmış Türkiye'ye yakışmadı.

23 NISAN'DA MİLLİ MARŞIMIZI COŞKUyla SÖYLEYECEĞİZ

Gelecek hafta 23 Nisan günü emperyalist işgale boyun eğmeyen Türk milletinin Gazi Mustafa Kemal Paşa öncülüğünde açtığı devrim Meclisinin: TBMM'nin 100. kuruluş yılını kutlayacağız. TBMM Başkanı Sayın Mustafa Sentop'un da vurguladığı gibi milletçe hepimiz balkonlarımızdan coşkuyla Milli Marşımızı söyleyeceğiz. Bağımızlık marşlarımız, türkçü kriterimiz, şirhlerimiz seslendirilecek, birimizle paylaşacağız.

Bu hafta 17 Nisan günü de Cumhuri-

yetimizin aydınlatma ve üretim devrimi kurulan olan Köy Enstitülerinin açılışının 80. yılını kutlayacağız. Köy Enstitülerinin halkçı, bağımsızlık, aydınlatma eğitim yaklaşımı bugün daha yakıcı biçimde yolunuzu aydınlatıyor.

12 Eylül Rejiminin ve 1980'li yıllardan bu yana uygulanan neoliberal politikaların yarattığı ve önceki gün aşkım sokaklarda gördüğümüz kalabalıklardan üzüntü verici davranışları kimseyi aldatmasın. Ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Onuncu Yıl Söylevi'nde önemle vurguladığı gibi: "Türk milleti zekidir. Türk milleti çalışkandır." Türk milleti, bilim insanlarımızın, sağlık ordumuzun öncülüğünde koronavirüsü savaşımı kazanacaktır.

Kesinlikle inanıyoruz ki, doğuluşa, batılısı, birbirleriyle kenetlemiş 83 milyonluk Türk Milleti, koronavirüsün de ekonomik güçlüklerin de emperyalist dayatmalarında ABD'nin bölgenimizdeki kurşun askeri bizi terör örgütlerinin de üstesinden gelecektir. Türkiye bu sorunlardan bir üretim devrimine çıkacaktır.

Çözüm, milletçe birliğimiz, dayanışmamız güçlendirmekte, halkın sağlığı ile ilgili alınan kurallara uymakta; milli güvenliği, üretimi, sağlığı, gıdanın güvenliğini sağlamaktır iş 23 Nisanların 17 Nisanların devrimci ruhuna, geleceğine sarılmaktır.

 6.6895 dolar ▲	 7.3273 avro ▲	 2375TL Cumhuriyet altını ▼	 97.210 BİST - 100 ▲	 12.31 faiz ▲	 \$ 31.48 b. petrol ▼
--	---	--	---	--	--

Mustafa
PAMUKOĞLU

pamukoğlu@aydinlik.com.tr

Yeni Teklif-i Milliye Emirleri gelir mi? (2)

rn sahiplerine kanunla belirlenmiş tarife ve esaslara göre 2021'de uygulamaya başlanacak ve her yıl devam edecek emlak vergisine ek bir servet vergisi.

Buradaki amaç belli bir değerin üstündeki konutların sahiplerinin zengin kabul edilerek bir ek vergi ile vergi adaletine katkı sağlamaya olanak oluşturulmaktır.

YAŞADIGIMIZ DÖNEM

Türkiye 2018'den beri ciddi bir ekonomik kriz yaşıyor. Korona ile ekonominizin bir çöküntü içine gireceğinden korkuyoruz. Bu dönem az hasarla aşmak için Hükümet kalkan ve destek paketleri açıkladı ve açıklıyor. Açıklanan önlemlerin basitçe uygulamaya girildi, bazıları yasal düzenleme gerektiriyor, bazı destek ve yardımlar da henüz sonuçlanmadı.

Geldiğimiz ekonomik durumu da özetle ve temel özellikleri ile verirek şu tabloya çıkıyor:

1- Türkiye'nin kamu, özel ds borcu 450 milyar dolar. Bir yıl içinde ödenmesi gereken ds borcu tutarı 82 milyar dolar.

2- Özel sektörün döviz pozisyonu kötü. Döviz yitküllümü 304 milyar dolar. Döviz varlığı (alacaklar dahil) 175.2 milyar dolar. 129 milyar dolar açık pozisyonu.

3- Türk vatandaşının bankalarda toplam borcu 64 milyar TL.

4- Bütçemiz mart ayında 40.5 milyar TL açık verdi. Önemizdeki birkaç ay yine ciddi açıklar bekleniyor.

5- IMF, 1 trilyon dolarlık yardım paketine Türkiye'yi almada, FED 2.2 trilyon dolarlık yardım paketine Türkiye'yi dâhil etmedi.

6- Türkiye'nin elinde yaklaşık 3 milyar dolar ABD tahvil var. Yani nakde çevireceği tahvil yok gibi.

7- Merkez Bankası kullandıkları rezervleri durumu kurtarmak düzeyinde değil.

8- Döviz mevduatları yaklaşık 100 milyar + dolar civarında.

9- Piyasalarla nakit dönmüyor. Para yok. Korona ile üretim ve tedarik zincirinin birçok halkası kırılmış durumda. Sürecin devamında bu halkanın kopmasından korkuluyor.

Eczimle, durum oldukça sıkıntı verici ve kaynık bulmak, kaynak yaratmak gerekiyor. Hem de kısa vadede. Böyle olana da evhay ki evhay demekten kendimizi alıyoruz.

HANGİ ÖNLEMLER ALINABİLİR?

Devletin elinde aşağıdaki sayacağımız önlemleri almak için gerekecek sağlan. "Kam Yaranma Ölanğıstisi Şartları Aşmak". Mevcut yasal düzenlemeler buna olanak verildiği gibi Meclis'ten yasa çıkartmak da kolay.

Seçenekleri şağıları:

1- IMF gitmemek ama IMF gelince kıvırmamak.

2- FED ile anlaşmaya çalışmak.

3- Bankalardaki belli bir tutarı aşan -örneğin 10 bin dolar aşan- döviz mevduatlarını belli bir kurdan TL'ye çevirmek. Eflaktı dövizleri Merkez Bankası'na devretmek.

4- Yeni bir servet vergisi ve ek kazanç vergisi çıkartmak.

5- Türk vatandaşlarının yurt dışındaki döviz hesaplarını "bilgi düzeyinde" çerçevesinde paranın olduğu ülkelerle anlaşarak ek kıymak ve bunları tahvil döñüştürerek dünya para piyasalarında döviz çevirmek.

6- Yastık altında bulunan döviz ve altınların kayıt için alınması için ciddi hukuki ve cezai yaptırımlar uygulamak.

7- Bazı kamu kurumları yapmak.

Bu önlemler oldukça sert ve uygulanması zor seçenekler deyişebilir. Ama cebinde parası ve umudu olmayan kişilerin, iflas etmek olan tüccarın refleksinin ne olduğunu tahmin edecek devletin de elde ekonomisi kurtarma adına bu önlemleri alabileceğini ihtimal içinde sayabiliriz.

Ulusal kaynaklarımızı iyi değerlendirelim

Çin ve ABD çekişmesiyle yön bulan küresel atmosferi 'Bir karşılıklı bağımlılık dünyası ama ortak yönetim sistemine ve ortak standartlara sahip değil. Sorun bu. Yoksa bu soğuk savaş değil şeklinde yorumlayan Dr. Kaleağı, 'Türkiye iki şeyi daha iyi yapan bir ülke haline gelmeli' dedi

RECEP ERÇİN

PARİS Bosphorus Enstitüsü Başkanı Dr. Bahadır Kaleağı ile küreselleşmeyi ve koronavirüs sonrası nasıl bir dünyamız şekilleneceğini tartışmaya sürdüyoruz. Söyleşiminin dün yayınlanan ilk bölümünde, koronavirüs sonrası ülkelerin bir müttefik içe kapanaçmak, ancak daha sonra, sentez dönemiyle birlikte, tekrar ortak hedefler etrafında itlesim kuruluması yönünde anlaşılacaklarını sözle aktardı. Dr. Kaleağı, bu noktada birleşmeye ilkelerin Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ölaçığını söyledi. Dr. Kaleağına, söyleşiminin ilk bölümünde ile küresel kalkınma mekânızlarını ve Çin-ABD safılaşması önemli görüşlerini soruk.

COZUMLU ADRESİ G20 OLABİLİR

■ **Sayın Cumhurbaşkanına da dile getiriyor 'Dünya beşten büyüktür' diye. G20'nin aldığı kararların uygulanmadığını görüyoruz ama dünya çok büyük ve bir bölgede çikan virüs bütün dünyayı sarılabılır. Küresel anlamda daha güçlü oluşumları mı ihtiyac var?**

BM Güvenlik Konseyi'ndeki beş ülkenin daimi üyeliği İkinci Dünya Savaşı'nı kazanmış ve nükleer güce sahip olmuş ülkelerin bir birleşik düzenlerine yönelik. Küresel işbirliği düzenlemelerine yönelik G20'ye dünya nüfusunun yüzde 65'i, ekonomisinin yüzde 80'den fazlasını temsil eden ülkeler. G20'nin iyi olan dünya için istatistik olarak iyi. Yeter ki G20 karar alabilsin. Küresel virüs sonrası durumun çözüm için G20 olabilir. Küresel bir devlet oluştu da herşeye hegemonya kurmak değil, herşeye ortak yetki alanı yaratıp, ortak kullanakmak gerekiyor. Yoksa eğerlik transferi değil buhis konusu olan.

SADECE BİYOLOJİK VIRÜSLER YOK

■ **Yükelen bir Çin ve diğer dünya ABD var. Çin küreselleşme tarafında yer ald. ABD ise kendi kabuğuna çekiliyor. Bu iki dev arasında gidip gelen bir dünya var ve Avrupa burada ayrı bir bünge. Bu çekişme nereye varacak?**

ABD'nin içinde çekilme olayı o kadar siyah beyaz değil. Ticaret savaşları Trump'ın bir müzakeresi taktığı. Çin'de dünyaya açılın, Çin'in dışındaki dünya da güçlü. Bir Trans-Pasifik ortamı var. Güney, Güney Kore gibi. Bir yanda da Trans-Atlantik dünya var. Hindistan var. Çin'de müttefikler de dolar rezervi var. Ülkedeki en büyük yatırımcılar Almanlar, Amerikalılar, Japonlar... Dolayısıyla kutuplaşma çok henüz. Bir karşılıklı bağımlılık dünyası ama ortak yönetim

sistemine ve ortak standartlara sahip değil. Sorun bu. Yoksa bu soğuk savaş değil. Herkes birbirine müttefik müsterike sorun yaşıyor. Çin'de içinde kırılmalarda var. Bu antitez döneminden geçiyorken, herkes daha fazla uluslararası işbirliğine ihtiyaç duyacak. Uluslararası sorunların, uluslararası yönetimine daha fazla ihtiyacımız olacak. Tabii bu eğilimler ideal bir sisteme girecek. İnsanlık buna hazır değil. Ama geçen dönem gerek daha aklı başında bir dönem olacaktır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri bütün dünyamızın daha iyi benimsediği bir erdem haline gelecek. Küresel yönetim G20'ye ya BM'nde olabilir standartlar daha fazla ortaklaşacak. Virüsler kırıcık, pandemi yaratıyorlar. Sadece biyolojik virüsler değil, finansal, dijital, karbonistik, dogmatik, dezenformasyonel ve terörist virüsler...

BU SORULAR CEVAP ARIYOR!

Aynı zamanda da başka sorunlu eğilimler sürecektir; acaba teknoloji daha baskıcı bir toplum kurmak için mi devreye giriyor? Veya blok zinciri iyi kullanılabiliyor muyuz? Demokrasiden kendini yenileyip Toplum 5.0 ile beraber bir Demokrasi 5.0'a oluşuyor mu? Dünya gelecektir bu sorularla şekilleniyor.

■ **Türkiye de ekonomisini kurtarmak için bir takım adımlar atıyor. Fakat ciddi bir kayış dıst ve işini kaybeden çok kişi var. Hangi adımlar atılması size?**

Anı kriz etkisinde zaten yapılabilecek belidir. Kısa vadede yapılması gerekenler konusunda akademik, siyasi toplum, iş dünyası, sendikalar ve genelde toplumun önerilerini dikkate almakta yarar var. Kısa vadede atılması gerekenler de çok. Kısa vadede atılması gerekenler de çok. Kısa vadede atılması gerekenler de çok. Kısa vadede atılması gerekenler de çok.

Mesele, olanı aktarmak değil analiz etmek

■ **Yeni dönemde medyaya nasıl bir görev, pay düşüyor?**

Dezenformasyon virüsünün yanı inodemini bir numaralı yaygın alarm da, kurbantı da olabilir. Böyle bir paradoksu var. Dolayısıyla hem sorunun hem de çözümün bir parçası. Medya bu çağda bilgide daha iyi ulaşan, daha çok sorgulayan, daha iyi analiz eden ve daha iyi birer mecra gelmek zorunda. Dijital ortam buna müsait. Medya bir araç. Neyin aracı? Dünyadaki bilgilerin insanların aktarılması değil. Çünkü o bilgi doğru veya yanlış olabilir; onun analizi yayın ve sorgulayabilmek önemli. Olanı aktaran değil; olanı daha iyi analiz eden, sorgulayan ve çoğulcu bir şekilde ortaya koyan.

Kovid-19 nedeniyle nakit kullanım azaldı

AYDINLIK / ANKARA

KORONAVİRÜS salgını birçok alışkanlığımızı farkatıştınan harcaması şeklimde de değışti. Mağaza ve marketlerde nakit para kullanımı önemli ölçüde düşerken, bunun paraların tasıyıcı olağınca eğerdesinden kaynaklandığı bildirildi. Bir markette kasiyerlik yapan N. Kamber nakit paranın kullanılmasının kendilerini de memnun ettiğini belirtir. "Her gün yüzlerce müşteri ile muhatap oluyoruz. Eldiven de kullansak, maske de takasak koruyoruz. Kimin hasta kimin sağlığını olduğum bilmemiz mümkün değil. Özellikle kendi alışverişinden çıktı cindise duyuyoruz. Müşteriler de tedirgin, para üstü almak yerine para üstü kadar bir şey almıyor tercih ediyorlar. Başkasının parasını ciplerine koymak istemiyorlar" dedi.

'GİTTİM KART ALDIM'

Daha önce kredi kartı kullanıyın emekli Reyhan Atak da Aydınlik'a yaptığı açıklamada sorunları söyledi: "Ben hiç kredi kartı kullanmadım. Ancak koronavirüs salgını sonrası ilk işim bankaya gidip kredi kartı almak oldu. Paralar salgında en önemli taşıyıcı. Bu nedenle yaklaşık 20 gündür hiç nakit kul-

lanmadım. Para trafiğinin yoğun olduğu marketlerde nakit para kullanımı ne kadar azalsa salgın için o kadar olıncıy diye düşünüyorum."

DOLANDIRICILAR KIRIKTI

Bankalararası Kart Merkezi (BKM), Kart Monitör arastırmasında da, koronavirüs salgını sonrasında kredi kartı kullanılmada önemli artış olduğu bildirildi. Diğer yandan BKM, insanların korku, endişe, merak gibi duygularını istismar eden dolandırıcılar, koronavirüs ile bşleş topkama, sahte siteler üzerinden hijyen ürünleri satması gibi bhaneciler kullandıklarını bildirdi. BKM'den yapılan açıklamada, tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgınıyla birlikte, dolandırıcılık faaliyetlerinde de yeni yöntemlerin ortaya çıkması bşleşmektedir. Aşıkla madam şunlar kaydedildi: "Finans kuruluşları güvenliğe ilgili her türlü önlemi alsın da kişisel verilerin güvenliğine ilgili özellikle dolandırıcıların dikkatli olmaları gerekiyor. Çünkü ülkemizdeki dolandırıcılığın yüzde 86 gibi büyük bir bölümü, sosyal medya üzerinden yayılır. Bu nedenle yaygın yapıyor. Dolayısıyla dolandırıcılığı karsıy tedbir alma konusunda en büyük iş kullancılara düşüyor."

'Mücbir sebep kalkanı genişletilmeli'

AYDINLIK / ANKARA

MAKİNE YÜZDE 80 KAYIPTA

Katline İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioglu, virüsün etkisi ve alınan tedbirlerin yeterliliğine dair yaptıkları konferans anketini, makine imalatçısı firmaların yüzde 80'inin zarar altında sipariş kayıplarına yaşadığını, yüzde 30'unun işi hiç sipariş alamadığını ortaya koyduğunu söyledi. Karavelioglu, "Makine imalatçıları, üretim ekosisteminde sanayi, tarm ve hizmet alanlarındaki bütün sektörlerin tedbirlerinde de biz de ekonomik bütünsellik için hiçbir sektörün herhangi bir desteğin kapamı da sağlamaması gerektiğine inanıyoruz. Kurumal temelde ticaretinde rekabetin koşulları tamamen değişirken, kamu stratejilerinin merkezinde odak sektör alması sınıyının ihtiyaçlarını da çok makine ve üzen-

medemesi, avans koşullarının basitleştirilmesi, KDV alacağı kadar kousuvs/sartırsz KGF kafeletli sağlanması, Finansal destek talepleri kapsamında kredi paketlerinin hızla işleme alınması, Kredi Garanti Fonu limitlerinin kullanılmasını, ihracat cost kredisinin açılmasını, Esimbank'ın teminat mektupusı kredi verilebilmesi, leasing ödemelerinin ertelenmesi de çözüme kavuşturulmalıdır" dedi.

MAKİNE YÜZDE 80 KAYIPTA

Katline İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioglu, virüsün etkisi ve alınan tedbirlerin yeterliliğine dair yaptıkları konferans anketini, makine imalatçısı firmaların yüzde 80'inin zarar altında sipariş kayıplarına yaşadığını, yüzde 30'unun işi hiç sipariş alamadığını ortaya koyduğunu söyledi. Karavelioglu, "Makine imalatçıları, üretim ekosisteminde sanayi, tarm ve hizmet alanlarındaki bütün sektörlerin tedbirlerinde de biz de ekonomik bütünsellik için hiçbir sektörün herhangi bir desteğin kapamı da sağlamaması gerektiğine inanıyoruz. Kurumal temelde ticaretinde rekabetin koşulları tamamen değişirken, kamu stratejilerinin merkezinde odak sektör alması sınıyının ihtiyaçlarını da çok makine ve üzen-

medemesi, avans koşullarının basitleştirilmesi, KDV alacağı kadar kousuvs/sartırsz KGF kafeletli sağlanması, Finansal destek talepleri kapsamında kredi paketlerinin hızla işleme alınması, Kredi Garanti Fonu limitlerinin kullanılmasını, ihracat cost kredisinin açılmasını, Esimbank'ın teminat mektupusı kredi verilebilmesi, leasing ödemelerinin ertelenmesi de çözüme kavuşturulmalıdır" dedi.

MAKİNE YÜZDE 80 KAYIPTA

Katline İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioglu, virüsün etkisi ve alınan tedbirlerin yeterliliğine dair yaptıkları konferans anketini, makine imalatçısı firmaların yüzde 80'inin zarar altında sipariş kayıplarına yaşadığını, yüzde 30'unun işi hiç sipariş alamadığını ortaya koyduğunu söyledi. Karavelioglu, "Makine imalatçıları, üretim ekosisteminde sanayi, tarm ve hizmet alanlarındaki bütün sektörlerin tedbirlerinde de biz de ekonomik bütünsellik için hiçbir sektörün herhangi bir desteğin kapamı da sağlamaması gerektiğine inanıyoruz. Kurumal temelde ticaretinde rekabetin koşulları tamamen değişirken, kamu stratejilerinin merkezinde odak sektör alması sınıyının ihtiyaçlarını da çok makine ve üzen-

medemesi, avans koşullarının basitleştirilmesi, KDV alacağı kadar kousuvs/sartırsz KGF kafeletli sağlanması, Finansal destek talepleri kapsamında kredi paketlerinin hızla işleme alınması, Kredi Garanti Fonu limitlerinin kullanılmasını, ihracat cost kredisinin açılmasını, Esimbank'ın teminat mektupusı kredi verilebilmesi, leasing ödemelerinin ertelenmesi de çözüme kavuşturulmalıdır" dedi.

MAKİNE YÜZDE 80 KAYIPTA

Katline İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioglu, virüsün etkisi ve alınan tedbirlerin yeterliliğine dair yaptıkları konferans anketini, makine imalatçısı firmaların yüzde 80'inin zarar altında sipariş kayıplarına yaşadığını, yüzde 30'unun işi hiç sipariş alamadığını ortaya koyduğunu söyledi. Karavelioglu, "Makine imalatçıları, üretim ekosisteminde sanayi, tarm ve hizmet alanlarındaki bütün sektörlerin tedbirlerinde de biz de ekonomik bütünsellik için hiçbir sektörün herhangi bir desteğin kapamı da sağlamaması gerektiğine inanıyoruz. Kurumal temelde ticaretinde rekabetin koşulları tamamen değişirken, kamu stratejilerinin merkezinde odak sektör alması sınıyının ihtiyaçlarını da çok makine ve üzen-

li şekilde yaklaşımla gerektirgini savunuyoruz" açıklamasında bulundu.

ARED KAPILARI ÇALIYOR

Yükük 9 milyar dolarlık iş hacmine sahip olan ve 125 bin işyeri istidam sağlayan aşıkhava ve endüstriyel reklam sektörü de zor günleri geçiriyor. Uzaklatımla sektörde olmayan sektör, mücbir sebep kapsamı dışında bırakıldığı için teşviklerden faydalanamıyor. Aşıkhava ve Endüstriyel Reklamcılık Derneği (ARED), teşviklerden yararlanmak için Hazine ve Maliye Bakanlığının, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, 30 büyük şehirdeki ticaret ve sanayi odalarıyla birlikte çeşitli sektör konfederasyonlarına da bşşvuruda bulundu. ARED Başkan Ahmet Özdemir, 10 binden fazla işletmenin faaliyette girdiğini belirtirler. "Büyük işletmelerin faaliyetlerini geçici olarak sonlandırmaları ve etkinliklerini iptal, siparişlerin kesilmesi ve devam eden projelerin askıya alınmasıya neden oldu. Sektörümüzdeki birçok işletme kışık ökekti olup bu koşullar altında mevduatları tehlikeye girdi. Hizmet verdiğimiz hemen hemen her sektörün bşşvur bşşvur kapsamında kabul edilecek desteklerinden sektörümüz kapsamı dışında kaldı" dedi.

'Evde kalmak hastanede kalmaktan katbektat iyidir'

Koronavirüsü yenen iki doktor, vatandaşları uyardı. Gencim, sağlıklıyım diyerek dışarı çıkmasının doğru olmadığını söyleyen doktorlar, 'Birlikte başaracağız, başka bir yolu yok' diyor, evde kalın çağrısı yapıyorlar

YENİ tip koronavirüsü (Kovid-19) yakalan ve tedavisi tamamlanan doktorlar görevi dönme hazırlanıyor. Zor geçen hastalık günlerini anlatan doktorlar Türk halkını uyardılar: "Lütfen evde kalın. Evde sevdiklerinizle kalmanız, hastane odasında kalmaktan katbektat iyidir."

**BİR HAFTA YATTI
ŞİMDİ KARANTİNADA**

Altınızad'deki Acıbadem Hastanesinde Göğüs Hastalıkları uzmanı olan Gülseren Sağcan, 11 Mart'ta koronavirüs şüphesiyle ilk hastasını yatırdığını, bir süre sonra halsizlik hissetmeye başladığını ifade etti. Sağcan, 0 dö-nemi şöyle anlatıyor: "Yaşamı, sigara hiç kullanmadım, hiç ağrım yoktu. Koronavirüsün baktım, kronik hastalığım yok. Aslında bulasır ya da bulasız diye de hiç düşünmemiştim. Sadece yapmam gereken şey çıkmak ve hastalarla yardım etmekti. Önlem alarak çalışmaya gayret ettim. Hiç beklemiyordum, hiç öksürüğüm yoktu. Koronavirüsün şüphelenmedim. Bir hocam 'Sen de git to-mografi çekti' diyerek beni uyardı. Öğlen arası gidip çıktım. Ekrana görüntüsüne baktım, 'evet bu Kovid-19 dedim. Birbir hastalıklarımla ilgili bir görüntü vardı. Ardından tahliye yapıldı bana yatış verildi."

Ardından ateş ve terleme periyotları sıklaştı, iki gün sonra nefes darlığı arttı. Durumunun kötüleşmesiyle de bir ilacı başladı ve 24 saat içerisinde bulguları azaldı. Sağcan, hastanede bir hafta yattıktan sonra bulguların yüzde 95 oranında gerilediğini, testinin negatif çıktığını, sonunda taburcu olduğunu an-lattı.

lattı.

**'ÇALIŞMAYACAĞIM
DİYE ÜZÜLMÜŞTÜM'**

Gülseren Sağcan, bugünlerde karantina sürecini evde geçirdiğini ifade ederek, sun-ları söyledi: "Ailemden ayrı yaşıyorum. Aile-mi izlemem için hasta olduğumu onlara söylemişim, evde yalnızım... Pazartesi günü çalışmaya başlayabileceğimi düşünüyordum. Bunun için de çok mutluyum. Çünkü hasta-larımda çalışmayacağım diye çok üzül-müştüm."

**'EN ZAYIF HALKAMIZ
KADAR GÜÇLÜYÜZ'**

Erzurum'da, yeni tip koronavirüsü (Kovid-19) yenen Dr. Mustafa Çağrı Öz de virüsün kendisine takıp ettiği bir hastadan buluştu-ğünü belirtti. Öz, "Yaklaşık iki hafta tedavi gördüm. Çok şükür herhangi bir sakıtı ol-madan bu süreç atlattım" dedi.

Sağlık çalışanlarını fedakarcı görev yap-tığını hatırlatan Öz, evde kalmanın öncemi-ni vurgu yaptı: "Hekim, hemşire ve diğer ça-lışan arkadaşlarımız srf hastalığı eve götür-mek için misafirhanelerde kalıyor, çocuk-larına, eşine, dostuna sarılmıyor" dedi, "Biz insanlardan çok basit bir şey istiyoruz: evde kalın."

"Daha önce hiç olmadığımız kadar bir-birimizle kenetlenmiş durumdayız. Meşhur bir laf vardır: Bir zincir, en zayıf halkası kadar güç-lüdür, diye. Gördüğümüz kadarıyla bizim en zayıf halkamız kesinlikle bizim sağlık siste-mimiz değil. Nitelikli işgücümüz var, tıbbi ci-haz ve ilaç konusunda gerçekten dünyanın

Dört aylık Asya bebek savaşı kazandı

BEZMİALEM Vakıf Üniversitesi, ateş ve hırıltılı solunum nedeniyle hastaneye getirilen 4 aylık Asya bebeği koronavirüs teş-hisi konulduğuna, dokuz gün süren tedav-i-sinin ardından bebeğin taburcu edildiğini açıkladı.

Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Özden Türel ve Uzm. Dr. Burcu Bursal Durmaz tarafından yürütülen süreçte hastalığı yönelik tedavi ile birli-kte oksijen desteği uygulandı. Hastaneye ya-tırılan ikinci gününde tedavide cevap veren Asya bebeğin ateşi düşmeye ve iyileşme be-lirtileri göstermeye başladı. Asya bebek, te-davinin dokuzuncu gününde PCR testinin negatif bulunması üzerine 14 günlük ka-rantina süresini de tamamlamak üzere

taburcu edil-di.

Asya be-beğin tedi-avi sürecini y ü r ü t e n Prof. Dr. Özden Tü-rel, ş u y a n d a b u l u n d u: "Çocukların, ye-tişkinlere kıyasla daha az ciddi semptom-ları oluyor. Çocukların Kovid-19 ile has-talanması önlenimin en iyi yolu, onları virüse hasta olan insanlara maruz bırak-maktan kaçınmaktır. Çocuklar, aile üyeleri de dahil olmak üzere öksürük veya ateşle hasta olan kişilerle aynı ortamda bu-lunmamalıdır."

85 yaşındaki Cemil amca Kovid-19'u yendi

YENİ tip koronavirüsü (Kovid-19) yenen İzmirli 85 yaşındaki Cemil Doğan Gencer, 19 günlük yoğun bakım tedavisinin ardından taburcu edildi. Hayatında ilk kez hastaneye yatan Gencer, evinin önünde komşuları tarafından alkışlarla karşılandı.

önde gelen ülkelerinden biriyiz. Vatandaş-larımızın evde kalma konusunda biraz di-renmesi gerekiyor. Evde kalınca hem virüsün yayılması engellenecek hem de bizim işiniz azalacak. Böylece, durumu nispeten daha kötü olan hastalara daha çok vakit ayırabi-leceğiz. Bu nedenle vatandaşlarımız evde kalmalarını kesinlikle tavsiye ediyoruz. Evde sevdiklerinizle kalmaz, hastane odasın-dan kalmamaktan katbektat daha iyidir. Bu du-rumu birlikte başaracağız, başka bir yolu yok."

Öz, dışarda olmanın aynı bir güzelliği ve huzuru olduğuna değindi ve şöyle konuştu: "Yaklaşık iki hafta hasta odasında tek başı-ma kaldım. Büyük ihtimalle önümüzdeki ha-fta şimin başında olacağım, halkımıza hizmet vermeye devam edeceğim. Hastaneden çık-tım, mutluyum, özgürlük güzel bir duygu ama daha da özgür olabilmemiz için bir müddet daha sabırlıyım evimizde kalmamız gerekiyor. Evde kalalım, ellerimizi sabunla yıkayarak yi-yakayalım ve kesinlikle sigara içmeyelim."

Ülkelerine dönüyorlar

KORONAVİRÜS salgını nedeniyle ülkelerinde hava sahaları kapatıldığı için Karabük'te misafir edilen ve Ko-vid-19 testi pozitif çıkan 12 Cezayir va-tandası, tedavilerinin tamamlanma-sının ardından ülkelerine gitmek üze-re İstanbul'a gönderildi.

Hava sahaları kapatıldığı için bir süre İstanbul Havalimanı'nda bekleyen yaklaşık bin 500 Cezayirli, 26 Mart'ta otobüslerle bir süre kalacakları Kara-bük'e getirilerek yurda yerleştirilmiş-ti. Cezayirli daha sonra 3-4 Nisan'da uçakla ülkelerine gönderilmişti.

15 gün giriş-çıkış sınırı

AFYONKARAHİSAR'ın Kızılören ilçesine giriş ve çıkışların, korona-virüs tedbirleri kapsamında si-nirlandırıldığı bildirildi. Kızılö-ren İlçe Umumi Hıfızsihha Meclisi tarafından alınan kararla, 15 gün boyunca kolluk kuvvetlerinin kontrolünde ilçeye giriş çıkışları si-nirli olacak.

Cezaevlerinde tedbirler uzatıldı

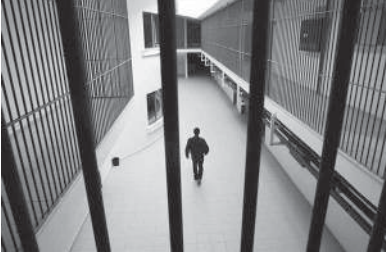
AYDINLIK / ANKARA

ADALET Bakanlığı, Bilim Kuru-lu'nun tavsiyeleri doğrultusunda ceza infaz kurumlarında koronavirüse karşı alınan tedbirleri, 30 Nisan'a ka-dar uzattı.

Koronavirüs salgının Türkiye'de görülmesiyle görülmesiyle birlikte, ceza infaz kurumlarında da bir takım tedbirler alınmıştı. Buna göre, açık ve kapalı ceza infaz kurumlarındaki avukat ziyaretleri dahil bütün görüşler, açık ceza infaz kurumlarında kalın-ların özel izin hakları, hastalık ve gü-enlik durumları dışında bir ceza infaz kurumundan bir başka kuruma yapılan nakiller 30 Nisan'a kadar ertelendi.

BAŞSAVCILIK KARARI İLE

Hükümlülerin dışarıyla teması-nın mümkün olduğu; kurum dışı ça-lışma, lokanta, sosyal tesis, dış kantin gibi işyurdu faaliyetleri, birden fazla

koşu-la birlikte yapılan toplu faa-liyetler, ceza infaz kurumlarındaki ve çocuk eğitim evlerindeki aile görü-me odalarının kullanımı, ceza infaz kurumlarının anelleri ile birlikte kalan 0-6 yaş grubu çocukların kre-se ve ana okuluna gitmeleri ile ço-kukların dışarıdaki ebeveynleri ya

da yakınlarına teslim edilmesi uygu-laması da 30 Nisan'a kadar ertelen-di. Tutuklu ve hükümlü yakınların zorunlu durumlarda ziyaretleri Cum-huriyet Başsavcılığı kararı ile yapıla-bilecek. Avukatlar zorunlu durum-larda maske, eldiven gibi tedbirler ala-rak kapalı görüş yapabilecek.

Hakim ve savcı adaylığı mülakatı ertelendi

AYDINLIK / ANKARA

ADALET Bakanlığı, hakim ve savcı adaylığı mülakatları-nın koronavirüs tedbirleri çerçevesinde ileri bir tarihe ertelendi.

Koronavirüs salgını nede-niyle Adalet Bakanlığı da çeşitli tedbirler almaya de-vam ediyor. Konuyla ilgili olarak Adalet Bakanlığı ta-rafından yapılan açıklama-da, 4 Mayıs - 10 Temmuz 2020 tarihleri arasında ya-pılması planlanan avukatlık adli yargı, idari yargı, adli

yargı hakim ve savcı adaylığı mülakatları Kovid-19 salgını nedeniyle ileri bir tarihe erte-lendiği bildirildi. Bakanlık sal-

gıyla ilgili güncel gelişmeleri dikkate alarak yeni mülakat tarihlerini planladıktan sonra kamuoyuyla paylaşacak.

BAŞSAĞLIĞI

Genel Yayın Yönetmenimiz **MUSTAFA İLKER YÜCEL**'in Fransa'da yaşayan halasının vefat ettiğini üzüntüyle öğrendik. Merhumu Allah'tan rahmet, arkadaşımız ve ailesinin acısını paylaşıyor, sabır ve başsağlığı dileriz.

**Aydınlik Gazetesi
Çalışanları**

AYDINLIK

Doğu
PERİNÇEK

SAYIN Cumhurbaşkanımız, Türkiye'nin eşliğinde olduğu üzere şöyle tanımladı: "Kazancı, borsadan, faizden, spekülasyon araçlarından ibaret olmadığı, üretimin ve adil dağıtımın esas olduğu bir düzen geliyor."

Bu tanım, 1980 sonrasında Turgut Özal ve Kenan Evren yönetiminde kurulan düzenin sonuna gelişimini saptırmış oluyor.

DÖRT SÜLÜĞÜN ÜÇÜ

Vatan Partisi, uzun yıllardan beri 1980 sonrasında kurulan düzenin efendilerini "Dört Sülük" diye tanımlamıştı.

- Sıcak para komisyoncuları.
- Dolar ve borsa vurgunculuları.
- Büyük faizciler.
- Tarikat rantçıları.

Cumhurbaşkanının konuşmasında "tarikat rantçıları" yok. Ancak bunlar ekonomik yoldan kaynaklara el koyan bir zümre değil, siyasal ilişkileri aracılığıyla kaynakları paylaşılıyor. Onların da sonu gelmiştir. FETÖ Gladysunun ezilmesi, ABD emperyalizmine en yakın cemaatten başladık. Kılıç'ın ardından çıktı bir kez.

SINIFSAK SİSTEM DEĞİŞİKLİĞİ

Sayın Cumhurbaşkanını, bu dört sülüğün üçünün saltanat devrinin arkada kaldığını belirterek, ufukta "Üretim ve adil dağıtımın esas olduğu bir düzenin" gözetilmesine de işaret ediyor.

Türkiye'nin öndeki olay, siyasette ve ekonomide sınıf hakimiyet sisteminin değişmesidir. ABD merkezli küreselleşme sürecinde, Türkiye'nin hakim sınıf yapısında önemli değişiklikler olmuştu. Ekonominin finans mafyasının denetimine geçmesiyle birlikte, yukarıda Dört Sülük diye tanımladığımız zümrelerin saltanatı kuruldu. Sistemleri bastırılan sanayicilerin ve tüccarların da emeklerini kenara bıraktığı bir dönem yaşandı. Küresel sermayenin uzantıları, yalnız emekçi sınıflar üzerinde değil, aynı zamanda millî sermaye üzerinde de bir dikta rejimi kurmuşlardı.

YENİ BİR DÜNYA KURULUYOR

Koronavirüs belası, Küresel Mafyanın şirdiği tefeci balonunu bekledenden erken bir zamanda patlatıyor.

Konusmalarımıza, epeyi bir zamandır "Yeni bir dünya kuruluyor" diye başlıyorduk. Eskiye emperyalist sistemin efendisi, finans mafyası, başka deyişle Türkiye'deki Dört Sülüğün ağa-

MERHABA KAMUCULUK - 19

Dört sülüğün saltanatının sonu

balalandı. Yeni Dünyada onlara yer yok.

DÖRT SÜLÜĞÜN KAN EMİCİ KAKTERİ

Dört Sülük ve efendileri, asalak karakterdedir, başka sülükler kapitalizm açısından da ayak bağı oluşturmuyorlar. Bunlar, kaynakların rekabet sistemi içinde, verimliliğe göre paylaşıldığı özel kâr sisteminin hakim güçleri değildir. Marx, kapitalizmin tutarı olarak gelişmesi halinde, faiz ve arazi rantının bütünüyle ortadan kalkması gerekeceğini vurgulamıştı. Serbest rekabet sistemi bunu gerektiriyordu. Ortacağın kalıntısı olan sınıflar, faiz ve toprak rantı yoluyla sanayi ve ticaret kârını oluşturan artı değer bir bölüme ekliyorlardı. Bu nedenle Dört Sülük, Üretim Ekonomisinin öndeliği başka engellerdir.

DOLAR SALTANATININ SONU

Dolar saltanatı da, serbest rekabetin ve kapitalist değişim ilişkilerinin tasfiyesiyle kuruldu. Maliyeti üç katı olmayan bir kağıt parçasıyla 100 Dolar değerindeki malı değişmenin, kapitalizm içinde bir açıklaması yok. Ama mafyaların emperyalizm, olayı açıklıyor.

Serbest rekabet ilişkilerinde mallar eşdeğerleriyle değişir. Doların egemen olduğu değişim sistemi, kapitalizmin rasyonallığı, akılcılığına yalınla uğrattı. Şimdi Dolar saltanatının sonuna geldik. Türkiye'nin ufkunda görünen yeni düzen de, Dolar saltanatının yıkılmasıyla bağlantılıdır.

Bu süreci Bilimsel Sosyalizm ve Bilim kitabının "Yeni Devrimler Çağı" başlıklı 1. Bölümünde ele aldık. Mafyaların kapitalizmi, ekonomideki sanallaşmayı, Mafya-Gladys diktasını, Yeni Ortacağın ad verildi olayı, 20. ve 21. Yüzyıl emperyalizmini, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan Uluslararası Haraç Sistemi'nin, insanlığın Küreselleşme sürecinde karşılaştığı bilyon yıla ve ufukta gözüken Yeni Kamucu Uygurğu'nda bulabilirsiniz.

ÜRETİM DEVRİMİ

Türkiye, bir iktidar değiştiği sürecine girmiştir. Üretim Devrimi, ABD Merkezli küresel sisteme ve birlikteliği Dört Sülük karşı bütünsel üretici sınıfların devrimidir. İşçi, çiftçi, memur, esnaf, her boydan sanayici ve tüccar, bu devrimin güçlerini oluşturmuyor.

Üreticilerin Millî yönetimi, Türkiye'nin ulkandır.

KİTAP

FİLM

Costa-Gavras'ın Kapital adlı filmi, dünya banka sermayesinin şirdiği balonun serüvenini cesaretle işliyor. 2012 yılında çevrilen filmin mesajı: Balon patladı patlayacak! Fransız yapımı filmde usta yönetmenliğin örneklerinden birini seyrediyorsunuz.

YARIN: MERHABA KAMUCULUK - 20

BU AKŞAM SAAT 23.00

Değerli okuyucular, Ulusal Kanal bu köşede izlemenizi önerdiğimiz EkmeK Kavgaşı filmi bu gece bir kez daha gösterecek. İki kez, üç kez izlenecek bir film. Olağanüstü heyecanlı, dayanışma duygularımızı ateşleyen, göz yaşartan sahneler. Çevremize duyurallım.

Ekipler sokaktaki canları için imdadına koştu

AFYONKARAHİSAR da beslediği çok sayıda kedi ve köpeğin yiyecek ihtiyacı için 112 Çağır Merkezi'ni arayan Fatma Özdemir'in yüzünü belediye ekipleri güldürdü. Ataköy Mahallesi'ndeki evinin bahçesinde 15 kedi ve 3 köpek besleyen 52 yaşındaki kronik kalp, şeker ve tansiyon hastası Özdemir, yeni tip koronavirüs (Covid-19) tedbirleri kapsamında evinden dışarı çıkmadığından, hayvanlarının ihtiyaçlarının karşılanması için 112 Çağır Merkezi'ni arayarak yardım istedi.

İletişim merkezindeki görevli personel, durumu Afyonkarahisar Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğüne bildirdi. Ekipler, kedi ve köpeklerin için hazırlanan mamaları Ataköy Mahallesi'ne götürerek Özdemir'e teslim etti. Özdemir, talebinin karşılanmasından mutluluk duyduğunu belirtti. Evinin bahçesinde bakımlarını üstlendiği kedi ve köpeklerin yiyecek ihtiyacı, evden çıkmadığı için karşılanmadığını anlatan Özdemir, şöyle konuştu: "Talebinin belediye tarafından uygun görüldüğüne bugün kedilerin ve köpeklerin için mamaları geldi. Hatta hayvanların iki defa mama yiyecek. Bu paketler onlara 3-5 gün yeter inşallah. Hayvanlarımıza yardımda bulunan Afyonkarahisar Belediyesi'ne teşekkür ediyorum. Hayvanları çokluğundan beri severim hatta daha önceleri bir kedi kaybolmuştu, günlerce ağladığımı biliyorum. Kedi ve köpekler çok sadık hayvanlar, onları evlatları gibi görüyorum."

Van kedileri özenle korunuyor

VAN Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) Van Kedi Araştırma ve Uygulama Merkezinde koruma altına alınan Van kedilerinin, yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgınından etkilenmemesi için gerekli tüm tedbirler uygulanıyor. Duygusal, adan yürüyüşü, tiki kuyruğuna benzeyen uzun ve kabak kuyruğu, farklı göz renkleri ve suya düşkünlüğüyle kentin en önemli değerlerinden olan Van kedisinin neslinin korunmasına yönelik çalışmalar devam ediyor. Kedilerin kaldığı odalar sürekli dezenfekte ediliyor, mama kapları ve yatakları her gün düzenli olarak makinelerle 90 derecede yıkanıyor.

AYDINLIK / ANKARA

TÜRKİYE Emekli Astsubaylar Derneği Genel Başkanı Hamza Dürgen, TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un 23 Nisan çağrısına destek verdiklerini belirterek, "23 Nisan'da biz de balkonlarımızda ellerimizde Türk bayraklarıyla saygı duruşunda bulunup İstiklal Marşımızı okuyacağız" dedi.

Meclis Başkanı Mustafa Şentop, vatandaşlar arasında bulunarak TBMM'nin ve Milli Mücadele'nin 100. yılı dolayısıyla hazırladıkları videoları sosyal medya-

da paylaşmalarını istemişti. En çok beğeni alan videoların 500'üne yüzünü yüzyüleye kitap baste olmak üzere hediyeler verileceğini belirten Mustafa Şentop, Meclis'in sosyal medya hesabından da bu videoların bazılarının yayınlanabileceğini ifade etti. Şentop, ayrıca 23 Nisan akşamı "Evde kal" çağrısını da dikkate alarak bütün vatandaşları saat 21.00'de balkonlarında İstiklal Marş'ını okumaya davet etti. Şentop'un bu çağrısına Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği de olumlu yanıt verdi.

'EVLERİMİZDE COŞKUYLA KUTLAYACAĞIZ'

Aydınlık'ın konusunu Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği Genel Başkanı Hamza Dürgen, "Bizim 4 askeri dernek olarak zaten bu yönde bir düşüncemiz vardı. Meclis Başkanımızın da açıklamasıyla saat netleşmiş oldu. 23 Nisan'da biz de balkonlarımızda ellerimizde Türk bayraklarıyla saygı duruşunda bulunup İstiklal Marşımızı okuyacağız. 23 Nisan'ı bu kez evlerimizde coşkuyla kutlayacağız" ifadelerini kullandı.

YÜZLERDEKİ FEDAKARLIK İZLERİ

Ailemiz önemli ama vatan görevi kutsaldır

HABER MERKEZİ

HAYATLARINI hiçe sayarak görev yapan sağlık çalışanları, yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgınıyla mücadele kapsamında ailelerinden ayrı yaşamak dahil her türlü fedakarlığı üstleniyor.

AA muhabiri, pandemi hastanesi olarak hizmet veren Gazi Üniversitesi Hastanesi Acil Servisi'nde, sağlık görevlilerinin zorlu mesaisini görüntüledi. Salgın ortaya çıktığı tarihten bu yana gerekli önlemler alınarak çalışmalar sürdürüldüğü Gazi Üniversitesi Hastanesine, bu süreçte Covid-19 şüphesiyle başvuranların kontrolleri özenle yapılıyor.

Yürekli mesailerine süresince uzun süreli tıbbi maske ve koruyucu gözlük takarak zorunda kalan sağlık çalışanları, vatandaşlara, pandemi sürecinde evde kalmaları ve sosyal mesafe kuralına uymaları çağrısında bulunuyor. Sağlık görevlileri, kendilerini ve ailelerini riske atmak için de evlerinden ve ailelerinden ayrı yaşamak dahil her türlü fedakarlığı sergiliyor.

'EVE GİTMİYORUM'

Gazi Üniversitesi Hastanesi Acil Servisi'nde görevli Doktor Sakir Hakan Aksu, vatandaşların ve Sağlık Bakanlığının sağlık çalışanlarına desteğini, kendilerini motive ettiğini dile getirdi.

Aksu, 1,5 yaşında bir oğlu olduğunu belirterek, "Eşim de kadın hastalıkları ve doğum uzmanı. Aileme hastalık buluşturmak için eve gitmiyorum. Başkent Öğretmenevi'nde kalmıyorum. Birbirimizi görüntülü arıyoruz" dedi.

Evde kalmının önemi dikkati çeken Aksu, bu süreçte olumlu şeyler de yaşadığını, iyileşen hasta sayısının arttığını dile getirdi.

'ENDİŞEM ENFEKTE OLUP ÇALIŞAMAMAK'

İyileşen hastalarını güler yüzlü şekilde yolcu etmenin, en büyük mutluluğu olduğunu söyleyen Doktor Merve Türker de en büyük endişesinin, "enfekte olup göreve devam

Onlar binlerce hastaya şifa dağıtan sağlık emekçileri. Evlerine, sevdiklerine hasret, görevlerinin başındalar. Onlardan biri Tümer Hemşire... Çocuklarını ve eşini memleketi göndermiş risksiz görev yerini bırakıp acilde gönüllü olmuş "Vatan görevi kutsaldır" diyor

edememek" olduğunu aktardı. Doktor Kerem Serdar Karasahin, salgınla mücadelede, sağlık çalışanları olarak elinden geleni fazlasıyla yaptıklarını vurguladı.

Acil servis çalışanları olarak sürekli alarm durumunda olduklarını anlatan Karasahin, "Eşim de bir sağlıkçı ve yoğun bakımda doktor olarak görev yapıyor. Bu yüzden ikimiz de eve gidmiyor" diye konuştu.

'ÇOCUĞUMUZ EVDE YALNIZ KALİYOR'

Paramedik Yavuz Türkben ise eşinin de hemşire olduğunu belirterek "9 yaşındaki çocuğumuz evde yalnız kalıyor" dedi. Bu sıkıntılı günlerin geçeceğini olan inancını dile getiren Türkben, "Ölümce koronavirüsü yeneceğiz" dedi.

'TEK BAŞIMA BİR ODADA KALİYORUM'

Uzman paramedik Bahar Aktaş da bu süreçte en çok çocuğuna sarılmayı özlediğini vurgulayarak, "En hassas noktam çocuğum. Annem de aynı dedim bizimle kalıyor. Evde iki risk faktörüm var. Kendimi evde izole ediyorum ve tek başıma bir odada kalıyorum" ifadelerini kullandı.

Hasta bakım görevlisi Mustafa Yaprak ise iki çocuk babası olduğunu belirterek, enfekte riski nedeniyle eve giderken tedbirin olduğunu söyledi.

GÖREV YERİNDEN VAZGEÇTİ GÖNÜLLÜ OLDU

Hemşire Tümer Bilmiş, asıl görev yeri endoskopi birimi olmasına rağmen esini ve çocuklarını memleketlerine göndererek, acil serviste gönüllü görev yaptığını anlattı. Bilmiş, "Ailemiz önemli ama vatan görevi kutsaldır diyerek motive oluyoruz" dedi.

Rümeysa Çetin de beyin cerrahi servisinde hemşire olarak görev yaptığını, koronavirüs mücadelesi kapsamında acil serviste destek amacıyla çalıştığını ifade etti. Ekipman sıkıntısı yaşadıklarını söyleyen Çetin, en büyük endişesinin ailesine virüs bulaştırmak olduğunu dile getirdi.

KARAR DOĞRU YÖNTEM SIKINTILI

Yurt çapında 10 Nisan gece yarısı başlayan 48 saatlik sokağa çıkma yasağı, iki saat kala açıklanan olağanüstü bir hareketlilik yaşandı. Uzmanlar özellikle hafta sonu için alınan bu önlemin gerekli olduğunu ancak duyurulma yönteminin sıkıntılı olduğunu dikkat çekti

YURT HABERLERİ

30 büyükşehir ve Zonguldak ilinde uygulanan 48 saatlik sokağa çıkma yasağı, önceki gün yasağa 2 saat kala duyuruldu. Ancak yasakla ilgili de- taylor bu duyurudan, bir saat sonra yapıldı. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu yasağın ilan edilme saati ile ilgili eleştirilere "Daha büyük bir telaş olurdu. Bu yarın saat içinde acil ihtiyaçların alınacak olabilir. İnsanların sokağa çıkmada 250 bin kadar insan hareketi görüldü, o da kısa sürede durdu" bilgisini verdi. Kararların Bilim Kurulu'nda görüşüldükten sonra alındığı ifade eden Soylu sözlerini şöyle sürdürdü: "Hemen belirtir ki, geçmiş tüm kararlar gibi bu karar da Bilim Kurulu'nda uzun tartışılardan sonra alınmış. Hafta yasağının günün sadece hafta sonu ile sınırlı kalmasından tutun da 4 gün serbest 3 gün yasağa veya tersine kadar birçok öneri geldi. Ancak havanın ısınması da günün içinde tutulacak ve azından bu hafta sonu insanların evlerinde kalmasını sağlamanın yönünde bir adım atılması" yanıtını verdi. Sosyal medyada bazı marketlerin önlerinde yığılma görüntüleri yaşıyor. Başarısız olacağı yönünde eleştirile-

re yol açtı. Aydınlik, Halk Sağlığı uzmanlarına 48 saatlik sokağa çıkma yasağının olası sonuçlarını sordu:

'GELECEK HAFTA SONLARI DEVAM EDEBİLİR'

Üsküdar Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı ve Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Haydar Sur, "Sosyal hareketliliği mümkün olduğu kadar azaltacak her önlemin yararlı olduğunu düşünürüm" dedi ve şu değerlendirmeyi yaptı: "Hava güzel. Zaten günlerdir evlerinde kapalı olmakta sıkılan insanlar, güzel havada dışarı çıkmak isteyeceklerdir. Hafta sonu yasağı getirilerek muhtemelen bunu karşı bir önlem alınmış. Bir de şu var: Sokağa çıkma yasağı, İktisadi hayatı durdurmadan yapılmalıdır. Özellikle gününbirlik çalışan kesimler, geçim sıkıntısı nedeniyle hafta içi sokağa çıkma mecburiyetindedir. Hafta sonu karar mantıklı olmuştur."

Prof. Dr. Sur, uygulamanın her hafta sonu uygulanacağını düşünüyor. Büfele hücum eden vatandaşların davranışını ise olağan karşılayarak Prof. Dr. Sur şöyle konuştu: "Önümüzdeki günlerde toplum bunu içi sindirmiş olacaktır. İlk hafta panik havası-

la bir yerlere saldirmalar olmuştur. Ama insanlar bu davranışının yanlış olduğunu anlayacaklar ve 'Pazarates de olsa olur' diyerek rahat davranacaklardır."

'MESAI SAATİNDE SAKINCALI OLURDU'

Halk Sağlığı uzmanı Prof. Dr. Nazmi Bilir, 48 saatlik yasağı icra ettirdiğimiz konuştuk: "Bulaşma olasılığı azaltılır bir şey. En azından 48 saat boyunca temas olmayacağı için bulaşmayı yavaşlatır. Bu süreçte insanlar bir araya gelmeyecek, bulaş olasılığı ortadan kalkacak."

Prof. Bilir'e, bir gün önceki kaos da dikkate alınrsa yasağın ne kadar fayda sağlanacağını sorduk. "Kas saat uzak durulması o kadar, 48 saatlik fayda sağlar. Ama 100 saat kayırsanız 100 saatlik fayda sağlanır" dedi. Yasağın hafta sonuna konulması da olumlu karşılayarak Prof. Bilir, şöyle sürdürdü: "Mesai saati içinde kayırsanız çalışanlarla ilgili sıkıntılar var. Panik içinde marketlere hücum etmesi insanların hatası. Bu kadar hücum etmeye gerek yok. 2-3 günlük tüketim için 100 günlük alışveriş yapmak, stoklamak yersiz. O kadar çok miktarda sto-

ka gerek yok. 10 şişe, 10 damacana su peşine koşmak gerekmez. Bu toplumsal bir sorun. Ayrıca pek çok kişi de dışarı çıkmadı. Ben çıkmadım mesela. Herkesin evinde birkaç günlük stok vardır. Bir gün önce bilgi verilsiydi belki o kadar yığılma olmayabilirdi. Ufak marketler açık kaldı, o nedenle hücum bütçeler oldu. Ya da gece 12.00'de açıklanabilirdi. Hakikaten insanların davranış patterni (kalıbı) ilginç..."

'İNSAN DAVRANIŞLARI İNCELENMELİ'

Bahçeşehir Üniversitesi'nden Halk Sağlığı uzmanı Dr. Melike Yavuz ise insanın, hangi durumda hangi davranış sergileyeceğini inceleyen adımlar atılması gerektiğini ifade etti: "Bulaş engellemek için sokağa çıkma yasağı uygulanıyor, yerrinde karar verilmiş, ama iki günlük yasağı neden bu şekilde duymayı tercih ettiler, biliyoruz. Duyurunun zamanlamasıyla ilgili bir sıkıntı oldu sanırım. İnsanların iki gün boyunca ne yer ne içtim kayışyla sokağa çıkma olumsuz oldu. Yasağı ilişkin açıklamla ile insana biraz daha güven veren gelecek, analizi olarak değil de birlikte duyurulabilir."

Kriz eğitimi eksikliği marketlere akın ettirdi

UZMANLAR, koronavirüs salgını ile mücadele kapsamında 31 ilde iki günlük sokağa çıkma yasağının duyurulmasının ardından vatandaşların marketlerde, bakkallarda ve fırınalarda yoğunluk oluşturmalarını, belirsizlik ve kriz anında ne yapılması gerektiğine dair eğitim eksikliğinden kaynaklandığını bildirdi.

Bahçeşehir Üniversitesi Sosyoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nilüfer Narlı, insanların birey olarak rasyonel davranırken, kitle psikolojisi içinde rasyonelliklerini kaybedebildiklerini söyledi. Narlı, sözlerini şöyle sürdürdü: "İzdihamın altında yatan en önemli neden ise insanların son bir aydır çok yoğun endişeler yaşamasıydı. Herbert Blumer, kitle psikolojisi çalışmasında duygusal yoğunluk türüne dikkat çekti. Panik buluşacıdır ve çok hızlı bir şekilde sosyal medya üzerinden yayılır. Herkes sokağa fırladı ve uzun kuyruklar oluştu."

Bazı insanların sadece sokakta ne olup bittiğini görmek için dışarı çıktığına değinen Narlı, "Sağlıklı düşünmeden, kitle psikolojisiyle ortaya çıkan irrasyonel davranışları sergilendiğini gördük" dedi.

'TAM ANLAŞILMADI'

Uzman Psikiyatrist Prof. Dr. Kemal Arıkan da sosyal olayların biyolojik, sosyolojik ve psikolojik olarak üçe ayrı noktada ele alınması gerektiğini vurgulayarak, "İnsanlar sokağa çıkma yasağının ne kadar sürecini, kimileri kaptadıysın anlamadı. İki güne sınırlı olduğu tam anlaşılmalıydı bu kadar panik yaşanmazdı" dedi.

31 İLDE SOKAKLAR BOŞALDI

YENİ tip koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında İçişleri Bakanlığının 31 ilde başlattığı iki gün süreli sokağa çıkma yasağının ardından sokaklar ve cadde boşaldı

İSTANBUL

İstanbul'da dünya kadar yaşanan yoğunluk sona erdi, cadde ve sokaklar boş kaldı.

Anadolı yakasının Üsküdar, Kadıköy ve Maltepe ilçelerinin en işlek cadde ve meydanları sessizliğe büründü. Üsküdar Meydanı ve Saldak sahili mart ve güvercinlere kıldı. İstanbul'un işlek yerlerinden Caddebostan ile Bağdat Caddesi'nde de sakinlik hakimdi.

Beşiktaş, Sarıyer ve Beyoğlu'nda da meydanlar boş kaldı, polis ekipleri araçları durdurarak kontrol etti. Görevliler haric, kimsenin dolaşmasını izin verilmedi. Silivri'de belediye ekipleri sokak hayvanları için kaplara ve sokak köşelerine mama bıraktı.

Her gün yoğunluğu Cevizlibağ'daki metrobüs durağında ise az sayıda insanın beklediği görüldü, bunlardan bir bölümünün sağlık çabası olduğu öğrenildi. Ayrıca, tramvay seferlerinin durdurulması nedeniyle Cevizlibağ'daki tramvay istasyonuna seri çekildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) trafik yoğunluk haritasına göre, kentteki trafik yoğunluğu saat 12.45 itibarıyla yüzde 8 olarak kaydedildi.

Sokağa çıkma yasağı kapsamında polis ve zabıta ekiplerinin yanı sıra polis helikopteri de havadan denetim yapıyor.

ANKARA

Başkentte de dün cadde ve sokaklar

İSTANBUL

boş kaldı. Kent genelinde yaya ve araç yoğunluğu en düşük seviyeye indi.

Yasağın başladığı dün gece 00.00'dan itibaren meydan, ana cadde ve sokak-

larda uygulama yapan polis ekipleri, istisna kapsamında olanlar dışındakileri uyarak evlerine gönderdi. Bazı kişilere kuralları gerektirdiği şekilde cezai işlem uygulandı.

Bu arada, güvenlik görevlileri Güvenpark'ta, yiyecek bulamayan güvercinleri besledi.

TEKİRDAĞ

Sokağa çıkma yasağının başlamasından ardından Tekirdağ'da sokakların boşaldığı gözlemlendi.

İçişleri Bakanlığının genelgesinin ardından özellikle Tekirdağ'ın Çerkezköy, Kapaklı ve Çorlu ilçeleri ile kent merkezindeki Köprübaşı mevkinde yoğunluk oluşturan vatandaşlar, evlerine döndüler. Polis ekipleri yasağın başlamasından ardından sokak ve caddelerde denetim yapıtı.

BURSA, ESKİŞEHİR, BALIKESİR

Bursa, Eskişehir ve Balıkesir'de de yasağının ardından sokaklara sessizlik hakim oldu.

Bursa'da kent merkezi ve mahallelerde yasağı uyan vatandaşlar, market ve alışveriş merkezlerinde oluşturdukları yoğunlukların ardından evlerine döndü.

Eskişehir'de İki Eylül Caddesi, İsmet İnönü Caddesi ve Eti Caddesi de sessizliğe büründü. Polis ekipleri cadde ve bulvarlarda önlem aldı. Sokağa çıkma yasağını uygulayarak uygulamadığını denetlemek için ekipler yaya ve araçlarla devriye gezdi.

Balıkesir'de kent merkezinin normalde yoğun olan bölgelerinden Ali Hikmet Paşa Meydanı, Milli Kavutet Caddesi ve Anafartalar caddelerinin yasağının ardından boşaldığı gözlemlendi. Polis ekipleri ve be- ciler, kentte devriye gezerek kontrollörünü sürdürüyor.

ADANA, MERSİN, HATAY

Adana'da şehrin işlek bulvar ve caddeleri ile meydan ve parkları boş kaldı. Polis ekipleri, sokağa çıkan yaya ve sürücülerini durdurarak izinlerinin olup olmadığını sordu, yasağı uymayanlara idari işlem uygulanacağıyla ilgili anonsör yayıladı.

Mersin sokaklarında da sokaklarda ağır manzara vardı. Fırın çalışanları arabaya yükledikleri ekmeleleri sokak aramaya götürerek vatandaşlara ulaştırdı. Ekmele alan vatandaşlar evlerine döndü.

Hatay'da da vatandaşların sokağa çıkma yasağına uydugu, kentte sadece polis ve temizlik işçilerinin görev başında olduğu gözlemlendi.

Yasak nedeniyle boş kalan sokaklardaki hayvanları da unuttular.

Merkez Antakya ilçesinde Künefeciler Meydanı'nda nöbet tutan polis ekipleri, alandaki kedileri ve köpekleri için yiyecek bıraktı.

ANTALYA

Kavşaklarda nöbet tutarak devriye gezen polis ekipleri, yasağı uymayanlara sokağa çıkma kuralı için işlem uyguladı.

Bazı hastanelerde nöbetçi olan sağlık çalışanları, polis arabalarıyla evlerine götürüldü. Bazı işyeri çalışan emekçileri araçların yükleyerek sokak sokak, ev ev dolaşarak vatandaşlara ulaştırdı.

Cadde, sokak ve meydanlarda çok sayıda polis ekibi ve belediye görevlilerinin olduğu görüldü.

KONYA

Konya'da yılın her dönemi yoğun ziyaretçi alan Mevlana Meydanı'ndan yanı sıra Alaaddin Bulvarı, Zaffer Meydanı, Kültür Parkı, Kılıçarslan Şehit Meydanı, Beşirli Caddesi, Beşirli Caddesi'nin etrafı ve Kule Kalesi'nde sessizlik hakim oldu. Fırın ve büfe-lerden ekmele alan bazı vatandaşlar, alışveriş ardından evlerine döndü.

Bilim Kurulu üyeleri endişeli

BİLİM Kurulu Üyeleri 31 ilde sokağa çıkma yasağı ilan edilinceye duyurulan ardından vatandaşların tekeli ve fırınları alan etmesinin değerdendi.

Posta yazarı Candan Tolga Işık'la konuşan Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ates Kara, "Risk çok ama çok büyüdü. Dün akşam itibarıyla sokağa çıkmanın mutlak ama mutlak surette kendilerini karantinaya almalı gerektiriyor" ifadesini kullandı.

Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Tevfik Özlü de "Bugün (Önceki akşam) sokaklara çıkan insanların buluşmalarının önümüzdeki günlerde bir belirlenim olacağını düşünüyorum" dedi.

Özlü, 24 TV canlı yayınında sokağa çıkma yasağı duyurusu sonrası vatandaşların işi ve tekelere alan etmesinin değerdendi: "Son 4-5 gündür işler iyi gidiyordu. İyi haberler geliyordu, sevinmiyorduk. Ama ben bugün bir kırılma noktasına geldim diye düşünüyorum. Bugün sokaklara çıkan insanların buluşmalarının önümüzdeki bir hafta-on gün içinde bir belirlenim olacağını düşünüyorum." Halkın tedbiriz şekilde sokağa çıkmasıyla "korkunç bir bulaşma olasılığı" olduğunu vurgulayan Özlü, "İyi olmasını temenni ediyorum ama iyi görünüyor. Bana Türkiye'nin her yerinden görüntüler geliyor. Eğer doğruysa bunlar çok ciddi problem var, mutlaka müdahale edilmeli" dedi.

Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Alpaz Azap da Haber Türk kanalında katıldığı canlı yayında, sokağa çıkma yasağı kararının uygulanma biçiminin yanlış olduğuna dikkat çekti. "Yasak duyurusunun daha erken yapılabilirdi" ifade eden Azap, "İki günlük sokağa çıkma yasağında beklenen yararı alınmayacağını düşünüyorum" dedi.

Korona da nöbeti durdurmadı

İsmet
ÖZÇELİK

Sosyal medya: Zaman katili

KORONAVİRÜS nedeniyle evlere kapandık.

Birkaç gün içinde sıkılmalar başlar.

Kiminle konuşsam aynı şeyi söylüyor:

"Kitap okumaya çalışıyorum olmuyor.

Başladığım kitabı bir türlü bitiremedim.

Resmen süründü."

TELEFONLAR

Eskinden de vardı.

Aynı evde yaşayan yalnızlar.

Bu durum daha vahim hal almışa benziyor.

Koronavirüs sonrası;

En önemli meşale telefon.

Yapılan araştırmalar ortada.

Sosyal medyada oyalanma, telefona bakma;

Günde 10 saatin üstüne çıkmış durumda.

AYNI EVDELER AMA ...

Herkes bir köşeye çekilmiş;

Telefona boğuşuyor.

Hatta bırakan boğuşmayı seviyor.

Aynı evin içlerinde.

Ama birbirlerini görmüyorlar.

Dar alanda yabancılar.

Din almakta doğan bir dostumu aradım.

Oğlum sordum.

Birden parıldadı.

"Sabahtan beri görmedim, odasındaydı.

Bir bakayım ne yapıyor" dedi.

Sosyal medyaya daldığını söyledi.

SONUÇ

Bu dönem soruna sorun ekliyor.

Sağlık riski.

Ekonomik krizin derinleşmesi.

Ek olarak sosyal medya bunalım.

Sorun giderek ciddileşiyor.

Yalan yanlış bilgiler bir yanı;

"Zaman katili."

Yaşanan gerilimler de aynı.

"Sosyal medyada kavgalar" büyüyor.

YANITLAR

Eleştirilince de yanıt hazır:

"Sosyal medyaya hafife alma.

Dünya orada duruyor.

Orada her şey var.

Ne var ne yok oradan öğreniyoruz."

Peki sonuç?

Yalan yanlış bilgilerle;

Her şey bildiğini sananlar...

Kim bilir belki de istenen bu!

Umanız bu gerçeği görmek için;

Yeni bir salgın ortada çıkmaz...

AK PARTİ İLE CHP YER Mİ DEĞİŞTİRİ

Ak Parti yıllarca sadaka ekonomisi uyguladı.

Vatandaş "iş verme" değil;

"Sadaka verme" politikası izledi.

Duvara toslayacağı belliydi.

Tosladı.

Hala izleri sürse de;

Vazgeçme eğiliminde.

"Üretimi" konuşmaya başladı.

CHP: VER, VER, VER

Şimdi de ama muhalefet aynı yolda.

Yapılan açıklamalara bakılırsa;

Üretim değil;

"Sadaka" politikası esas.

"Ver, ver, ver" diye bastırıyor.

Medias'teki partiler bir garip.

Biri ne diyor;

Diğeri tam tersini söylüyor.

Ak Parti ve CHP yer değiştirmiş gibi...

DÜMEN KIRILINCA

CHP yönetimi çok ilginç.

Dümeni ABD'ye kırınca kontrolü kaybettirdi.

Ne Cumhuriyet, ne Atatürk dönemi.

Zaten 1930'ları çoktan tu kaka ilan etmişti.

Simdi takile düştü kel göründü.

Dünya Mersin'e giderken;

O tersine gidiyor.

Ak Parti'nin hatıralarında da ders almış değil.

Kılavuz karga olunca;

Fazla söz gerek kalmıyor..!

Diyarbakır'da evlatları için HDP önünde eylem yapan aileler, sokağa çıkma yasağına uymuyor ancak nöbetten vazgeçmiyor. Baba Şevket Bingöl, HDP'ilerin hakaret, küfür ve tehditlerine devam ettiğini belirterek 'Boş tehditler bunlar. Bunlar bizi rahatsız etmeye devam edecekler, iyice gözleri döndü. Küfür ediyorlar. Biz korkuyoruz onlardan. Korkan onlar gibi olsun. Biz devam edeceğiz' dedi

FÜSÜN İKİKARDES

31 ilde dün başlayan 48 saatlık sokağa çıkma yasağında zamanı mıydı değil miydi, yöntem doğru muydı yanlış mıydı tartışmaları yürüyordu. Diyarbakır'da bir grup sokağa çıkma sansiz sedaz-nöbet eylemini sürdürüyor. Geçen yıl 3 Eylül'de başlayan ve dün 222 gününü dolduran 140 aile, PKK'nın ağma düşmüş evlatlarını HDP İl Başkanlığı'ndan geri istemekten vazgeçmedi. Altı yıl önce 14 yaşındaki oğlu Tuncay'ı dağ kurbanı vermiş Fatma Şevket Bingöl, çocukların sağ ol mü olduğunu bile bilmeyen yüzlerce yoksul Kürt ailesinden biri. Şevket Bingöl, Diyarbakır'daki durumu Aydınlik'a anlattı:

YAŞLILARI ERİMEYERDİK

"Bugün yasak var, sokağa çıkma yasağı bizi de vurdu. Şu an hastalıklardan dolayı ya-

DİYARBAKIR'DA
222. GÜN

var. Çadır duruyor, her gün gidiyoruz. Yarından sonra yine çıdırdayız."

Şevket Bingöl, Diyarbakır halkının yasakları uydurduğunu söyledi ve hastalığın gelip geçeceğini, mücadelelerinin devam edeceğini vurguladı: "Bir kez eve gittim, 3-4 gün kaldım, geri geldim. Bu hastalık bir bise tekrar gidip geleceğim. Bunlar içimizden çık-

gidene kadar devam edecek. Bunları bitireceğiz!"

HDP BÖLÜCÜ VE YALANCI

Nöbet sırasında HDP'ilerin ne yaptığını sorduk, "HDP adına para ve yardım topluyorlarmış, doğru mu?" dedik. Canı burunda suları anlattı:

"Yalan! Bunların her şeyleri yalan, yardım diye topladıkları da kimseye gitmez. Millevkeli var ya Remziye Tosun... İşte o, ekti bize 'Devlet sizi ölüme mahkum etti!' diye bağırıyor. Elinde mikrofona 'Kürtleri öldürmek istiyorlar' diye sokaklarda doluyor. Kocasını da terörist. Terörist olmasa, sen bu toplarlarda bu bayrak altında yaşıyorsun yapar mısın bunu? Bunlar böltücü! Bizi bölmek için ne lazımsa yapıyorlar. Bunların yaptığını düşünün. Bunların hayatı yalan, siyasi yalan! Hep yalan ve korku üstüne kurulmuş.

Ancak halka korku versin, bunu biliyorlar."

TEHDİTLER BOŞ

Şevket Bingöl, daha önce de diğerleri gibi pek çok HDP'iden pek çok tehdit almış, telefonlarına küfür mesajları atılmış bir baba. Hala tehditler, küfürler devam ediyor, ama Şevket'in kaybedecek pek bir şeyi yok artık. "Boş tehditler bunlar. Bunlar bizi rahatsız etmeye devam edecekler, iyice gözleri döndü. Küfür ediyorlar. Biz korkuyoruz onlardan. Korkan onlar gibi olsun. Biz devam edeceğiz. Başka yolu yok! Biz yandık, bana olan olmuş, benden başka 81 milyon var. Bugün benim için yanyorsa başkasının içi yansın. Türkiye'nin için çocuğumuz için canımızı vermeye hazırız, savaşmaktan başka çaremiz yok. Bu bayrağı indirime hiçbir Allah'ın kulum gücü yetmez" sözleriyle bitirdi konuşmasını.

CHP 'Anayasa meşru değil' tartışmasını başlattı

AYDINLIK / ANKARA

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, infaz yasası görüşmelerinde, mevcut Anayasasının meri (geçerli) olduğunu ancak meşru olmadığını ileri sürdü.

CHP'li Özgür Özel, TBMM Genel Kurulunda süren infaz yasası görüşmelerinde konuştu. Özel, infaz düzenlemesinin bir af yasası olduğu, dolayısıyla nitelikli çoğunluk ile Meclis'ten geçirilmesi gerektiği görüşünü savundu. Teklif sahiplerinin toplumsal mutabakat aramamakla suçlandı. Özel, MHP ve Ak Parti'yi beşte üç çoğunluktan kaçarak, gizli ve örtülü bir af niteliğindeki bir yasayı basit bir salt çoğunlukla çıkarmaya çalışmakla suçladı.

Özel, 1980 döneminde Alparslan Türkeş'in ve daha sonra Recep Tayyip Erdoğan'ın şirir olduğu için terör suçundan yargılandıklarını belirtti. Bugünkü dönem ile 12 Eylül dönemi'nin aynı meşru olduğunu iddia etti. Bugünkü dönem ile 12 Eylül dönemi'nin aynı meşru olduğunu iddia etti. Bugünkü dönem ile 12 Eylül dönemi'nin aynı meşru olduğunu iddia etti.

Özel, Anayasa değişikliği ile yargı bağımsızlığının ortadan kaldırıldığını, 15 Temmuz'dan sonra ilan edilen OHAL yasası ile de 'terör' tanımının genişletildiğini, gazetecilerin, siyasetçilerin, akademisyenlerin ve avukatların bu kapsam içinde yargılandıklarını söyledi. Özel, "Bugünkü rejimin imal ettiği 'terör' tanımını içinde dün sizin Genel Başkanlığınız gibi -bugünden örnek verdim ama Sayın Alparslan Türkeş de o kapsamda yargılandığını- dönemin teröristi olabilir" dedi.

Özel şöyle sürdürdü: "Bugün Deniz Gezmiş'in, Hüseyin İnan'ın, Yusuf Aslan'ın asımlı olmalarını savunabilen var mı? 1960 darbesi sonrası siyasi idamları savunabilen var mı? Bugünkü hukukçularımız da yirmi yıl sonra siz savunamazsınız, daha kötü, torunlar, çocuklar Babam o af kanununa evet dedi, 'Abblam bu af kanununa evet dedi' diyemeyecek. O yüzden, ben siz yirmi yıl yitir sonraya götüremeyeceğiniz için Ak Parti'ye yirmi yıl yitir, öncesi, MHP'ye de yirmi yıl yitir, yarınlaşması söyledim. O günkü darbe sonrası oluşmuş Anayasayı da bugünkü bir darbeyle bahane edip kendi OHAL darbesiyle yapılmış Anayasayı da gayrimesru görüyorum."

'MEŞRU DEĞİL İSE TOPTAN İTİRAZ EDİN'

Özel'in bu sözlerine yanıt veren Ak Parti Grup Başkanvekili Özgür Zengin, Anayasa değişikliğinin halkın önüne gittiğini belirterek şöyle konuştu:

"Bu süreçte biz anlattık meselemizi, siz anlattınız, diğer arkadaşlarımız anladı ve bu Anayasa halkın önüne gitti, bir referandumdan geçti. Yani, nihayetinde siz aslında -hukukta bir kopuş savunması vardır, eğer tamamını reddederseniz kendi kurunuzu anlatsınız- bir şeyin içinde sizin anladığınız şeylerin bazısına 'Evet' diyorsunuz bazısına 'Hayır' diyorsunuz ya toptan itiraz edin... Kardeşim, bu oyun hepsini millet veriyor, millet. Milletten verildiği oranda, şu değerlendirmeyi yapın: 'Savın Özel'in konuşmasından anladık ki 12 Eylül döneminde meşru saymadığı gibi, bugünkü anayasayı düzenledi ve şu an hakimimiz de dolayısıyla kendi içinde bulunduğu du-

rumu da meşru saymamaktadır. Bunu anarokronik bir çelişki olarak değerlendiriyoruz."

'VATANDAS ORANTISIZ BİLGİLENDİRİLDİ'

Özel eleştiriler üzerine yeniden söz alarak Anayasasının meşru olmadığını söyledi. Ak Parti Grup Başkanvekilinin Anayasa'nın efit şartlarda, propaganda ile değiştirildiğini söylediğini anımsatan Özel, şöyle konuştu: "Oysaki şöyle oldu: Bir hain darbe girişimi oldu, FETÖ ile mücadele edeceğiz diye OHAL ilan edildi. OHAL'deki kanun hükümleri kararneme yetkileri en orantısız şekilde bütün muhalefletin üzerine uygulandı, OHAL şartlarında Anayasa değişikliği gidiildi. KHK ile 'Evet' ile 'Hayır'ın arasında efit yayın yapma zorunluluğu ortadan kaldırıldı. Ve 'güçlü kuvvetler ayrılığı' yapacağı diye, 'yasama, yürütme, yargı tamamen birbirinden ayrı olacak' diye, 'bakanlar asla teklif veremeyecek' falan diye, somut sözlerle vatandaşlar orantısız şekilde bilgilendirildi ve kil payıyla da 'Evet' çıktı. Şimdi, bu yüzden 'Bu metin, bugün o propaganda söyleyen hiçbir şey hayata geçmediği için merdivir ama meşru değildir' deriz biz, bunu da büyük bir özgüvenle söyleriz."

Kargoyla cenaze gönderdiler iddiası yalan çıktı

BAZI basın yayın organlarında ve sosyal medyada "PKK'ın cenazesi PTT kargoyla aileye gönderildi" şeklinde yer alan haberlerin gerçeği yansıtmadığı belirtildi. Tuncelide gömülü bulundugu yerden çıkarılan PKK'lı teröriste ait cenazenin Diyarbakır'da ikamet eden ailesine adliyyede teslim edildiği belirtildi. Anne Halise Aksoy'a, cenazenin emel teslim edildiği Diyarbakır Adliyyesinin güvenlik kamerasına kaydedildi.

Bazı basın yayın organlarında "PKK'ın cenazesi PTT kargoyla aileye gönderildi" şeklinde yer alan haberlerin gerçeği yansıtmadığı belirtildi. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan alınan bilgiye göre, terörist Deniz Ekiç'in yer göstermesi sonucu 25 Mayıs 2017'de Tuncelide güvenlik güçleriyle girişti çatışmada etkisiz hale getirildiği belirtilen terörist Agit İpek'e ait kemik parçaları gömülü olduğu bölgeden çıkarıldıktan sonra inceleme yapıldı.

Tunceli Devlet Hastanesinde alınan ölü muayene raporuna göre 18 parçadan oluşan kemikler 4 Temmuz 2019'da inceleme için İzmit'te Adli Tıp Kurumuna gönderildi. Teröristin annesi olduğu düşünülen Halise Aksoy'dan alınan kan örneği de 9 Temmuz 2019'da Adli Tıp Kurumu Biyoloji İhtisas Dairesine gönderildi.

Yapılan inceleme sonucu 28 Ağustos 2019'da hazırlanan rapora göre, kemik parçalarının Aksoy'un oğluna ait olduğu tespit edildi. Tespit arından cenaze amneye teslim edilmesi için Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildi. Ailemizin İstanbul'da misafir olarak bulunduğu ne beyan etmesi üzerine cenaze Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığına geri gönderildi.

Aksoy'un Tuncelide gömüldüğü oğluna ait kemiklerin Diyarbakır'da alabileceğini belirtti meslin üzerine cenaze yeniden Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildi.

Oğlunun cenazesi Başsavcılık talimatı bürosunda hazır bulunan annesi Halise Aksoy'a 10 Nisan'da teslim edildi. Anne Aksoy'un Diyarbakır Adliyyesinde cenazeyi teslim alması güvenlik kamerası görüntülerine yansdı. Görüntülere göre, yanında bir genç adliye binasına gelen Aksoy, Başsavcılık talimatı bürosuna geliyor. Daha sonra oğlunun cenazesi teslim alan Aksoy'un yandık gençle adliye binasından çıkışı görüntülüyor.

TRT'nin
16 Mart 1920'de
İstanbul'un işgalinden
23 Nisan 1920'de TBMM'nin
açılışına kadar olan,
Kurtuluş Savaşının en önemli
zaman dilimini konu alan
'Ya İstiklal Ya Ölüm' dizisini,
uzmanlar Aydınlık için
değerlendirdi.

Kemalizmin dindarlarla sorunlu olduğu algısını çürütüyor

Dizi, Atatürk ilkelerinin, cumhuriyetin kazanımlarının sahip çıkılmasına, kısaca 'Atatürk'te birleşim' dediğimiz ortamın hazırlanmasına katkı sunmaktadır. Atatürk üzerine önyargıları yıkıyor

MUSTAFA SOLAK

KURTULUŞ Savaşını konu alan 'Ya İstiklal Ya Ölüm' dizisine ilişkin yazı dizimizi, tarihçi Mustafa Solak'ın değerlendirmesiyle sürdürüyoruz. Solak, dizinin Nutuk etrafında şekillendiğini belirtiyor ve "İsgahçilerin Atatürk'ü öldürmek üzere Hınlı Mustafa Sığır'ı tutması, Atatürk'ün İngilizlerin adamı olduğu propagandasını yerle yerleşiyor" diyor. Mustafa Solak'ın yazısını sunuyoruz.

■ Dizi tarihi gereklere uygun sürüyor mu?
Evet. Dizi Atatürk'ün NUTUK eserinin etrafında dönüyor. Konuşmalar, diyaloglar, başta NUTUK olmak üzere dizi kahramanlarının eserleriyle uyumlu. Vahdettin'e yönelik tartışmalar çok açık bir tarafa olmamaya gayret gösterilmiş. Dolayısıyla bazı yerlerde tarafların ne düşündüğünü net verilmiyor ama diyaloglar, işgal ortamında yaşananları birleştirilerek rahatlıkla tarihi kişilikler hakkında yorum yapılabilir. Dizi, NUTUK ile birlikte takip edilirse belirsiz ve soru işaretleri uyandıran yerler daha iyi anlaşılabilir.

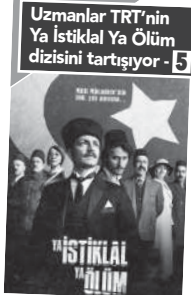
■ Mustafa Kemal Paşa'nın karakteri tarihsel rolüne uygun ve kişiliğin uygun işleniyor mü?

Pek çok şahsiyet olduğu halde bu şahsiyetlerin rolleri Atatürk ile ilişkileri üzerinden işleniyor. Atatürk'ün Milli Mücadele'yi ilmek ilmek nasıl örgütlediği detaylı şekilde veriliyor. Atatürk, İstanbul'un işgali üzerine Medici'si Mebusan'daki milletvekillerini Ankara'da açılacak Meclis'in çalışmalarına katılmaya davet ediyor. Gebze-İzmit hattını denetimde alarak milletvekillerinin Ankara'ya kaçışını örgütüyor, takip ediyor. Daha Samsun'dan çıkmadan İstanbul'daki direniş merkezini de örgütüyor. Örneğin Fevzi Çakmak, Topkapılı Cambaz Meh-

met'e silah depolarının, emekli subayların listesini veriyor.

Atatürk, dizide kendisine atfedilen "Kazanamadığımız her kişi, karşımızda yer alacaktır" sözünü gereğince uygun davranmaktadır. Kimi zaman sessiz kalıncaktır, geri adım atamaz ama iş Meclis'in açılmasını er telmesini gibi uzlaşma nokta gelince devrimci tavırını ortaya koyarak kalıncı ettirecektir. Soru işaretleri uyandıran her hususu bu bağlamda ele almak gerekir. Bu mec-buriyeti NUTUK'ta "Tatbikatı birtakım safhalara ayırmak ve vakarlardan ve hadiselere istisfâde ederek millî hissiyat ve fikirlerini har-alamak ve kademe kademe yürüterek hedefe ulaşmaya çalışmak lazımdır" şeklinde ifade edilmiştir.

■ Diziye öne çıkarılan vurguların günümüzdeki önem sonucudur nedir?
Dizi, Atatürk ilkelerinin, cumhuriyetin kazanımlarının sahip çıkılmasına, kısaca "Atatürk'te birleşim" dediğimiz ortamın hazırlanmasına katkı sunmaktadır. Atatürk üzerine önyargıları yıkıyor. Örneğin Mehmet Akif Ersoy, İttihatçı düşünceleriyle yanlısıların "partililiği bırakalım, bu, utanç davası" demektedir, Milli Mücadele'ye katılmak üzere Ankara'ya geçmektedir. Özbekler Tekkesi'ndeki şeyhler ve Mehmet Akif Ersoy üzerinden dindar kesim-

lerin Atatürk'ün yanında olduğu işlenmektedir. Bu, Atatürk'ün, Kemalizmin dindarlarla sorunlu olduğu algısını çürütüyor.

İsgahçilerin Atatürk'ü öldürmek üzere Hınlı Mustafa Sığır'ı tutması, Atatürk'ün İngilizlerin adamı olduğu propagandasını yerle yerleşiyor.

Bunların TRT'de işlenmesi önemli. Zira TRT daha önce Hınlı Mustafa Sığır'ı izletmiş. Anlaşıyor ki Atatürk'te birleşimin mecburiyeti olduğu kavranmaktadır. TRT, izleyicilerini bu yönden eğitmektedir. Bu yüzden de TRT'nin birleşimci yönü. Bu çizginin sürmesini dileriz.

Atatürk'ün hakkının verilmesi millî birleşimini istemeyenlere, TRT'nin "Kemalistlerin rövanşları, Atatürk'ü övmeye dizdikleri" diye eleştirilmesine neden oldu. Bu eleştiriyi toplumun çeşitli kesimlerini gösterdiği tepki önemi. Milleti ayırmak isteyenler Atatürk'ü kayıpsızca çarpıyor. Siyaseten birbirleriyle farklılaşan kesimler, Atatürk'e sahip çıkarak alsınlar Atatürk'ün birleşimci yönünü, bu birleşimci anlayışa yönelik bir empatiyi arttırmak millî hususlarda birleşimlerinin önemini vurgulamaktadır. Dolayısıyla dizi millî-çatışmalı savaşımızın bir ögesi olma işlevi görmektedir.

Emperyalizme karşı verdiğimiz vatan savunmasını ve virüs salgınında çareyi milletçe kurtarmakla, millî meselelerle ve Atatürk'te birleşmek. Bu yönünde dizinin TRT'ye önyargılı olan kesimlere de izlenimine katkı sağlar.

Küresel sistem demir taryor

AMIRAL
Cem
GÜRDENİZ

gurdencem@gmail.com

DENİZCİLERİN, özellikle gemi komutanı veya kaptanların en büyük kabusu geminin demir taramasıdır. Rüzgâr altna ya da akıntı yönünde doğru kademe kademe sürüklenen gemi bir noktadan sonra ne makinesinin ne de demir ve zincirinin karşı koyamıyorsa dilerse ve sonunda karaya oturur. Karaya oturan gemi eğeri kurtulma bir anda olmuyorsa daha sonra kurtulma şans azalır. Ancak kayalarla doğru sürüklenerek karaya oturma belirtir bir süre sonra parçalanarak su altına başlar ve kurtarılmayacak duruma gelir. Artık bir enkazdır.

DEVLETLER DE KARAYA OTURUR

Savaşlar, iç savaşlar, taht savaşları, ayaklanmalar, ekonomik krizler, doğal afetler, salgın hastalıklar gibi nedenlerle devletler de karaya oturabilir. Bazıları bu olağanüstü koşullardan en azından dönüşümle kurtulabilirler. Bazıların bu olağan olmaz. Tarihten silinir. Bazıları da önce üzerine yeni bir ruha yeni bir kimlikle ve taze bir güçle yeni bir devlet kurarlar.

DÜNYA DEMİR TARIYOR

Dünya Savaşları, iklim değişikliği, çevre felaketleri, doğal afetler, küresel ısınma, ekonomik krizler ve salgın hastalıklar da dünya demir talar. Ancak Hıms Siperi'nin bu yasa dışı şekilde yaşamın 100 milyon üzerinde insanın kurtuluşa topluluk, kabile, millet, devlet sistemleri her ne kadar mil-yonlarca yıl önce insanın kontrolü dışında geç ayn çok olma (extinction) süreci ile karşı karışık kalırsa da toprakların ortadan kalkması tehdidi ile hiçbir zaman karşılaşmadı. Bu nedenle çeşitli nedenlerle demir taryan dünya, asla karaya oturma tehlikesi taşıyor.

NÜKLEER TEHDİT

Ancak 1945 sonuna yaklaştıkça ilk kez insan marifeti ile kendi kendini yok edecek ve altna çok olma sürecine girecek kendini yok etme (self extinction) potansiyeline sahip bir dönemi başlat-tı. Bu süreç insanı fışkırttı Japonya'da nükleer silahın patlatılmasını. Nükleer silahların insanlık tarihinin yaratdığı en büyük yıkıcı güç oldu. İnsanlık, tarihten ilk kez kendi kendini yok edecek süreci kendi iradesi ile başlatıyor. Bu irade Amerikan iradesiydi. Bu nedenle ki Hiroşima ve Nagasaki'ye atılan Amerikan atom bombalarının mirası Oppenheimer, Manhattan projesinin ilk testi başlatı olma kutsal bir Hint kitabında olduğu su cümleleri sarı etmiş: "Simdi ben ölüm ve dünyamı yok ediciyim oldum." 2012 kalyanına göre, dünyada 8 devlet (ABD, RF, İngiltere, Çin, Fransa, Hindistan, Pakistan, İsrail, K.Kore) her an kullanıma hazır 4400 nükleer silaha sahip. Eğer depolarında tutulan dahil edilirse yaklaşık 19000 nükleer silaha ulaşabiliriz. Yıkıcı gücü dünya neredeyse çalı-bırakamaz kadar büyük. Canlı kalarlar da radyasyon tehdidi ile yaşamak zorunda.

ÇEVRESSEL TEHDİT

Diğer yolum çevremden geldi. 18. yüzyıl sonuna sanayi devriminin, 20. yüzyıl başlarında petrol çağıının başlamasıyla yerli kaynakların en gelişmiş çalı türü olan insan, doğayı kontrol etme gücünü ka-tırdı. Bu süreç başlatı asıl sebep, insanlığın kazanıma hırsının kontrol altına alamamasıydı. Liberal kapitalizm Batı hem kazanımları hem sömürmesini de iç içe yaşamak istiyordu. 21. yüzyıla girildiğinde kabaca 4,5 milyar yıl yaşında olan yerkürede insan, 200 milyar yıldır varlığını sürdürüyordu. Medeniyetlerin en erken 10 bin yıl öncesine; Tek tıllı dinlerin ilk kitabı kabaca 5 bin yıl öncesine dayanıyor. Son 260 yıl yaşamış insanlık ve ekonominin kas ve rızgâr gücü üzerinde yıkıcı sekti. 1773 yılında İngiliz James Watt'ın sistim makinesini bulmasından sonra her şey değişti. Yerkürenin sunduğu alnaklar ile önce kömür, yüz yıl sonra petrol, endüstriyel medeniyetin insan aldnı tamin edemeyeceği boyutlarda gelişti. İnsan doğayı daha mahvetti. Petrol, enerjinin, plastiğin, gübrenin kaynağı insanın hayatını her an alına nite etmiş. 21. yüzyıl biterken doğalgaz talebi artmaya başladı. Netice de hidrokarbonları yani petrol, doğalgaz ve kömür insanlığa tarihsel emsali ol-mayan büyük bir enerji arzı ile gelmeye başladılar, başta karbondioksit salınımı ve plastik, gübre vb. destekle-diği ürünler ile doğayı mahvetti. Bugün insan dışındaki biyolojik tüm var-

lıklar yerkürede insan olmasa 100 kat daha az çok olacaktı. 1970 den sonra dünya nüfusu 2 kat artarken, vahşi hayvan nüfusu tam 2 kat azaldı. Bazı bilim insanları bu önemli altna çok olma dönemi olarak isimlendiyor. Atmosferdeki CO2 seviyesi milyonlarca yıllık tarihte yaşamadığı ölçüde yükseldi. Okyanusların binlerce metre derinliklerindeki dünyaya oksijen temin eden organizmalar ölüyor. Denizler, nehirler ve göller ölüyor. Küresel ısınma sorunu buzulları eriyor. Deniz seviyesi yükseliyor. Kuraklıklar, su baskınları, kasırgılar artıyor. Karıtlar yüzünden okyanuslarda Türkiye büyüklüğünde plastik adalar oluşuyor.

KOVID-19

Yerküre eriyen buzulları, yok olan canlı türleri, perişan edilen yağmur ormanları, neoliberal kapitalizm sömür-tüye teslim edilen tüm varlıklar ile imdat sinyalleri veriyor. Yani yerküre demir taryor. Kapitalizm sistemi, 18. yüzyıldan sonra dünya gemisinin kaptan köşkine geçmiş. Protestan ahlakı ile şekillenen kapitalizm emperyalizme evrimmiş, ilk dünya savaşını ve soğuk savaş kazanımı olmanın rahatsız ve şemadığı ile neoliberal kapitalizme dönüşmüştü. Soğuk demokrasi maske-si altında emperyalist el alnıma gelenlikle bu sistem, sahip olduğu sermaye gücü, kültürel güç, psikolojik üstünlük ve çok edici nükleer askeri gücü kullanarak ulus devletlerin doğal kaynakları kontrol edecek tüm mekanizmaları ortadan kaldırdı. Artık doğanın kontrolü neoliberal elitlerin elinde geçmiş. Sınır tanımayanlardı. Gemi, 21. yüzyılın ilk yarısında doğanın tüm uyanlarını rağmen sızarak karaya oturma-yı karlıyordu. Zira sistem yanlış; teori yanlış. Pratik yanlış. İnsanlık intihar ediyordu. Tüm dünyanın nüfusunun yüzde 1'lik bölümü, küresel gelirin yüzde 80'ine sahipti. Kredi genişlediği, nüfus arttı, doğanın yok edilişi arttı iç içe geçmiş. Bu dengesizlik sadece insanın sömürmesini kaynaklanmıyordu. Bu aynı zamanda neoliberal kapitalizm ekonominin doğayı sömürme-sinden de kaynaklanıyordu. Nükleer silahların geliştirilmesi küresel sistem bu sefer doğayı yok ediyordu. Kovid-19 bu süreci durdurdu. Diğer taraftan küresel ekonominin sistemi demir taraması nızlandı.

YENİ DÜNYA DÜZENİNDE GEMİYİ KURTARMAK

Bir aydır neredeyse 3 milyar insanı evine hapseden virüs, dünyanın ve dünya kurtulabileceğini ispat etti. Yaratacağı yeni düzen milyonlarca öl-yaralı ile mahvolmuş şehirler ve devletleri yaratan bir dünya savaşından de-ğil, salgın bir hastalık üzerinden kendi-ne yok açıyor. Batı, yarattığı ilk devasa költüğü (nükleer ve çevre tahribatı) daha büyük felaketlere yol açmadan kontrol altına alması gerektiği ile yüzleşiyor. Ulus devletlerin gücünden dö-neminin öni açılıyor. Bu yeni dönem de Kemalizm örgütlenişini ayrı alnı alnı her birinin sükûnet, rahat, barış ve istikrar için her devlete rehber olacağına söz veriliyor. Zira Kemalizm doğuya, insan hayatına, devlete, millete saygıdır. Devletçi, halkçı, laik, milliyetçi, cumhuriyetçi ve demokratik. Asya çağında Kemalizm'ı rehber edinecek yenile-nen dünya, karaya oturan insanlığı se-maletle açık denize çıkararak tek re-çetedir: Türkiye'de yeni arayış içinde, hâlâ çöken Atlantik sisteminde medet umulan ve ulusalcılığı has-talık olarak görenlere hatırlatılmalı. Tıtanik 108 yıl önce, 14 Nisan 1912 günü gece 23.35'te buzdağına çarptı, kaptan dahil yolcu ve mürette-battan yanı 2200 kişiden hiç kimsenin 2 saat 45 dakika sonra batma-casına tahmin atılmıyordu. Ne yazık ki Mustafa Kemal Atatürk ve Türkiye Cum-huriyeti'nin yaratana bu topraklar, bugün bile Tıtanik atiklerini yarattayma devam edebiliyor. Sorun ortanın ortasına çıkmış değildi. Onların dedikleri Milarede dö-neminde gördük. 1919 yılında Sadrazam Damat Ferit, İngilizlere Yüksek Komiser Amirali Arthur Calhoun'a söyle-yordu: "Padışah ve benim ye-gâne ilimimiz, Allah'tan sonra in-gilirdir ci." Sonun bu gilelerin batmakta olan güneye doğru diye pazarlamaları ve bu yitmiş yalana inanmanın inan-mak istemeyen kriptö FETÖ'cüler, açk Atatürk'den manalar ve sahte Atatürk'lerin yoğunlaştığı gültümlük kon-jonktüründe ilaz etmek görevimizdir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ:

'Fiyat düşüklüğünü avantaja dönüştüremiyoruz'

ENERJİ ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, petrol fiyatlarının düşüklüğünden veya yükselişinden ziyade o-yunaklığının piyasaları olumsuz etkilediğini, G20 Enerji Bakanları Toplantısı'nda da bu konuyu gündeme getirdiklerini söyledi. Dönmez "Elbette, diğer fiyatlar bizim gibi talebi yoğun ülkelerin fiyatlarını düşürmesi açısından önemli ama bu fiyat düşüklüğünü avantaja dönüştürme imkanları sınırlı" dedi.

Dönmez, video konferansla katıldığı G20 Enerji Bakanları Toplantısı hakkında bilgi ver-di. Toplantıya 20'nin üzerinde ülkeden bakan düzeyinde katılım olduğu ifade eden Dönmez, Uluslararası Enerji Ajansı, Uluslararası Enerji Forumu, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü gibi uluslararası kurumların temsilcilerinin de toplantıya iştirak ettiğini bildirdi.

'ÖYNAKLIK FIYATTAN DAHA OLUMSUZ ETKİLİYOR'

Dönmez, toplantının en önemli konusunu, küresel ölçekte salgın tehdidi eden yeni tip ko-ronavirüs (Kovid-19) salgının piyasaya etkileri olduğunu belirterek, pandeminin sosyal hayat ve ekonomik aktiviteleri son derece etkilediğini dile getirdi. G20'nin önceki dünyanın en büyük petrol ve doğalgaz üreticilerinin yanı sıra, ta-lep tarafını temsil eden tüketici ülkelerin de bulunduğuna işaret eden Dönmez, şu bilgiyi ver-di: "Her ülkenin konulara yaklaşımı zaman za-man farklılıklar arz etmekte birlikte, genel ola-

rak vurgulanan ortak nokta şu: hem arz hem de talep tarafının dayanışma ve yardımlaşma için-de olması gerekiyor. Özellikle son birkaç hafta-daki fiyatlardaki oynaklık hemen hemen tüm ka-tılımcılar tarafından gündeme getirildi. Fiyatlar-ın düşüklüğü veya yükselişinden ziyade, ön-görülemezliği olması ve oynaklığı piyasaları daha olumsuz etkiliyor."

'ÜRETİM AZALTIYOR'

Bakan Dönmez, Kovid-19 nedeniyle tüm tü-ketkim modellerinde olduğu gibi enerji üretilme-re de ciddi bir daralmanın söz konusu oldu-ğuna dikkat çekti. Krizden önce günlük ortalama 100 milyon varil üretim-tüketim dengesi-nin bulunduğu küresel petrol piyasasında tale-p daralması günlük 20 milyon variliktir azalma olmuştur. Bunun ulusal sektörünün ciddi anlamda olmuş olmasının kaynaklandığını ifade eden Dönmez, dünya genelinde üretimin petrolün yaklaşı-ğı etki-sinin ulaşım sektöründe, kalkanının ise başta petrokimya olmak üzere çeşitli alanlarda kul-lanıldığını dile getirdi.

Dönmez, söz konusu daralmanın dolayı-yı Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve OPEC dışı ülkelerin üretimi ile eпта günlük 10-15 milyon varil kesilimi yapacaklarını, ardından 13-14 milyon varil kadar bir kısıtlamaya doğru gi-deceklerini belirtti.

'DOĞALGAZDA KONTRAT DÖNEMLERİ UZUN'

Doğalgazda daha uzun dönemli kontratlar ya-

pldığını, Türkiye'nin doğalgazı ağırlıklı olarak boru hatları üzerinden aldığına işaret eden Dönmez, şunları söyledi: "Svlaystrilmsi doğalgaz (LNG) aldimız ülkeler var. Onlardan, daha çok spot dedğimiz, günlük piyasadan uygun fi-yatlar yakaladığımız oluyor. Ancak orada da talep daralmasından dolayı fiyatlarda ciddi an-lamlarda bir oynaklık söz konusu."

Son dönemde küresel petrol piyasasındaki fi-yat hareketliliğinden de değeriendiren Dönmez, şun-ları kaydetti: "Toplantıda, tüketici ülke olarak, piyasamızı öngörülebilirliğini olumsuz etkilediği-iğin fiyat oynaklığını bir an önce dimesini arz et-timiz gibi belirttik. Elbette, diğer fiyatlar bizim gibi talebi yoğun ülkelerin fiyatlarını düşür-me açısından önemli ama bu fiyat düşüklüğü-nü avantaja dönüştürme imkanları sınırlıdır olu-yoruz. Çünkü vatandaşlarımız, kara ulaştır-ması başta olmak üzere havayolu ulaştırması-nda bu türünler çok daha az kullanılır hale geldi."

'Müziği kariyer olarak görmüyorum aşk ile yapıyorum'

SSCB'de başlayan hayatının çeyrek asırdan fazlasını Türkiye'de yaşayan, Türk müziğine büyük katkılar sunan dünyaca ünlü müzisyen Anjelika Akbar ile her anı müzikle geçen yaşamındaki etmenlere, eğitime, tercihlerine ve Türkiye'ye olan sevgisine dair konuştuk...

Ersoy İrşi

NEFES almak için olmazsa olmaz oksijen ama eğer konu Anjelika Akbar ise oksijenin yanına müziği de yazmak şart. O müziğin içinde doğan ve hayatının her anını müzikle yaşayanlardan. Daha yürümeye başlamadan piyanonun tuşlarına dokunmuş. İki buçuk yaşında notaları biliyordu, piyano çalıyordu. Dört yaşında mutlak kulak yeteneği keşfedildi. Konservatuar dönemi tamamladığı zamanlarda Sovyetler Birliği Besteciler Kurulu, onu "En İyi Genç Besteci" olarak seçti. Sovyetler Birliği'nde kazandığı başarıları, aynı zamanda onun için büyük bir yük de oldu. Ama bu başarıları Anjelika'yı kariyeri için yetinmedi. Onun için müzik yapmanın bir iş değil, yaşamın ta kendisi. Türlü faydaları sunulup, Amerikan, Avrupa'dan çağrılmasına rağmen Sovyetler Birliği'ndeki hayatından sonra çeyrek asırdan fazlasını sevdığı, hissettiği yer, Türkiye'de devirdi. Buraya kök saldı ve öğrendi, öğretti: Bestecilik ve Orkestra Şefliği yüksek lisans ve doktora Hacetice Devlet Konservatuarı'nda yaptı, Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nın ilk kurucu öğretim üyesi oldu. Anjelika'nın besteciliği dünyaya dolaylı ve dolaysız ve her adımı Türkiye'yi de taşıyor.

Anjelika Akbar ile müzikli yaşamındaki etmenlere, eğitime, tercihlerine, Türkiye'ye olan sevgisine dair konuştuk.

YÜRÜMEDEN ÖNCE TUŞLARA DOKUNDU

Müzik yeteneğinizi çok küçük yaşlardan keşfettiyiz. Yeteneğinizi ortaya çıkararak etmenler neler oldu?

Sovyetler Birliği'nde, Kazakistan'da doğdum. Annem piyanist ve koro şefi, rahmetli babam ise hem orkestra şefi, hem de felsefe profesörü idi. Annem piyano dışında bir de akordeon virtüözü idi, babam ise sayısız müzik aletleri çalardı. Evde birer konsertrman vardım... Ama ifade için aşından en zengin tabii ki piyano idi. Benim daha birkaç aylıkken müziğe karşı gösterdiği aşırı ilgiyi görünce piyanoyu karavama yaklaştırdılar. Daha yürümeye bile bilmiyordum, ama karyolandan içeri ayağa kalktığımda parmakların önünde her seferinde piyanoyu buluyordum. Parmaklar birkaç ay tuşlara bası bası geçiyordu, ister istemez hangi seslerin nerede olduğunu, kalın, ince ve orta oktavları arasındaki yoğunluk farkını öğrenebiliyordum. Sonra, 1-1,5 yaşında doğru sesli kitapları piyanoya koyup ve resimlere bakarak gördüklerimi ifade etmeye başladım. Zaten 6 aylıkken konuşmaya başladım, o yüzden de o yaşı kadar kitapları gördüğüm birer resim resminin ne olduğunu kelime olarak öğrenmiştim. Taysan deyip onun müziği, köpek deyip, çimler deyip onların aynı müziği, küçük çocuklarıydum doğacakla olarak... Ve çok mutlu oluyordum. Sonrasında en annem bana dokunuyordu aya notalarını isimlerini, yazmalarını ve piyano üzerindeki yerlerini eşleşmeye öğretti. Böylece daha bilinci olan küçük kızımca çalmasıyla başladım okum. O zaman 2,5 yaşında idim...

2 buçuk yaşında müziğe başlamamanın çocukluğunuza nasıl bir etkisi oldu?

Müziğe doğuştan itibaren başladım. 2,5 yaşında ise artık notaların isimlerini, porte üzerindeki yazışmaları, seslerini ve piyanodaki yerlerini biliyordum, hepsi çok doğal idi, annem bir şekilde bana anlatmıştı, ben ise her müzik ile ilgili bilgiyi anında yutuyordum zaten... Çocukluğum bu anlamda çok mutluymuş, çünkü sürekli en sevdiğim şeyleri yapıyordum. Müzik çalmak, pikaptan veya konser salonlarında müziği dinlemek, evde dinlerken aynı zamanda resim veya renkli hamurlardan (plastelin) heykeller yapmak... Çok güzeldi, dolu dolu. Sokaklara oynamaya seven bir çocuk değildim zaten. 3 yaşında için yuvaya başladım, orada herkesin yaptığı aktivitelere katılıyordum, ama bir an önce eve gelip piyanaya ve müziğe dönmek için can atıyordum, saatleri sayıyordum.

YETENEĞİ OLAN HERKESE YOL AÇTIKI

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nde doğduğunuz, müzik eğitimi aldınız, başarıları izma attınız. SSCB'nin müzik eğitimini, sanat ve sanatçılara bakış açısını nasıl yorumluyorsunuz?

O zamanlar sanata, müziğe, bilime çok önem veriliyorlardı. İnanılmaz bir alınyı kurulumuş. Zaten eğitim de ücretsiz ve herkesi bu anlamda fırsat eşitliğinde buluşturan bir sistem olduğu için, yeter ki yeteneğin olsun, o zaman herkes her şeyi yapabiliyordu. Mesela konservatuardan (yani İsmetstan önce) okuduğum "Üstün yetenekli çocuklar için 11 senelik devlet müzik okulu" Türkiye'deki "hanika çocuklar yasasında denet gelen bir uygulama", sadece sehirli çocukla değil, kasabaların, köylerden çocukları da okuyordu. Çünkü her sen okulun oluşturduğu heyet (ki okulumuzdaki hocalar aynı zamanda konservatuar lisans ve yüksek lisans doçenti ve profesörleri idi) aynı zamanda, okul bu yapının bünyesinde idi her sen kasaba ve köylere giderek çocukları sınavdan geçiriyor, parlatı yetenek olanları yetiştiriyordu. Bu sayede normalde o küçük yerlerdeki çocuklar böyle bir eğitime asla ulaşamayacak gibi olsa da, bu sistem sayesinde de inanılmaz eğitim imkanı ile birer çocuğu su anda dünyada bilinen, çok sevilen klasik müzisyen olabiliyor.

'HAYATIMDAKI EN BÜYÜK SANSLARDAN BİRİ BORIS ZEYDMAN'

Azerbaycan, Ukrayna, Kazakistan gibi ülkelerdeki müzik eğitimini bir noktada olduğunu görüyorsunuz. Sizce bu durumu SSCB'ye mi borçlunuz?

Elbette ki, sistemin aidi. Hocaların çıktığı ekol aynı: Çaykovski Moskova Devlet Konservatuarı ve Rimsky-Korsakov Leningrad (St.Petersburg) Devlet Konservatuarı. O dönem için o güçlü eğitimi bu iki konservatuarın hocalarının emeği ve bizzat eğitimlenmiş olduğu. Örneğin, benim ilk bestecilik hocam Rusya'da esane besteci Prof. Boris Zeydman (Dmitri Şostakoviç ve Boris Zeydman aynı bestecilik hocasının talebeleri idi: M.O.Steinberg...), B.Zeydman, Rimsky-Korsakov Konservatuarı'ndan Bakü Devlet konservatuarına atanmıştı önce; ve orada şahsen bir ekol kurmuştu, sonra da Tâşkent Devlet Konservatuarı'nın ilk kurucu öğretim üyesi oldu.

var ve aynı zamanda Üspenski 11 senelik üstün yetenekli çocuklar Devlet Okuluna atanmıştı ve bir konserde benim bestecilerim çalan orkestrasını dinledim. Ben o zaman 10 veya 11 yaşında idim. Bu eserlerin bestecisi ile benim tanıştım demiyim, beni çağırıyor ve hemen beni kendim bestecilik sınıfına aldım. Hayatımdaki en büyük şanslarımdan biridir. Aynı şekilde Boris Zeydman vefatından sonra Aleksandr Berlin, Felix Yanov-Yanovsky ve Rumil Vil'danov bestecilik anlamında bana çok zenginlik kattılar, hepsi ayrı bir hazine idi...

'SEVDİĞİM YERDE MÜZİK YAPMAK BANA DEĞERLİ GELİYOR'

Sovyetler Birliği'nden sonra Türkiye'de yaşamaya karar verdiniz. Başarılı bir sanatçı olarak dünyanın birçok yerine gitme imkanınız varken neden Türkiye'yi tercih ettiniz?

Müziğe SSCB'den kalmadan önce geldim, eskim için beraber UNESCO üyeleri olarak uluslararası bir film projesi sebebi ile. Eşim senaryoyu yazdı, ben ise filmi bestesi olarak önce başka ülkelerde bulunduk, sonra Türkiye'ye geldi. Film ile ilgili Türkiye'den önce birkaç yerde çekimlerimiz oldu; hamiydim, ve Türkiye'ye sıralı girdim, çekim işlerim de uzağına doğum İstanbul'da gerçekleşti. Ama zaten bu topraklara ayağım bastığı anda aşk oldum... Ve Türkiye'de kalmamın asıl nedeni bu oldu. Ben her kalbimi dinlerim. Rasyonel bakış açımdan önce hende gönlüme işi geliyor... Annem ve tüm ailem her ne kadar şaşkınsa da, ben kararımı vermiş oldum. Daha sonra SSCB'de doğmuş ve büyük ailemin birçok ferdi Avrupa'ya, Amerika'ya dağılıncı herkes beni defalarca yanına çağırıyor, tüm imkânları sunarak, hiçbirini kabul etmedim. Çünkü dediğim gibi, ben burada kendimi çok özel hissettim, sevdim Türkiye'yi... Başka bir şey düşünemedim bile. Ayrıca müziği "kariyer" olarak görmüyorum ve öyle bir gayem yoktur. Ben bunu aşk ile yapıyorum, ve her yerde yapabilirim. Sevdiğim bir yerde bunu yapmak bana değerli geliyor... Ayrıca Türkiye'ye gelince yüksek lisans ve doktora Hacetice Devlet Konservatuarı'nda İsmetstan Taviloğlu ve Turgay Derener sınıfta orkestra şefliği ve bestecilik bölümünde tamamladım... Kendileri ile çalışmak ve Türkiye'nin Klasik Müzik Ekolüne bu şekilde yazışmak da benim için harika bir deneyim oldu.

'YETENEK HER YERDE YETENEKTİR'

Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nın ilk kurucu öğretim üyesi olduğunuz.

Hatta o dönem Türkiye'de Steinway piyano çok az sayıda olduğuna şaşırdınız. Türkiye ve SSCB'nin müzik eğitimi noktasında farkları ve uyumlu yönleri nelerdi?

Türkiye ve Rusya okulları farklı. Metotlar farklı. Müzikal anlamda bestecilikleri imkânları farklılık gösteriyor. Ama sonuc olarak, yetenek her yerde yetenekti, müzik de her yerde müziktir. Yetenek varsa, ve bunu fark edecek hocalar varsa, o zaman devrim devam ediyor demek. Ve Türkiye'de fiziki olarak (piyanolar ve diğer enstrimanlar), müzikoloji ve nota kitapları anlamında) SSCB'den önce göre daha avantajlı durumda olsa da, parlat, olağanüstü müzisyenler burada yetişti ve yetismeye devam ediyor.

Müzik yaşamınızda sizi çok etkileyen, kendinize örnek aldığınız sanatçılar kimler oldu?

Çok... Besteci olarak insan önceki tüm müzik hazinesi ile bilinci ve bilinciye tanışıyor oluyor. Ve bu tanışmanın en önemli evresi erken yaşlar. Ben çok erkenden iyi bir müzik dinleyicisi oldum, ve o zamanlar (2 ile 5 yaş arası) beni en çok etkileyen besteciler: Beethoven, Prokofiev, Şostakoviç, Tchaikovsky ve Scriabin oldu...

Her zaman Türkiye'yi çok sevdiğiniz, burada yaşamaktan çok memnun olduğunuzu belirtiyorsunuz. Türkiye aşkınızın kaynağı nedir?

Türkiye'de yaşayan insanlar, çok özel. Manevi anlamda benim her zaman çok etkiliyor.

500'den fazla bestezir yap. Bestelerinizi yaparken nelerden ilham alıyorsunuz?

Küçük yastan itibaren dünyada etkilediğim her şeyi müzik diline tercüme etmeye alışımdır... Onun için beni etkileyen, gönlüme değen her şey bana müzik yapıtıdır.

'HİRS, YARIŞMAK MÜZİSYEN RUH HALİNE AYKIRIDIR'

Bir müzisyen olarak müziğin ölmek isteyen gençlere nasıl önerirsiniz?

Müzisyen olmak bir hayat serüvenidir. Tatlıyol, bostuk yoktur. O bir ruh halidir. Konsantrasyon, yetenek karşı aşk, ve çalışkanlık. En önemli unsurlardır. Kariyer, hirs, başarıya koşma dürtüsü, birileri ile yarışmak veya birilerine bir şey kaptırmaya çalışmak, tüm

bunlar ciddi bir müzisyen ruh haline aykındır, bana göre. Böyle düşünmeyen, böyle konuşa yaklaşmayan elbette binlerce müzisyen vardır. Ama bana göre durum öyle.

İvan Ayvazovskî'nin İstanbul resimleri üzerine yapılan etkinliklerde yer aldınız, yöneticilik yaptınız. Pekî İstanbul'un sizin için neler ifade ediyor?

İstanbul, bence "karışık birliği kamunu" en iyi yansıtan oğullardan biridir. Olağanüstü bir şehir.

Tüm dünya koronavirüs ile mücadele ediyor. Salgın müzik üretimine etkisi sizce nasıl olacak?

Müziği "üretim" olarak bakmayıp, gönlünden bir aşk olarak bakarsak, bu anlamda dış faktörler pek fark etmiyor. Ama müziği icra etmek veya kaydetmek, dinleyici ile canlı olarak buluşmak noktasında sanırım kısa bir müddet olsa da, bir yavaşlama olacak. Sonra yeniden olması gereken haline dönecek.

Karantina süreciyle birlikte sanatçılar üretime daha fazla zaman bulmaya başladı. Sizin de bu süreçte üzerine çalıştığınız yeni projeleriniz var mı?

Yeni projeler yok, ama bu süreç başlamadan önce başladığım projeleri derinlemesine zaman ayırıyorum bu günlerde.

Son olarak bu salgın sürecinde dinleyicilerimize, serüveninize nasıl söylemek istersiniz? Kendinize iyi bakalım, çevremize iyi insanlara moral verelim, iyi duygu ve düşüncelerle üretelim.

Onur ÇAYMAZ

onurcaymaz@hotmail.com

Sıkılma Sakın

OŞİİRİ bildin mi: Yıkılma Sakın. İsmet Özel'in! Hani zorlu bir iş geçmiştir, senin gibi nefli; kalpler aşkdan yanılmış, beyin her sabah bir devrimcin beyni ama ne çare ayağı farkını "donuklaştırmış". Donuklaştırmış. Şairin güzelliği kelimeleri... Yıkılma Sakın'da halan doğuran dünyasına dalınca yararıları kalınca kalırdan kabuğundan söz ediyor. Fakat ne dünyasına daldıysanız kardeşim, şimdilerde balıhına zor çidiyorsunuz...

Özel'in, Üç Tırnaklı Havası'nda "sehrin insan" dediği, özelliği büyük şehiri beşeriyale kalı karantına ilerlediğinde geçici güdeni yeniden fark etmeye, vakit nasa geçiğini-geçilemediğini derinden duyar oldu. Eski ritmi bozdu: Sabah kalk, traş ol, kahvaltı, çay - kahve, ardından metro veya arabaya yabıt otobüs; git işe. Derin mesaki arka, yabıt, yemek arası dedikodular, kuşka kapı önlerinde titreyerek sigara içenlerle yarenilik.

Sonra mutlaka bir şey almaya gidilen AVM'ler; satın almadan mutlu olmayan şehrin insanı... Her şey belirlenmiş, bir zaman yaratmış kendine zaman için. Öğlen, akşam, çileş, yatsı kalışı belliyd. Şehir eskiden her sokaklar demetli, her şeyden önce sokaklar; heyecanlı lambalar, kalırdan gürtülü tüpeler, evlerin ışıkları, garajlarda gürültü, telaş yavaş işkelen. En sevdiğim de işlek kafelelerdir cumartesi akşamları. En son Ankara'dan döndüyordum, Necati Bey'e olan sokakların birinde bulduğum kafebeyi, bu uzak adamla neme çok şey ilham ettiğine şaşır hep şehrin insanı; çay söylemiştim, ilham edilen kineferim eşliğinde Adı Kemal Oulu'na ilk cürnesine çalıyor. Ah o sonsuz civıllar... Oysa Cııııııı, bir pazar öğleden sonrasına dönmüş evim evde tanımlar sıkıntıya.

Şehrin insanı hayatı sığdırmıyordu hiç bir yere, eve sığdırmaya çalışıyor şimd; so-

lakladığıydı bir ay önce, eve bledisi şimdi. Belirli biriydi. Zaman, başkaları tarafından yapılmış. Zor olan başlatı şimd. Veriliyi yaşamıyor artık; zaman, onun oluşturuyor bir şiedir. Derinleşiyor bu yüzden, alıştığı şeyler kayıp gitti ayağından alından. Herkes için demiyorum tabii. Fakat çoğu için doğru. Tüm gün yemeyi yapıyoruz, dışı de izlenimi, doğru dürüst okumuyorduz zaten şehrin insanı, şimdiki okuyacak şey bulamıyor. Şehrin insanı, tutulmaya peşine düşmediği bir şey olmadığını fark etti. Salda... Bir ailesi olduğuna unuttuğu, yanında dışı kalıca bir çocuğun bulunduğunu; eşinin eskiden sevgili olduğunu. Nicedir şimdi, maasgı, oturmuş bir "dizlen" vardı. Şimdi küçükçik, proteini - yavaş bazi bir şey kocaman dünyasını yeniden öğretti. Şehrin insanı saldı. İyidir oysa saldı. Büyük bir hayatın ana kaynağı. Etilikledi dışı çok yetistiren "okumuş" ana babo, etiliksizlik kalıncı kendisi için de bilmece oldu ne yapacağına. Dünmde, zamanda kalmak, bir yarığın, vazodaki çiğün suyuyla saldırmak, fotoğraflara uzun bakmak, derin, derin; baldırda bir izimeyi Venedik'e gitmek gibi düşünmek gerekcekti. Öteceğini bilerek yazıldığına fark etti buluşta şehrin insanı. Saldı!

Nedir saldı? Bir masada kimsede gelseceğini bilmeden oturmak. Her aşkım

resmi ağzından verilen ölüm haberleri, hastalık korkusu, telarlar fark eden yerli bilgisi. Nedir saldı? Kierkegaard, Kahkaha Benden Yana'da şöyle der: "Bunun tarihi ta dünyamız başlangıcına dayanır. Tanrımlı sıklıklar, insanı yaratırdı. Adam yalınlıkta saldıncı Hava yaratırdı. O zamanın derin sıklığı dünyaya girmiş ve nüfusa oranla artırmış. Adem tek başına saldıyordu: sonra Adem ile Hava birlikte saldırdı; sonra Adem ile Hava ve Habi ile Kabil ailece saldırdı; sonra dünya nüfusu arttı ve halklar kitleleri halinde saldı. Kendilerinin eğiliminde için baş göğde değen bir kule yapma fikrine kapıldılar. Bu fikrin bizzatı kendisi kulesinin boyunca saldıncı ve saldıncıların nalen istediklerini korkunç bir delilliydi. Sonra uluslar, şimdiki tipde insanları yurtdışına çıkımları gibi yurtdışına dağıldılar ama sıklıkla devam ettiler." İşte olandır çıkışın sıklığı. Özen, eğilince sanat, aşk, hep bu sayede keşfedildi. Sıklıkla beldi insan derinleşmeyi, derinleşince saldı. Ne müthiş! Bernhard Shaw, şöyle özetledi: "Gerçek su: Özgürlük, sağlıklılık, mutluluk ve patlayışın sıklığındandır... Bir çatlık bulup kendinde, sızmalı insan içine. Vallery, derin düşüncenin kaynağı demiyim şakı. Gogol, bu dünyada sıklıkla iyi der bir hikâyesinde, ne çok sıklıkla, bunu

göze almış kim bilir. Cansever de öyle: "Emalar sıklık sıklık kormuz artık - olsun - Gözlerimiz tozlarımız, kırı / Gidizli yok, bu dünyada böyle sıklıkla iyi / sıklıkla iyi baylar / biz hazır tutulmuş böyle iyi yandığını alev alev / dışı bu tutmuş kalpe-rimizi." Böyle bir şeydir saldı, Dranas'a da baka hele: "Bir biçik saplı durur göğünde, / Hangi su tasına uzansın boş / Hava pıncıresine koşarsın koş / Ayru sıyah günes gözyüzünde." Fakat sıklıkla sakın ya da sıklı... Huzursuzluğun Kitabı'nda Pessoa, bu şen duyuyucu istrap olmadan sırtın çekmek, isteksiz istemek, alı yitirmeden düşünmek, var olmayan taraflardan bütülmek diye tanımlar.

Arsızan arzulamak diye tarif etti Tolstoy. Sıklıkla sakın ya da ne güzel, saldı! Hem qaresit var mı? Yok. Sıklıkla pekşisin varlığını. Kafa karışırmsı sıklıkla; harika, karışın ki ortada kafa olduğu neleliss. Sıklıkcağız, çünkü bu çağ budur. Jung müthiş saptıyor: "Aslında, tüm özel sorunlar, şöyle ya da böyle, çağın sorunlarıdır. İhtilaller; bu da, her öznel sıkıntının, insanlığa özgül genel durumu bağlı olduğunu açıklar." Evren değirmeni, değışim sıkıntından doğuyor çünkü. Sıklıkcağız ki daha fereh günler için çoğalış birikelim sıklıkla. Ya da, saldı!

'VİRUSUN ATASI ABD'

İNGİLİZ genetik bilimci Peter Foster, dünya genelinde elde edilen 160 koronavirüs genetik şifresinin incelendiğini ve A tipi koronavirüsün ABD ve Avustralya'daki hastalarda görüldüğünü açıkladı.

Foster Ulusal Bilim Akademisi'ni (PNAS) yayımlanan araştırmasında koronavirüsün gen haritası hakkında carpıcı açıklamalar yaptı. DHA'nın Çin medyasından aktardığına göre, genetik bilimci Peter Foster, A tipi virüsün, koronavirüsün atası sayılan ve yarasalardan gelen bir virüs olduğunu tespit ettiklerini kaydetti. Foster A tipi koronavirüse ABD'de rastlandığını ve Çin'de görülen koronavirüsün ise mutasyona uğrayan B tipi olduğunu ileri sürdü.

Peter Foster'ın açıklamalarına dayandırılan habere, dünya genelinde elde edilen 160 koronavirüs genetik şifresinin incelendiği, virüsün atası sayılan ve yarasalardan görülen A tipi koronavirüsün ABD ve Avustralya'daki hastalarda görüldüğü ifade edildi. Çin'in Wuhan kentinde görülen vakalarda ise mutasyona uğramış B tipi virüs olduğu ileri sürüldü. Diğer bir koronavirüs mutasyonu olan C tipi virüse ise Avrupa'da rastlandığı ifade edildi.

TEDBİRLER 3 MAYIS'A UZATILDI

İTALYA'da yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına karşı 1 aydır uygulanan sıkı karantina tedbirleri, 3 Mayıs'a kadar uzatıldı.

Başbakan Giuseppe Conte, Başbakanlık Sarayı Çiği'de düzenlenen basın toplantısında, ülkede 7 haftadır devam eden Kovid-19 acı durumuna ilişkin açıklamalar yaptı.

Ülkede 10 Mart'tan bu yana uygulanan sıkı karantina tedbirleriyle ilgili konuşan Conte, "Tedbirler, mevsimsel veriyi, Kısıtlama tedbirleri, 3 Mayıs'a kadar uzatıyoruz. Bu zor bir karar ancak gerekli. Burada tüm siyasi sorumluluğu üstleniyorum. Şimdi vazederecek elde ettiğimiz bütün olumlu sonuçları kaybederiz ve biza dönme riskiyle karşı karşıya kalırız." ifadelerini kullandı.

KADEMELİ GEÇİŞ

Conte, 3 Mayıs'tan sonra ithiyatı biçimde kademel olarak daha önce tanımladığı "2. aşama"ya geçiş için çalışmaların cökten başladığını ileri aktardı.

Conte, alıveriş, iş ve da sağlık gibi geçeri bir neden olmadan eden ayrılmanın yasak olma-ya devam edeceğinin altını çizdi.

"Virüsün yeniden yayılmasını önün vere-meyi" diyen Conte, Hristiyan aleminin bu hafta kutlayacağı Paskalya Yortusu dolayısıyla virüsün yayılmasını konusunda çok dikkatli ol-man gerektiğini vurguladı.

Conte, 14 Nisan'dan itibaren kurtarıye, kış-tapalar, bebek üniformaları satan mağazaların de-oranmek ve tarmak alabak üniformalar satan dükkanların açılmasını önün vereceklerini bildirdi.

313 HUZUREVİNİN 121'İNDE VAKA VAR

İSVEÇTE'ye yasal insanlar arasında yeni tip koronavirüs kaynaklı ölüm oranının, ülkedeki ortalama yaş süresince 0,0002'den fazla olduğu bildirildi.

İsveçli genetik Prof. Yngve Gustafson, Aftonbladet gazetesine yaptığı açıklamada, "Önümleride haftalarda korkunç karinekar görecek. Bu ölümün önüne önlenmelidir."

Huzurevlerinin gerek bir koronavirüs yuvasına dönüştüğünü Stockholm'de, salgından ölen 70 yaş istisi kişilerin yaklaşık yüzde 40'unun huzureverlerinde yaşadığı kaydedildi.

313 huzurevinin 121'inde koronavirüs tespit edildiği ifade edilen habere, İsveç'te salgın başta Norveç olmak üzere komşu ülkelere göre çok daha hızlı yayıldığı kaydedildi.

Çin'den 131 ülkeye yardım

ÇİN Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Zhao Lijian, Çin'in 131 ülke ve uluslararası örgüte salgına mücadele malzemeleri sağladığını ve ülkedeki salgın önleme ve kontrolü çalışmalarını yerine getirmek için kısıtlı uluslararası topluma yardım sağlamaya devam edeceğini belirtti.

CRI Türk'ün haberine göre, Zhao Lijian önceki gün düzenlenen basın toplantısında Çin'in diğer ülkelere sağladığı yardımlarla ilgili bilgileri paylaştı.

Zhao Lijian, Çin'in 127 ülke ve 4 uluslararası örgüte maske, koruyucu giysi ve test kiti gibi yardım malzemeleri sağladığını Dünya Sağlık Örgütü'ne 20 milyon dolar bağışlayarak, 11 ülkeye 13 uzman ekibi gönderdiğine ve 150 den fazla ülke ile 70 den fazla video konferans yaptığını açıkladı. Çin'deki yerel yönetimleri, şirketleri ve sivil toplum kuruluşlarının yüzde fazla ülke ve uluslararası örgüte tıbbi malzemeler bağışladığı bildirildi.

ŞİRKETLER ARASI İŞBİRLİĞİ

Zhao Lijian, bazı ülkelerin diplomatik yolla Çin'den tıbbi malzemeleri satın alma talebinde bulunduğunu, buna karşın Çin hükümetinin ihracatçıları önderliğini, denetim departmanları tarafından onaylanan tıbbi malzeme üreticisi firmaların listesinin açıklandığını belirtti.

8 Nisan itibarıyla, 58 ülke ve bölge ile 4 uluslararası kuruluşun Çinli şirketlerle tıbbi alim sözleşmeleri imzaladıklarını hatırlatan Zhao Lijian, daha fazla ülkenin de Çinli şirketlerle çeşitli yollarla iş birliği yaptığını söyledi.

TİBBİ MALZEME İHRACI

Dışişleri Bakanlığı sözcüsü tarafından

verilen bilgilere göre, Çin, yaklaşık 3 milyar 860 milyon maske, 37 milyon 520 bin adet koruyucu giysi, 2 milyon 410 bin adet kızıltörtemi termometre, 16 bin set ventilatör ve 2 milyon 840 bin Kovid-19 test kiti ve 8 milyon 410 bin adet koruyucu gözlük dahil 10 milyar 200 milyon yuan (yaklaşık 1 mil-

yar 450 milyon ABD Doları) değerinde tıbbi malzeme ihraç etti.

Ote yandan Çin hükümetinin gönderdiği 10 uzmandan oluşan bir ekip çok sayıda tıbbi malzemeyle önceki gün Kazakistan'a ulaştı. Ekip, Kazakistan'da 15 gün çalışacak.

New York Times gazetesi, ABD'de salgının merkezi haline gelen New York eyaletindeki huzureverlerinde yaklaşık 2 bin kişinin hayatını kaybettiğini ve yetkililerin tesislerin yetersizliğini bilmesine rağmen gerekli önlemleri almada başarısız olduğunu yazdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

NEW YORK Times gazetesinin dün Amy Julia Harris, John Leland ve Tracey Tully imzasıyla yayımlanan haberinde, New York eyaletindeki huzureverlerinde 2 bine yakın kişinin hayatını kaybettiği yazıldı.

Haberde yetkililerin New York'un 613 lisanslı bakım evinin yarasından fazlasında koronavirüs kaynaklı toplam 4 bin 630 vaka ve 439 ölüm bildirdiği kaydedildi. Ayrıca New Jersey'deki huzureverinde de 252 kişinin hayatını kaybettiği öğrenildi.

VAKA SAYISI DAHA YÜKSEK

Haberde huzureverlerindeki vaka sayısının ise açıklanan daha yüksek olduğu çünkü bütün bakım evlerinin test imkanı olmadığı öne sürüldü. Sektördeki kişilerin eyaletteki bir bakım evinde Kovid-19'a hastalar olduğunu söyledi bildirildi.

Haberin spotunda ise şu ifadelerle yer verildi: "Yetkililerin yapıldığı ve özellikle yaşlıların salgına karşı savunmasız oldukları biliniyor, ancak buna rağmen ölümünü durduramada başarısız oldular."

HUZUREVİNİN ODASINI MORG YAPILAR

Haberde bölgedeki bazı huzur evlerinin örnekler verildi: Brooklyn'deki Crown Heights Bakım ve Rehabilitasyon Merke-

zindeki işçiler, testiste 15'ten fazla kişi koronavirüs sebebiyle öldükten ve cenaze evleri dolduktan sonra, bir odaya geçici morga dönüştürüldü. Zorunda kaldı. New Jersey'deki Elizabeth Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde virüs sebebiyle 19 kişinin öldüğü katan 54 kişiden 44'ünün de hasta olduğu bildirildi. Paramus'taki New Jersey Gök Ev'i'nde ise 13 kişinin öldüğü kaydedildi.

TİBBİ EKİPMAN KİTLİĞİ

Virüsün en çok da bakım evlerinde ve diğer tesislerdeki yaşlılar için acımasız olduğu ifade edilen habere, kronik yetersizlik,

koruyucu ekipman kıtlığı, çalışanlar ve sakinler arasındaki sürekli fiziksel temas da sal-

gın tehdidini artıran faktörler olarak gösterildi.

Eyaletin vaka sayısı tüm ülkeleri geçti

Diğer yandan New York eyaletinde vaka sayısının tüm ülkeleri geride bırakarak 162 bine yaklaştığı kaydedildi. İtalya'daki Kovid-19 vaka sayısı İspanya, İtalya ve Almanya'yı bile geçti.

New York Valisi Andrew Cuomo düzenlenen basın toplantısında, peş peş rekor sayıda ölümünün yaşandığı eyalette son 24 saatte 777 kişinin hayatını kaybettiğini, toplam ölümlerin 1 bin 844'e çıktığını söyledi.

YARIM MİLYONU GEÇTİ

Johns Hopkins Üniversitesinin paylaştığı verilere göre ise, ABD genelinde 18 bin 586

kişi virüs nedeniyle hayatını kaybetti. Üniversite, ülkedeki toplam Kovid-19 vaka sayısını da yarım milyonu geçtiği ve 500 bin 339 vakamın tespit edildiği bilgisini paylaştı.

Kovid-19'a Mücadele Görev Gücü'nün, Beyaz Saray'da düzenlenen basın toplantısında ülkedeki durumu değerlendiren Trump, "Ölümüz büyük bir felaket ve acının ortasında acı durumun iyileşme gücüne dair güçlü işaretler görüyoruz" dedi.

800 BİN ESKİ ASKER GÖREVE ÇAĞRILDI

Ote yandan ülkedeki vahim durum se-

behiyle, ABD Kara Kuvvetleri Komutanlığı, eski askerleri Kovid-19 salgınıyla mücadele için görevle geri çağırıldığını açıkladı. ABD Kara Kuvvetleri İncin Kaynakları Komutan Yardımcısı Tuğgeneral Twanda Young, komuta ilgilili yaptığı açıklamada, "Geçen ay Kara Kuvvetleri, 800 bin eski askere ulaştı ve onlara salgına mücadelede destek vermek üzere görevle dönmeye çağırıldılar. Şimdiye kadar çeşitli meslek gruplarından 25 bin asker, Kara Kuvvetlerine tekrar katılmak için gönüllü oldu" ifadelerini kullandı.

Suriye'de salgına ve emperyalizme karşı mücadele

BÜŞRA EZGİ- NURCAN ÖZDEMİR

SURİYE'de yeni tip koronavirüs (Kovid-19) sebebiyle 2 kişi hayatını kaybetti. Vaka sayısının ise 19'a yükseldiği bildirildi.

Ülkede Kovid-19 kaynaklı ilk ölüm 26 Mart'ta görüldü. Suriye Sağlık Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Acil servise kaldırılan bir kadın hayatını kaybetti. Yapılan testler sonucu kadında Kovid-19 tespit edildi ve virüs nedeniyle ilk ölüm gerçekleşti" ifadelerine yer verildi.

ÖNLEMLER HIZLI ALINDI

Suriye virüs ile mücadele yayılmaya başladığı andan itibaren önlemleri almaya başladı. 25 Şubat'ta maske ihraçatı durduruldu, maske ve dezenfektan ticareti arttırıldı. 14 Mart'ta okullar 2 Nisan'a kadar tatil edildi, virüsün ülkeye girmesinin ardından okulların kapalı kalacağı tarihi 19 Ocak'ta kadar uzatıldı. Çalışma saatleri 09.00'dan 14.00'a kadar olmasına karar verildi. Kafeler, restoranlar ve sinemalar ve bunlar gibi kalabalık mekânlar önlem amaçlı geçici süreyle kapandı. Virüs ülkeye girmesi hemen iki gün sonra ülkede 18.000-20.000 saati arasında okullar şeklinde kısmi sokaka çıkma yasağı uygulandı. Başlıklarla 25 Mart'tan itibaren tamamen sokaka çıkma yasağı ilan edildi.

Bu kapsamda, şehirlerarası seyahate de kısıtlama getirildi. İl merkezleri ile il beldeleri ve kısıtlı alanlar arasında, 29 Mart'tan itibaren geçici olarak sokaklarda hareketi kısıtlandı, ancak izin alınarak bir bölgeden bir bölgeye gidilebilir.

Virüsle mücadelede kapsamlı ve cezalandırıcı olduğu yönünde azaltarak adına Suriye hükümeti geçici olarak karar aldı. Bu karar ile 70 yaş ve üstü kronik rahatsızlığı olan vatandaşlar tahli edildi.

SAVAS SAĞLIK SİSTEMİNİ YAPILAR

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Suriye'nin direnir tıbbi tesisler için merkezde olmasından dolayı koronavirüs tehdidini çok yüksek olduğunu dile getirdi. Ülkede yıllardır süren iç savaş sebebiyle sağlık sistemi çoklu bölgede zayıf ve iş-

lemeye halde. Yeterli test kitinin olmaması da vakaların tespiti ve virüsle mücadelede engellenen bir unsur. Alınan tedbirler ne kadar sıkı olsa da, salgına mücadelede tıbbi malzeme eksikliği kritik bir etken.

Test kiti sayısının sınırlı olması nedeniyle, vakaların belirlenmesinde sorunlar yaşanıyor. Uzmanlar gerekçe vaka sayılarının daha fazla olabileceği konusunda uyarıyor.

TEK TARAFI YAPTIRIMLAR KALDIRILIN

Suriye Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği'nin (AB), temel insan haklarını ihlal eden tek tarafı yaptırımlar kaldırmasını gerektirdiği kaydedildi. Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamasında, "Halla bu yaptırımlardan mustarı olan Suriye, ABD ve AB tarafından politik sebeplerle, uluslararası hukuka açık bir şekilde ihlal ederek ve temel insan haklarından mahrum bırakarak başta banka havalatelerine karşı uygulananlar dahil olmak üzere her türlü yasadışı yaptırımlar kaldırılmasını önemi kararlaştırılan ülkelere ve kuruluşlara katılıyor" denildi.

Suriye'de tek tarafı yaptırımların sonlanması, bazı AB üyeleri de dile getirmişti. Şu sözlerin de sadece kağıt üzerinde kaldırıldığı belirtilen Suriye Dışişleri Bakanlığı, ülkenin sağlık ile yapışın bu tek tarafı yaptırımların altından kalkabileceği konusunda olduğunu söyledi.

BİR İL YASANDI

Abu Dabi Velaht Prensi Şeyh Muhammed bin Zayed Al Nahyan ile Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad arasında bir telefon görüşmesi oldu. Bu görüşme, 2011'den bu yana yaşanan bir ilk olma özelliği taşıyor. Şeyh Muhammed bin Zayed Twitter hesabından görüşmeye ilişkin yaptığı açıklamada, "Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'la bir telefon görüşmesi gerçekleştirildi. Görüşmede koronavirüs salgını etrafında ele alındı. Bu istisnai durumlarda Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) kardeş Suriye halkını desteklediğini ve yardım edeceğini bildirdim. İnsani dayanışma, zor zamanlarda her şeyden önce gelir. Kardeş Arap ülkesi Suriye, bu kritik koşullarda yalnız kalmayacak" ifadelerini kullandı.

İki ülkenin arasındaki diplomatik kopukluk, Birleşik Arap Emirlikleri'nin 2018 yılında Şam Büyükelçiliği'nin yeniden açmasıyla canlanmıştır.

ATLANTİK BASKIYA DEVAM EDİYOR

Salgın zamanı da ABD'nin Fırat'ın doğusunda bulunan El-Tarif Askeri Üssü'nde askeri varlığı ve faaliyetleri devam ediyor. Müttefikli İsrail de Suriye topraklarında İran noktası hedef alan hava saldırılarını yapıyor. Bu ülkelerin ekonomik yaptırımlar konusunda tutarlılığı değişime gibi bir niyetleri görünüyor. Bununla birlikte ABD, Suriye'yı yönelik 'Sezar Suriye Sivil Kuruma Yasağı'na hazzarı ayı ortalarında yürürlüğe koyacak. Aynı şekilde Batı ülkeleri, Haziran ayında yayımlanacak Suriye Askeri Üssü'nde Şam ile normalleşmenin teşvik edilmesi ve İslami yasadışı önlemler için Suriye ülkeleriyle de temas geçti.

Amerika Birleşik Devletleri, Suriye üzerinde baskılamada devam ederken kendi gücünü de bölgede diri tutmaya hedefliyor. ABD öncülüğünde İŞİD karşıtı koalisyon, Suriye'de Demokratik Suriye Güçlerini (DSG) kontrolünde olan Haseke ve Şadad'daki hastane ve hapishaneleri yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgına karşı kullanılmak üzere 1 milyon 200 bin dolar değerinde malzeme sağladıklarını bildirdi.

Sözde İŞİD karşıtı koalisyonun sivil işlerini de sorumlu direktör yardımcısı Albay Brian Henderson'ın, "Kalcı kışımında bu pandeminin de ötesine geçiyor ve DSG'nin, Suriye'nin kuzeydoğusunda istisrar ve güvenliği sağlama misyonunu için kritik" ifadelerini kullandığını diletti.

ABD Savunma Bakanlığı, bu yıl Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasağı olarak bilinen savunma bütçesi kapsamında DSG kontrolü altında bölgelerde iş ve ekipman yardımı sağlıyor. ABD, Suriye konusunda pandemi misyonunu daha firsata çevirmeye hedefliyor.

DOSTLUK EİL UZATILMI

Burada en büyük ve en acil görev Türkiye Cumhuriyeti'ne düşmektedir. Salgın sonrası dünya genelinde gelişen ilişkilerin, ittifakların değişeceği ve dağılacağı değerlendirilmeli yalıyor.

Krizi bir kenara bırakarak, Türkiye ve Suriye'nin ilişkilerinin gelişmesini iş salgını büyük bir fırsat. Test kitleri konusunda sorun çeken Suriye'ye ilk yardım el Türkiye'den gidebilir. Türkiye sadece Resul-Ayn, Azaz, idlib gibi yerlerde değil, Suriye hükümetinin de çıkarını ihtiyaç duyduğu merkezlerde de çalışmalı, yardım göndermelidir. Salgın sonrası yaşananlar gelişmeler de göz önünde bulundurularak Türkiye jeopolitik dengeleri dikkate almalı ve bu noktada çalışmalıdır.

Mehmet Erenler Aydınlik'a konuştu (4):

'Ben halkın adamıyım'

'Askerde Kurmay Albay Suat İlhan bana komutanlığının sözünden çıkma, diye nasihat verdi ben de ona ülke sevdamızın kaynağını anlattım: Ben de asker çocuğuyum... Ülkemizin türkü sevgisi en başta askerlikten kaynaklanıyor, Mustafa Kemal Atatürk'ten kaynaklanıyor. Biz o aşkla o Cumhuriyet ruhuyla büyüdük'

Türküler Arşivi

EMİNE SAĞLAM AKFIRAT

SAZ ve türkü ustalarımızdan Mehmet Erenler, söyleşimizin bu haftaki bölümünde, iki yıl süren askeriğini anlatıyor. Bu arada, 60'lı yılların sonlarından kesitler sunuyor Erenler. TRT sanatçılarının askerde olduğu, Ankara'da sıyasetçilerle muhabbetini, karışıklı sevgiyi, saygısı anlatıyor...

Mehmet Erenler, geçen haftaki bölümde TRT'ye girişini anlatmıştı. Kaldığımız yerden devam edelim:

1967 TEMMUZUNDA BURDUR

■ Bu arada askerlik çağınız da gelmişti...

Evet. 1967 Temmuz ayında Burdur'a askere gittim. Askerlik 24 aydı. İki senem Burdur'da geçti. O arada radyoda ses kayıtlarının devamlı yayınlanıyor. İsimler anons edildiği her gün radyoda isimim geçiyor. O kadar halkın kulağında yer etmiş ki herkes beni tanıyor.

Askerde başka yere tayin olurum diye sızma götürmemiştim. Sadece kabak kemecan yanımda. Burdur tren istasyonunda indim. Daha önce birkaç kez turneleye Burdur'a gelmiştim. Buraklı bilyordum. İstasyonun yanında bir gazino vardı. Bir bakıma kısa süreli garsonlar, bunlar askeri mi diye düşündüm. Birisi "Kardeş asker misiniz?" diye sordu. "Evet" dedim. "Nerden geliyorsunuz? Ne iş yapıyorsunuz?" diye sordu. "Ankara'dan geliyorum. TRT'de sanatçıydım" dedim. Oranın gazino olduğunu

nu da bilmiyordum. Yoksa söyler miydim hiç! "İsmi nedir?" dedi. "Mehmet Erenler" dedim. "Aaa biz sizi çok iyi tanıyoruz" dedi. "Gökçe Tüfekçi'yi tanıyor musunuz?" dediler. "Evet Nida Tüfekçi'nin kardeşidir. Canım çigirir arkadaşımıdır" dedim. Hem Mehmet Erenler geldi buraya diye başgüraya başladım.

Gökçe Çavuş koşu koşu yanıma geldi. Beni görünce nasıl sarkıtlı anlattım... Hayır! Gökçe ne yaparsanız burada" dedim. "Çavuş olarak askerliğimi yapıyorum" dedi. "Eyaah Gökçe kimseye söyleme TRT'den olduğumu" dedim. Dedim ama, orada kurmay albay oturuyorsun. Gökçeyi çağırın, kurmay albayı da çağırın. TRT'den bir sanatçı geldi vs. diye. Halk müziğini de öyle bir seviyoruz ki, benim de hastamın, Albay "Alın hemen bana getirin" demiş. Daha ben tuguyla teslim olmuştum.

'BEN DE ASKER ÇOCUĞUYUM'

İbrahim Can: O zamanlar radyonun gücü televizyondan daha mı fazlaydı?
Aynen. Gökçe "Seni Allah gönderdi. Benim dört ayım kaldı. Her şeyi sana devredeceğim" dedi. Subay gazinosunun tablodutundan, halk müziği, sanat müziği, batı müziği her şeyden ben sorumlu olacağımış yanı.

Kurmay albayın, Suat İlhan'ın yanına gittik. Beni görünce ayağa kalktı ve "Hoş geldin evladım" dedi. Gökçe, Albayın karşısına esas duruşta. Ben yanına oturdum. "Nereden geliyorsunuz?" dedi. Ankara'dan dedim. "Bak evladım. Burası asker çağı.

Sen temiz bir aile çocuğuna benziyorsun. Burada kendine çok dikkat edeceksin. Herkesin dediğine bakmayacaksın. Komutanlar ne diyor ona yapacaksın. Onun dışına çıkmayacaksın" diye nasihat verdi.

Ben de "Efendim, babam da astsubaydı, asker çocuğuyum. Dedem de çavuştu. Ben askerliği çok severim. Ruhumda askerlik var. Ülkemizin türkü sevgisi en başta askerlikten kaynaklanıyor. Mustafa Kemal Atatürk'ten kaynaklanıyor. Biz o aşkla o Cumhuriyet ruhıyla büyüdük" diye ülke sevdamızı uzun uzun anlattım.

Dedi ki "Evladım sen Ankara Radyosu'nda mısın. Senin ismini duyuyorum. Sazı güzel çaldığını biliyorum. Takip ediyor seni. Artık burada bizi meslin." Balayı tassa vurduğumu anlamışım. Kaçacak yer yoktu tabi. Döndü Gökçe'ye: "Erenler'i tuguyla teslim etmeyeceğiz burada. Mustafa Feridun üstemene selamını söyleyin, birincisi bölüğe kayıt yaptırın." Gökçe "Emredersiniz komutanım" dedi. İndiğim gün Cumartesiydi. Akşam gazinoda eğlence vardı. Burdur'un bütün mülleri erkani, valisi, belediye başkanı, doktorlar, avukatları akşam gazinoda olacaktı.

'ASKERİYE AYDINLANMACILIĞIN ÖNCÜLÜĞÜNÜ YAPTI'

İbrahim Can: Bu askeri gazinolarda askerler, Türkiye'nin aydınlanmacılığın öncülüğünü yaptı her yerde.

Evet her zaman her yerde bu görevi yerine getirdi askeriyeye. Sonra devam etti komutan: "Gökçe Erenler'in geldiğini benden başka hiç kimse duymayacak." Tugay komutanına durumu ilk kendisi izah edecekti tabi. Tugay komutanı tuğgeneral de beni kurmay albaydan daha çok sevmişti. Nereden nerece... Samimiyetle söylüyorum bunları. Tugay komutanının adı Remzi Tetik. Bir tik hareketi vardı. İki sürekli hareket halinde.

Bizden evvel dört sen, beş sen askerlik yapıpıyorduk. Bu ülkenin ayakta kalmasını kim sağlayı? Allah rahmet eylesin hepsine. Bu komutanlar, bu ordu, bu Mehmetçikler. İste saz çalarken böyle duygularla çalıyor. Uzun havada hep o duygularla çalıp, söylüyor.

Otuz gün, kırk beş gün turnelerle ülkemizi toprağına karşı karış gezdim. Hem de dört mevsim. Öt metre karda Muş'a gittiğimi biliyorum. Üçümüzde greyderler yüz açıyor, bu konsere yetişmeye çalışıyor. Muş'a gittiğimizde büyük bidadan ters çevirip soba gibi yakmışlardı. Bidadan etrafı nar gibi kızardı, yine de ısınmazdık. Derece ekiz otuz...

Kurmay Albay Suat İlhan sivil hayata geçtikten sonra Atatürk'tün kurmuş olduğu Türk Dil Kurumunun Başkanı oldu.

İbrahim Can: Tabi. Atatürk'tün komutanı. Atatürk'Her şey olabirsiniz; ama sanatçı olamazsınız" demişti.

Evet, aynen... Gece gazinoda, tugay komutanının yanına gittim. Hanımı ile birlikte ayağa kalktılar. Ben de tabi ellerinden optim. O da benim yanaklarıma öpti. Sonra bana alay komutanı gibi nasihatler verdi. Ve ayrıldılar. Ben gazinoda iki gün misafir ettiler.

Ertesi gün Pazar. Yine gazinoda eğlence var. Pazar günü daha farklı türküler söyledim. Gökçe bir yerden saz bulmuş. Ben de bağlamayla çalıp söyledim. Daha çok hoşlarına gitti.

Beni Feridun komutanıma teslim ettiler. Kurmay Albay, Feridun üstemene talimat vermiş. "Erenler'e bir fiske gelirse sizi buradan sürenim" demiş. Feridun üstemine "Mehmetçigim sen eğitim görmeyeceksin. Benim bölüme yazılacaksın. Sacların kesilmeyecek. Subay gazinosunda kalacaksın. Subayların tablodut işletmesini sana veriyoruz. Müzisyenlerle ilgilenip onları çalıştıracaksın. Disiplini sen sağlayacaksın" dedi.

ASKERLERE MORAL KONSERLERİ

■ Askerlere konser verdiğiniz mi?
Burdur'da askerlere çok moral konserleri verdik. İsparta'da konserler verdik. Bizim timen oraya bağlıydı. İlerleyen zamanlarda yüz yirmi kilometre uzaklıktan Antalya'ya askerlere konser vermeye gittik. İsparta'ya gittik, timence konser verdik.

HAFTAYA: ERENLER'İN DERLEDİĞİ TÜRKÜ: EL CEK TABIP SİNEM ÜSTÜNDEM.

Türküyü dinlemek için QR kodunu telefonunuzdaki uygulamadan okutunuz.

Mehmet Erenler meşhur etti:

'Ayaş yollarından aştım da geldim'

Ayaş yollarından aştım da geldim
Boyunu boyuma ölçtüm de geldim
Güzeller içinden seçtim de geldim

Yandım Allah yandım yandırma beni
Derin uyuklardan kaldırma beni
Seviyorum diyerek gandırma beni

Ayaş yollarında kervanım mı var
Beni öldürmeye fermanım mı var
Ağlamaya sızlamaya dermanım mı var
Yandım Allah yandım yandırma beni
Derin uyuklardan kaldırma beni
Seviyorum diyerek gandırma beni

Ayva çiçek açmış yaz mı gelecek
Gönül bu sevdadan vaz mı geçecek
Bana ettiklerin az mı gelecek

Yandım Allah yandım yandırma beni
Derin uyuklardan kaldırma beni
Seviyorum diyerek gandırma beni

Yöresi: Ankara
Kaynak: Zekeriya Bozdağ
Derleyen ve notaya alan:
Mehmet Erenler.

Ayvalar çiçek açıyor sevdalılar vazgeçmiyor

"Ayva Çiçek Açmış...", baharın gelişiyle beraber içimizi kıpır kıpır eden türkülerden biri. Ankara yöresine ait türküde iki sevgilinin hikayesi anlatılır. Adlarını bilmediğimiz iki aşkattan erkek olanı iş bulabilme ve daha iyi bir hayatın kapılarını aralamak için şehir dışına gitmek zorunda kalır... Sevdalısı bunu hiç istemese de curesizdir. Ayrılık hasreti giderek büyümektedir ve bir gün teyzesi bu güzel kızımıza "O'nu öldürdün mi?" diye sorar. Kızımız sevgisine olan hasretini bir nebeze bastırabilmek için bahçeye çıkar ve ayvaların çiçek açtığını gördüğünde bu türküyü yakar... Türküümüz anonim olarak bugünlere gelmiş ve hepimizin çok küçük yaşlarda öğrenip hâlâ diline doladığı türkülerden olmuştur...

En büyük hizmet halka hizmettir

■ Asker dönüşü neler yaptınız?

Askerden döndükten sonra ben on dört ay dışarda belledim. Gelir gelmez radyoya girecektim, kadro hazır dediler. Benim radyoya girebilmem için içinden devamlı genel müdürle görüşüyordum. O arada Nida Tüfekçi, Yavuz Top'u gönderiyor İstanbul'dan. Ben Ankara'da oturuyordum o zaman. Benim radyoya giremediğini duyuyordum tabi... Nida Tüfekçi beni İstanbul radyosuna almak için genel müdürle baskı yapmış.

Ankaran birinci yıl geçti. Tekrar sınav açıldı. Dilekçe verdim. Kazandım ve Ankara radyosunda başladım. Kadrolu olarak. 1980 yılında kendi isteğimle dilekçe vererek İstanbul radyosuna geçtim. Ama Ankara radyosundan beni önce bırakmadılar. Bütün yük benim omuzlarımda. İsmim çok titiz. Mehmet Erenler İstanbul'a gidemez, dediler. O zaman da TRT Genel Müdürü Doğan Kasıroğlu idi. Ben dilekçe verdim. Ankara'da da o kadar çok sevenlerim var ki. Milletvekilleri, bakanlar... Rahmetli Turan Güneş gazinosuna gelirlerdi. Ben uzun havayla açs yaptığım zaman gazinosuya gelirlerdi, Nuri Bayar, Saadetdin Bilgiç hepsi. Fahrettin Aslan'ın Köş gazinosu vardı Ankara'da, hepsi oraya gelirlerdi. Nuri Sezginiz gelirdi, Ümit Tokcan gelirdi, Ahmet Sezgin gelirdi, Mehmet Erenler ekibi gazinoda, saz ekibim vardı.

Süleyman Demirel o dönem başbakanıydı. Beni Ecevit de severdi, Türkeş de severdi, Erbakan da severdi, Demirel de severdi. Ben halkın adamıyım.

İSTANBUL'A GELİŞ...

■ Benim için vatan önemli diyorsunuz?

Evet. Ben halkın adamıyım. Halkına hizmet

met benim için en büyük hizmettir!

Sonra Ankara'da Kemal Güneşer vardı. Demirel'in özel kalemiydi. O da benim hastam. Ben dilekçe verdim. İki ay geçti. Kemal Güneşer gazinosuna gelmişti. Ona "Ki aylar dilekçe müdürün önünde" dedim. "Ailemle de konuşum. İstanbul'a gitmeyi düşünüyorum" dedim. Dedi ki "Mehmetçigim yarm Başbakanlığa geliyorsun, bana uğruyorsun". Daha önceden Ümit Tokcan'la birlikte Saadetdin Bilgiç'in evinde Süleyman Demirel'e konser vermiştik... Ertesi gün Başbakanlığı geldi. Geldiğini telefona bildirdiler. Hemen yukarıya, odasına çıkarttı

beni. Demirel de yanındaki odada oturuyordu. Telefonu aldı TRT Genel Müdürü'nü aradı. "Mehmet Erenler İstanbul'a gönderiyorsunuz" dedi. Ve inanamazsınız anında imzadan çıkış.

İstanbul'a geldik. Burada öyle bir ekip oluştuk ki. Nida Tüfekçi, Yücel Pasmaklı, Arif Sağ, Tuncer İnan, Hamdi Ozbay, Mehmet Erenler, Ümit Tokcan. Öyle bir ekip kurduk. Solistler bizi bekliyor. Plaklara gidiyoruz, albümlere, kasetlere gidiyoruz. Gazinolara gidiyoruz. Nefes alacak durumda değildik. Öyle bir ömür geçti. Yaş yetmiş beş oldu. Rüya gibi geçti.

Karantina antrenmana engel olmadı

TÜM dünyada etkisini gösteren yeni tip koronavirüs (Kovid-19) sağlık tedbirleri kapsamında yurt dışından Düzce'ye getirilerek yurda yerleştirilen milli atlet Tuğba Güvence, 14 günlük karantina süresini doldurmasının ardından evine gönderildi. Tokyo Olimpiyatları hazırlıkları kapsamında Etiyopya'da kamp yapan 6 milli atletten biri olan Tuğba Güvence, 14 gün önce yerleştirildiği Necla Pekolay Yurdu'ndan karantina süresini tamamlayarak ayrıldı.

'KENDİMİZİ YALNIZ HİSSETMEDİK'

Tuğba Güvence, yurttan ayrıldıktan sonra yaptığı açıklamada, karantina süresince Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından gönderilen konduyör aketleriyle ödensizde çalışmalarına devam ettiğini anlattı. Etiyopya'daki milli takım kampında Tokyo Olimpiyatları'nı hazırlanırken, tüm dünyayı saran kor-

navirüs salgını yaşadıklarını dile getiren milli atlet, şöyle konuştu: "Olimpiyatların ertelenmesiyle Türkiye'ye geri çağırıldık. İstanbul'da da Düzce'ye getirildik. 14 gün benim için çok geçti. Bize gerçekten çok iyi bakıldı. Her gün sağlık kontrollerimiz yapıldı. Yemeklerimiz düzenli şekilde verildi. Burada kendimizi yalnız hissetmedik. Yurtta çalışan personel bizi güleryüzle karşıladı. Onlara da çok teşekkür ederim."

"Gençlik ve Spor Bakanlığımıza teşekkür ediyorum" diyen Tuğba, "Dördüncü gün bize birtakım spor ekipmanları gönderildi. Ekipmanlarla antrenman yapmaya çalıştık. Koşmadım ama bir şekilde vücudumu hareket ettirdim. İstanbul'da yaşıyorum. Dönüşümde kendimi evde izole edeceğim. Sürecin tamamlanmasını bekleyeceğim. Antrenmanlarımızı evde yapmaya devam edeceğim" ifadelerini kullandı.

Futbol masalı

İSTANBUL'da üç sene öncesine kadar 800 amatör futbol kulübü varken bugünde bu sayı 1000'i geçti. Ve üç sene önce 90'ı geçen stat sayısı bile yetersizken, şimdi mevcut statların yıklanmasından dolayı, amatör futbolun hizmetinde sadece 60'a yakın stat kaldı. TFF'nin programı gereği, lige katılmak için büyükler kategorisi hariç diğer yaş gruplarında üç takımla müsabakalara girmenin zorunlu olmasından dolayı, 65 takıma bir saha düşüyor. Hal böyle iken, şanslı olanlar sahaya dörde bölerek haftada iki, bilemedini en çok üç idman yapıyor, saha bulamayanlar ise yollarla koşuyor.

Dünyada en çok turistin ziyaret ettiği şehir olan Paris'te sadece 15 alışıyeri merkezi varken İstanbul'da bu sayı 136. Paris'te stat sayısının azlığı yüzünden sahaya dörde bölüp antrenman yapacak ya da saha bulamajında yollarla koşacak maçlara hazırlanacak hiçbir amatör takım yok. Fransa'da 69 amatör kulüp var ve bu kulüpler 17'erli olarak 4 gruba ayrılır, ağustos ayından mayıs ayına dek maç yapmaktalar.

Bizde saha sayısının yetersizliği yüzünden maçlar iki, bilemedini en çok beş ay gibi kısa bir sürede biterken Fransa'da on bir ay futbol oynuyorlar. E hal böyle olunca da, doğal olarak Fransa, dünya ve Avrupa Şampiyonalarının daimi katılımları olarak kupaları kazanıyor. Ülkemizde ise yapılması gereken tek şey, ya stat sayısını artırmak ya da amatör takım sayısını azaltıp kaliteyi yükseltmek. Başka çare yok!

Sporla kalkınmış ülkelerin tamamının tesisleri yeterli durumda. "Tesisleri yıkalım da gökdenler ve AVM'ler dikelim" demezler ve elde olana sahip olurlar. Ek olarak, iyi statlar da yaparlar. Biz ise yenilerini yapmayı geçtin, mevcut statları yıkıp beton binalar dikiyoruz.

GAZİOSMANPAŞA VE KARTAL GEREĞİ

İstanbul'un Gaziosmanpaşa ilçesindeki 4 stadı birden yıkıp yerine bir tane bile stat yapılmadı. Bir milyon nüfuslu ilde uzun yıllar profesyonel liglere hizmet veren Gaziosmanpaşa stadını da yıktı. Yıldıztepe, Karayolları ve Sıhhiye sahalarını da... Formasını giydiğimiz zaman çokte vaha diye adlandırdığımız tesisleriyle Galatasaray'a Mustafa Sarp ve Saffet Akçıl'ı, Fenerbahçe'ye Sedat Balci ve Saffet Akbaş'ı, Karabükspor'a Enver Şen'i, Gençlerbirliği'ne Erol'u, Kayserispor'a İlhan'ı veren ve daha yarmakla isimleri köşerme sıgırmayacak nice futbolcuları ülke futboluna armağan eden Gaziosmanpaşa'nın stadının yıkılması inanılır gibi değil...

Peki Kartalspor'un maçlarını oynadığı stada ne demeli? Burası da önceleri amatör ligler olmak üzere uzun yıllar profesyonel liglere hizmet etti ama sonunda rantla kurbani gitti ve yıkıldı. Oysa Servet Çetin, Ejazmen Kökçü, Volkan Demirel, Ölcühan Altın, Burak Akbaş, Emre Özgür gibi Süper Lig'de ve milli takımlarda oynayan birçok futbolcu Kartal'da sahalarında yetenek gövülleriyle taht kurmuştu...

Ayrıca, Emre Belözoğlu başta olmak üzere yüzlerce futbolcunun Zeytinburnu formasıyla yetismesine tanıklık eden, mahkemelik olduğu için yıllardır kapalı olan Zeytinburnu Stadı da var. Henüz daha yıkılmadı ama yıllardır hiçbir maç oynatılmıyor, garesizce ak kaderini beklemekte... Uzun yıllar amatör liglere hizmet veren Aviclar Atlatır Stadi, Güngören Stadı, Zeytinburnu ilçesindeki Bozkurt Stadı da aklama gelecek, yıkılan statlardan sadece birkaçı... Sonra ülke futbolu nereye kalacakmış diye soruyor. Nasıl kalkarsın ki? Sen futbolcu yetiştiren fabrikaları yıkıp katırsan fabrika sana nasıl ürsün?

TÜRK FUTBULUNDA BAŞARININ ŞARTI

Hani, halk arasında bir deyim vardır "Ne kadar emek o kadar hülle". Yani, Durum bundan ibaret, ne kadar emek o kadar başarı. Ülle futbolun başkanı, profesyonel takımların seyrinele dolduramadıkları boş statları inşa etmeye değil, altyapıya ve amatör takımlara değer vererek, onları iyi yetiştiril sayıya spor tesisleri yapmaya bağlı...

Kendimi bildim bileli her gün bu masal dinliyorum; futbolunuzu zaman zaman elde ettiğiniz anlık başarılarla statlarda bağırın bilerce taraftarın "Avrupa Avrupa" diye sesimizi diye tribünleri inleterek haykırışın karşın da panikleyen Avrupalıların masalı... Masalın kahramanları belli; eski yadigar federasyon, milli takım ve üç yıldızlı arasında mekik dokula da başsızlık içinde cıvıldaş ise kendine batırmayanlar... Ülle futbolunla kalkanırmak yerine cıvıldaşları kalkanırdır altyapıya es geçersen... Ama dedim ya masal bu, yıllardan beri bizi uyuklatırdır. Oysa şimdi salgın öyle bir vurdu ki ortalsız, masal falan kalmadı. Sımdı derdimiz o yığarsına zaman. Pandemi yüzünden ligler iptal oluncda, futbolun toplum üzerinde yarattığı altyon etkisi de kalmadı. Ve böylece futbolun gerçeklekeni düşümmeye de bağlandı. Bu da bizim için iyi ama birliken için çok zararlı...

MİLLİ GÜREŞÇİ CENK İLDEM, BRONZ MADALYAYI 'AŞMAK' İSTİYOR

'ALTIN ADAM' OLACAK!

Koronavirüs salgını nedeniyle gelecek yıla ertelenen Tokyo Olimpiyat Oyunları'na evinde çalınarak hazırlanan Cenk İldem, son dönemde aldığı bronz madalyalar dolayısıyla 'bronz adam' olarak anıldığı belirtili ve ekledi: Tek düşüncem altın madalya

OLİMPİYAT oyunları ile dünya ve Avrupa şampiyonalarında derece-leri bulunan milli güreşçi Cenk İldem, tek hedefi ve hayalini gelecek yıla ertelenen Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda altın madalya almak olduğunu söyledi. Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle çalışmalarını evinde sürdüren Cenk İldem, Olimpiyatlardaki hedefi ve evindeki antrenman süreci hakkında açıklamalarda bulundu.

Grekoromen stil 97 kiloda mücadele eden tecrübeli güreşçi, Olimpiyat şampiyonluğu hayali için çalıştığını belirterek, "2021'de yapılacak Tokyo Olimpiyat Oyunları benim için çok önemli. Özde duyduğum bir Olimpiyat altın madalyası var. Bunun için zaman da var. Ufak eksikliklerimi giderdiğimle Olimpiyat şampiyonu olabileceğimi düşünüyorum. Olimpiyatla mücadele edeceğim rakiplerin hepsini daha önce yendim. Onlar da beni yendi. O gün iyi ve formda olam kazanacaktı. Oraya formda gitmek istiyorum" diye konuştu.

'ALTIN MADALYAYI KAZANABİLECEK OLGUNLUKTAYIM'

Tokyo 2020'nin son Olimpiyatı olabileceği aktaran 34 yaşındaki milli sporcu, bunları kaydetti: "2024'teki olimpiyatları seyreteyim. Onun için Tokyo çok önemli. Burada formumun zirvesini yaşayacağımı düşünüyorum. Bu benim üçüncü olimpiyat tecrüben olacak. Son zamanlarda bronz madalya aldım. Adım 'bronz adam' a çıktı. Güreşi bırakmadım bunu altına çevirmek istiyorum. Psikoloji ve olgunluk olarak bunu yapabileceğime gücümün. Elimden geleni yapıyorum. Tek hedefim ve hayalim Olimpiyat altın madalyası."

Cenk İldem, koronavirüs salgını nedeniyle profesyonel sporcuların elde antrenman yaptığı süreçte de değindi. Salgın öncesinde günde 5 saatini çalışmaya ayırdığını söyleyen milli sporcu, "Maalesef evdeydim. Günde 5 saatini antrenmanlara harcıyan profesyonel sporcular için bu süreç ama insan sağlığı her şeyden önemli. Biz de en doğru olanı yapıp evde kalmayıp. Organizasyonlar ve kamplar nedeniyle serinin 6 ayında ailemizin uzakta olan insanları. Biraz daha ailemize zaman ayırmaya çalışıyoruz" şeklinde görüş belirtti.

Evde yaptıkları antrenmanlarla sadece

belli kas gruplarını çalıştırabildiklerini anlatan başarılı güreşçi, "Evde spor yapmak çok zor. Güreş, mukavemetle yapılan sporlardan bir. Gücün çok fazla önemli var. Evde çalışmanın bir eksikliği var ama bu süreci en iyi şekilde atlattık adına kendimizi fiziksel ve mental yönden hazırlamaya çalışıyoruz. Bu sürecin ardından kasla sürede toparlayacağımızı düşünüyorum" değerlendirmesinde bulundu.

Cenk İldem, olimpiyatların ertelenmesinden önceki süreçteki belirsizliğin kendilerini çok etkilediğini söyledi. Tokyo 2020'nin gelecek yıla ertelenmesinin sakatlıklarla bulunan milli sporcuların iyileşmesi açısından öneminde değinen tecrübeli sporcu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Nur Sultan'daki Dünya Şampiyonası'nda madalya almıştım. Bundan altı ay sonra Avrupa Şampiyonası'ndan da madalyayla döndüm. Bu süreçteki belirsizlik performansımı etkiliyordu. Milli takım kapitanıyım (Taha Akgül ve Rıza Kayaalp) sakatlığı bizi düşündürdü. Taha büyük bir ameliyat geçirdi. Rıza'nın da sakatlığı vardı. 2020 eleme turnuvaları yapılmamıştı ve kota olarak eksikti. Grekoromen ve serbestte dördür, kadınlarda da 6 şiddetle olimpiyat eleme müsabakaları vardı. Turnuvaların iptal olması, kampların düzenliliği bizi çok etkiledi."

'15 AYLIK SÜRECİ EN İYİ ŞEKİLDE DEĞERLENDİRECEĞİZ'

2021 yazına ereneceği Olimpiyatlara kadar önlerinde 15 aylık süre olduğunu hatırlatan deneyimli güreşçi, "Hem takım kapitanlarıyım formda bir şekilde dönmek için hem de kalan kotaları toplamamam bekliyorum. Olimpiyatlarımız her zaman Güreş Milli Takımı, Türkiye'nin yüzü olmuştur. Bu süreci iyi değerlendirdik 2021'de olimpiyatları en iyi şekilde katılacağımızı düşünüyorum. Olimpiyatların ertelenmesi Türk güreşi için bir avantaj oldu. Taha ve Rıza'nın dönmek takım için bir moral olacak" diye konuştu.

Milli sporcu, son olarak koronavirüs salgınında sosyal izolasyonu sağlamanın öneminde vurgu yaptı ve sözlerini şöyle tamamladı: "Biziz daha bir sürat edeceğiz bu süreci 1-1.5 ay gibi daha sürat atlatacağız. Biz, birlikteliğin en iyi şekilde yaşadığımız bir millettiz. Evde kalacağız, sevdiğimizle zaman geçireceğiz."

'Sinyor' unutulmadı

TÜRK sporu ve Fenerbahçe'nin efsane ismi Can Bartu, vefatının birinci yıl dönümünde anıldı. 11 Nisan 2019'da 83 yaşında hayata gözlerini yuman 'Sinyor' lakaplı Bartu için Fenerbahçe ve Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) başta olmak üzere birçok kulüp ve kurum anma mesajı yayımladı.

31 Ocak 1936'da İstanbul'da doğan Can Bartu, spora 1949 yılında Fenerbahçe'nin genç takımıyla başladı. Futbol da san-lacivertlilerin genç takımıyla başlayan Bartu, Türk spor tarihini en felsefeli olarak bir çok rekor ve anıya adını yazdırdı.

Önce basketbol-da sıvırlan Can Bartu, 1955 yılında Genç Milli Basketbol Takımı'nda ay-yıldızlı formayı giydi. Bartu, 1955-1957 yıllarında Fenerbahçe'de hem futbol hem de basketbol oynadı. Efsanevi spor adamı, Türkiye'de futbol ve basketbolda milli formayı giyen ilk ve tek isim oldu. Bartu, ayrıca, Fenerbahçe'nin Mihitpaşa Stadı'nda Beşiktaş ile oynadığı ve 4-2 kazandığı maçta iki gol attıktan sonra, Spor ve Sergi Saray'ında Galatasaray ile yapılan basketbol karşılaşmasında da 32 sayı kaydetti.

İTALYA GÜNLERİNDE 'SINYOR' LAKABI

26'ya A Milli Futbol Takımı'nda olmak üzere 28 kez ay-yıldızlı formayı terleten Bartu, 6 gol attı. Bartu, 1961 senesinde 6 sezon sürecek İtalya macerasına başladı. İtalya'da 1961-1962 sezonunda Fiorentina

formasını giyen Bartu, 14 maçta iki gol attı. Bir sonraki sezon Venezuela'ya geçen efsane futbolcu, burada da 30 maçta 8 gol atma basanısı gösterdi. 1963-1964 sezonunda Fiorentina'ya dönen Can Bartu, 10 maçta çıktı. 1964-1967 yıllarında ise üç sezon Lazio'da forma giyen Bartu, 46 maçta 4 gol kaydederken, burada İtalyan futbolseverlerin büyük sevgisini kazınan 'Sinyor' lakabını aldı.

Can Bartu, Fiorentina'da forma giydiği dönemde, Avrupa kupalarında final oynayan ilk Türk oyuncu olma ünvanını elde etti. Sinyor, Fiorentina'nın Avrupa Kupa Galippleri Kupası'nda İspanya'nın Atletico Madrid ekibi ile 10 Mayıs 1962'de oynadığı final maçında forma giydi. Bu karşılaşmada ilk 11'de başlıyan Bartu, takımının 3-0 kaybetmesiyle kupaya uzanamadı. İtalya'da 6 yıl oynadıktan sonra 1967'de yeniden Fenerbahçe'ye dönen Bartu, 1970 yılında jubile yaptı. Can Bartu, san-lacivertli formayla 326 maçta 162 gol kaydetti.

MİLLİ TAKIM KALESİNDE GEÇTİ

Bükrüş'te 2 Kasım 1958'de yapılan Roma'nın maçında kaleci Turgay Şerem'i sakatlamış oyundan çıkması üzerine 76'nı dakikada milli takımın kalesine geçen Bartu, unutulmaz arasındaki yerini aldı. Can Bartu, Mevlâ Oktay'ın 1968 yılında Galatasaray ile Fenerbahçe arasında yapılan jubilesinde, Oktay ile formaları değiştirildi ve bir kez daha tarihe geçti. Bartu, futbolu bıraktıktan sonra uzun süre spor yazarlığı yaptı.

